

Graf. Ryöläm.

TEKNILLINEN KORKEAKOULU
TOIMINTAKERTOMUS
1953—1954

HELSINKI 1954

TEKNILLINEN KORKEAKOULU
TOIMINTAKERTOMUS
1953—1954

HELSINKI 1954

SISÄLLYS:

	Sivu
I. Yleisiä tietoja	5
Kunniatohtorit	16
II. Hallitus ja hallinto	17
Neuvottelukunta	17
Opettajaneuvosto	17
Rehtori ja vararehtori	17
Osakuntien inspektorit	18
Kanslia	18
III. Opettajat ja opetus	19
1. Professorinvirat	19
Eroamisiän saavuttamisesta huolimatta virassaan pysymään oikeutetut professorit	19
Eroamisia professorinvirasta	19
Virkaanastujaisesitymät	19
Uusia professorinimityksiä	19
Virkavapaudet	21
Professorinvirkojen täyttäminen ja hoito	21
2. Apulaisprofessorinvirat	24
3. Dosenttinitykset	24
4. Lehtorinvirat	25
5. Erikoisopettajat	25
6. Kurseja	30
7. Assistentit	31
8. Ulkomaiset luennoitsijat	31
9. Insinöörien jatkokoulutus	32
IV. Suoritettut tutkinnot	33
1. Tekniikantohtorin tutkinnot ja väitöstilaisuudet	33
2. Tekniikan lisensiaatin tutkinnot	33
3. Diplomi-insinöörin ja arkkitehdin tutkinnot	34
V. Studia-generalialia luennot	37
VI. Opettajaneuvoston ja hallintokollegin asettamat toimikunnat ja niiden antamat lausunnot	38
VII. Teknillisen korkeakoulun talous	41
VIII. Korkeakoulun rahastot, myönnettyt stipendit ja apurahat	41
IX. Lahjoitukset ja niiden käyttö	47
X. Ulkomaiset ja kotimaiset opintoretkeilyt	48
XI. Karsintakurssit	49
XII. Korkeakoulun kirjasto	50
XIII. Otaniemen suunnittelu- ja rakennustyöt	52
XIV. Opiskelijat ja ylioppilasyhdistykset	54
1. Opiskelijain lukumäärä	54
2. Ylioppilaskunnan toiminta	54
XV. Selvitys teknillisen korkeakoulun opettajain toiminnasta	58

**Rehtori, professori Martti Levón'in puhe Teknillisen korkeakoulun
lukuvuoden 1953—54 avajaistilaisuudessa 11. 9. 1953.**

Teknillisen korkeakoulun viimeksi kulunut lukuvuosi 1952—53 on kulunut normaalian opetustoiminnan ohella intensiivisen ja tulosrikkaan työn merkeissä korkeakoulun opetustoiminnan ja hallinnon kehittämiseksi sekä tätä koskevain säännöksien uusimiseksi. Opettajaneuvoston jo v. 1950 aloittama, tätä tarkoittava perusteellinen valmistelutyö saatiin nimittäin kuluneena lukuvuonna loppuunsaoritetuksi ja asianomaiset lainsäädäntöehdotukset esitettiin kauppa- ja teollisuusministeriölle. Näiden opettajaneuvoston esityksien perusteella uusittiin korkeakoulua koskeva lainsäädäntö seuraavassa järjestyksessä:

23 p:nä joulukuuta 1952 annettiin laki Teknillisen korkeakoulun järjestysmuodon perusteita,

6 p:nä helmikuuta 1953 annettiin uusi asetus Teknillisen korkeakoulun hallinnosta ja toiminnasta,

12 p:nä helmikuuta 1953 valtioneuvosto vahvisti Teknillisen korkeakoulun uuden tutkintosäännön opiskelusta ja oppiarvojen saamisesta,

13 p:nä kesäkuuta 1953 annettiin uusi asetus Teknillisessä korkeakoulussa suoritettavista maksuista ja

9 p:nä heinäkuuta 1953 annettiin asetus Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunnasta ja osakunnista.

Korkeakoulun aloittaessa nyt toimintansa edellä mainitun lainsäädännön sisältämään, osittain täysin uusien säännösten alaisena, on syytä tässä korkeakoulumme avajaistilaisuudessa lähemmin tarkastella mitä nämä uudet säännökset merkitsevät korkeakoulun tulevalle toiminnalle.

Laki Teknillisestä korkeakoulusta, annettu 23. 12. 1952.

Edellä mainitsemi 23. 12. 1952 annettu laki sisältää yleiset perusteet korkeakoulun toiminnasta, kuten määräykset korkeakoulun tehtävistä, luettelon peruspalkkaisista viroista ja toimista, joita voidaan perustaa korkeakouluun, yleiset määräykset professorien virkojen luonteesta ja täyttämistavasta, määräykset opetuskielestä sekä määräykset tapauksista, joista korkeakoulun hallintoviranomaisen päätöksistä ei voida valittaa.

Tässä laissa, joka on *ensimmäinen* korkeakoulua koskeva laki, ei esiinny mitään entisiä toimintamuotoja muuttavia uusia määräyksiä, paitsi maininta eräistä uusista viroista ja toimista, kuten esim. ylikirjastonhoitajan ja apulaisprofessorin virat, joita korkeakouluun voidaan perustaa. Tästä huolimatta opettajaneuvosto on pitänyt tarkoituksenmukaisena, että korkeakoulun järjestysmuodon perusteista säädetään eduskuntalailla ja saatetaan siten korkeakoulua koskevat asiat säännönmukaisessa lainsäädäntöjärjestyksessä annettujen säännösten piiriin, samoin kuin Helsingin yliopistoon ja maamme muihin valtion korkeakouluihin nähden on menetelty. Täten tosin kysymyksessä olevien säännösten muuttaminen on vaikeutunut, mutta toisaalta niiden voimassa pysyminen on varmentunut ja tullut entistä turvallisemmaksi.

Asetus Teknisestä korkeakoulusta, annettu 6. 2. 1953 sekä uusi tutkintosääntö, vahvistettu 12. 2. 1953.

Uuteen asetukseen sisältyvät yksityiskohtaisemmat määräykset korkeakoulun yleisistä säännöksistä, rehtorista ja vararehtorista, opettajaneuvostosta ja hallintokollegista, osastokollegista ja osastonjohtajasta, virkojen ja toimien täyttämisestä, viran ja toimenhaltijan velvollisuuksista, virkavapaudesta ja virkaerosta, opetuksesta, tutkinnosta ja oppiarvoista, opiskelijoista, laitoksista ja kansliasta sekä rahastoista ja varainhoidosta. Suurelta osalta nämä määräykset ovat entisiä v. 1941 annetun asetuksen määräyksiä, kuitenkin tarkistetuissa muodossa, mutta eräiltä tärkeiltä osilta määräykset ovat myöskin täysin uusia. Sama koskee uutta tutkintosääntöä, joka perustuu pääosiltaan v. 1943 vahvistettuun tutkintosääntöön.

Edellisestä korkeakoulua koskevan asetuksen ja tutkintosäännön perinpohjaisesta uudistamisesta, joka tapahtui vuosina 1941—43, ja johon liittyi myös opetusohjelman täydellinen tarkistus ja uusiminen, on siis kulunut pyörein luvuin ainoastaan kymmenen vuotta. Jos lisäksi otetaan huomioon, että uudistuksien soveltaminen käytäntöön korkeakoulun kaikkia vuosikursseja koskevaksi on voitu toteuttaa ainoastaan asteittain noin neljän, viiden vuoden aikana, voidaan sanoa, että edellä mainitusta asetuksen ja tutkintosäännön uudistuksesta saatu tähänastinen kokemus on varsin lyhytaikainen. Voidaankin tämän vuoksi täydellä oikeutuksella kysyä, onko ollut nyt jo uudelleen syytä asetuksien ja tutkintosäännön perusteelliseen uudistukseen? Esitän eräitä tärkeimpiä niistä näkökohdista, jotka antoivat tähän aiheen.

Opinto-ohjelman viimeaikainen rakenne, kokonaisuutena arvosteltuna — osastojaoitteluineen, opintosuuntineen ja linjakakoineen sekä aine-ryhmittelyineen, — on suurin piirtein osoittautunut, luonnollisesti eräitä tekniikan kehityksestä johtuneita poikkeuksia lukuunottamatta, oikeaan osuneeksi ja tarkoitustaan vastaavaksi. Sensijaan on osoittautunut ilmeiseksi, että joko opetusohjelman laajuudessa tai opetusmenetelmissä, tai

molemmissa on ollut joitakin epäkohtia, jotka ovat johtaneet siihen, että opiskeluaika on suhteettomasti pidentynyt. Suoritetun tutkimuksen mukaan on nimittäin opetusohjelman edellyttämä $4\frac{1}{2}$ —5 vuoden normaalin, keskimääräinen opiskeluaika venynyt keskimäärin 6:ksi vuodeksi. Lähempi asian selvittely osoitti edelleen, että venymistä tutkintojen suorittamisajassa tapahtui ensisijaisesti kahden ensimmäisen vuoden opintojen, eli n. k. pikkudiplomitutkinnon, suorittamisen osalta, mutta osittain myös teknillisten ammattiaineiden opiskelussa myöhemmillä vuosikursseilla. Kun pikkudiplomiin kuuluvien teoreettisten perusaineiden suorittaminen on välttämätön edellytys useimpien teknillisten ammattiaineiden opiskelun aloittamiselle, merkitsee viivästyminen k. o. tutkinnon suorittamisessa luonnollisesti monia vaikeuksia ja hidastumista myös ammattiaineiden opiskelun aloittamiselle kolmannella vuosikurssilla. Syy opiskeluaajan venymiseen perusaineiden opiskelussa oli ehkä löydettävissä lähinnä henkilökohtaisen opetuksen heikentymisessä, joka oli johtunut oppilasmäärän suhteettomasta noususta opettajavoimain lisäykseen nähden, mutta epäilemättä myös opiskelijain kasvaneista vaikeuksista pystyä n. k. *vapaan opiskelun* muodossa seuraamaan ja sulattamaan teoreettisten perusaineiden laajentunutta pääasiassa luentojen muodossa annettua opetusta. Tätä todistaa m. m. se, että muitten pohjoismaitten teknillisissä korkeakouluissa, joissa perusaineiden opetus ensimmäisillä vuosikursseilla oli viime vuosina tuntuvasti lisätyn opettajavoiman turvin voitu muodostaa enempi henkilökohtaiseksi ja enempi niin sanoakseni »koulumaiseksi» ja tarkemmin valvotuksi, ei tällaista opiskeluaajan venymistä ole ollut havaittavissa. Opiskeluaajan pidentyminen myöhempien vuosikurssien teknillisten ammattiaineiden opinnoissa johtui taasen ilmeisestikin opetusohjelman taipumuksesta pyrkiä helposti liian laajaksi ja raskaaksi erikoistumiseen tähtäävien ammatti-aineiden osalta. — Edellä esittämäni ilmiöt olivat luonnollisesti vakavia epäkohtia, jotka kaipasivat pikaista korjausta, kuitenkin ilman, että opetustaso pääsisi alenemaan.

Teknillisen korkeakouluopetuksen korkean tason ylläpitämiseksi ja edelleen kehittämiseksi ei kuitenkaan riitä, että ainoastaan korjataan siinä todetut epäkohdat, vaan on myös jatkuvasti huomioitava ja käytäntöön sovellettava yleisen kehityksen asettamat vaatimukset. Niinpä viime sodan jälkeinen tekniikan valtava kehitys sekä teollisuuden ja kaiken elinkeinoelämän laajentuminen ja monipuolistuminen ovat voimakkaasti lisänneet insinööri- ja arkkitehtitarvetta ja asettaneet heidän koulutukselleen monipuolisesti kasvaneita vaatimuksia. *Teollisuuden* insinöörikysyntä on myös yhä selvemmin jakautunut kahteen suureen ryhmään, nimittäin n. k. käyttöinsinöörit (opistoinsinöörit) ja diplomi-insinöörit (korkeakouluinsinöörit), joiden molempien ryhmien koulutukselle oli luotava selvä ja monessa suhteessa toisistaan eroava koulutus pohja. Teknillinen korkeakouluopetus, jonka tarkoituksena on kasvattaa johtavia teknikoita sekä

teollista tuotantotoimintaa että luovaa teknillis-tieteellistä työtä varten, on yhä selvemmin, kaikkien kulttuurimaitten johtavien korkeakoulujen hyväksymän kannan mukaisesti, omaksunut suuntauksen, jonka mukaan korkeimman teknillisen opetuksen perustana tulee olla perinpohjainen ja syvä tuntemus matemaattisissa ja luonnontieteellisissä aineissa, alempiasteisen teknillisen koulutuksen, jonka tarkoituksena on kasvattaa käytännöllisesti pystyviä ammattimiehiä eriasteisia alempia teknillisiä tehtäviä varten, voidessa tyytyä paljon alhaisempaan teoreettiseen tietouteen ja rajoitetumpaan teknillisten ammattiaineiden opetukseen.

Aina viime vuosiin saakka, jolloin alempi teknillinen koulutus oli meillä Suomessa varsin takapajuinen ja riittämätön teknikkojen tarpeeseen nähden, tarvittiin korkeakouluinsinöörejä useissa tapauksissa sellaisiakin tehtäviä varten, jotka lähinnä kuuluvat nykyisin opistoinsinööreille. Tämä oli silloisissa oloissa otettava huomioon myös diplomi-insinöörien koulutuksessa. Teknillisen opisto-koulutuksen kehityttyä voimakkaasti maassamme viime vuosien kuluessa on tilanne täysin muuttunut ja diplomi-insinöörien koulutus voidaan nykyisin ohjata joustavammin ja määrätietoisemmin heidän koulutukselleen asetettuja kasvaneita vaatimuksia silmällä pitäen.

Toinen periaatteellisesti tärkeä kysymys, joka viime aikoina on teknillisissä korkeakouluissa herättänyt vilkasta mielenkiintoa ja vakavaa harkintaa, on kysymys erikoistumisesta tietylle alalle. Teknillisten tieteen valtava viimeaikainen kehitys ja monipuolistuminen on luonnollisesti asettanut lisääntyneitä vaatimuksia jonkin tietyn alan erikoistuntemukselle ja mahdollisuuksille sen hallitsemiseen. Niinpä suurissa teollisuusmaissa, joissa erikoisalojen tuntijain kysyntä on suhteellisen suuri, on katsottu tarkoituksenmukaiseksi suunnata myös korkeakouluopetus eräissä tapauksissa varsin kapeaa opintosektoria pitkin, pitkälle erikoistumiseen jo diplomi-insinööritutkimuksen puitteissa. Toisin on tilanne pienissä maissa ja pienissä olosuhteissa. Hyvin pitkälle opinnoissaan spesialisoituneiden henkilöiden tarve on erittäin rajoitettua ja erikoisten osastojen ja opintosuuntain muodostaminen korkeakouluihin omine opettajavoimineen ja laboratorioineen erikoistumista varten tulee suhteettoman kalliiksi. Tämän vuoksi on katsottu pienissä olosuhteissa, kuten meillä ja yleensä pohjoismaissa, tarkoituksenmukaisimmaksi keskittää diplomi-insinöörin tutkimukseen kuuluva opetus tiettyihin eri aloja edustaviin suurempiin ammattaineryhmiin eli n. k. opinto-osastoihin, joita esim. meillä Suomessa edustavat korkeakoulussamme rakennusinsinööriosasto, koneinsinööriosasto, sähköteknillinen osasto, puunjalostusosasto, kemian osasto, maanmittausosasto, vuoriteollisuusosasto, teknillisen fysiikan osasto ja arkkitehtiosasto. Silmällä pitäen mahdollisuuksien kehittämistä myöskin erikoisopintoja varten on sensijaan viime aikoina esiintynyt voimakas pyrkimys diplomi-insinööri- ja arkkitehtitutkimuksen jälkeisen jatko-opiskelumahdollisuuden tehostamiseen ja kehittämiseen.

Edellä olen maininnut muutamia niistä tärkeimmistä näkökohdista, jotka antoivat aiheen korkeakoulumme opettajaneuvostolle ryhtyä toimenpiteisiin sekä korkeakoulua koskevain säännöksiin uusimiseen että opetusohjelmamme tarkistukseen. Ryhtymättä yksityiskohtaisesti käsittelemään kaikkia edellä mainitun uuden asetuksen ja tutkintosäännön sisältämiä säännöksiä, selostan seuraavassa muutamia tärkeimpiä uudistuksia.

Uusina määräyksinä, jotka tarkoittavat *pikku diplomitutkintoon* kuuluvien matemaattisten ja luonnontieteellisten aineiden opiskelun tehostamista ja syventämistä on ensinnäkin mainittava sisäänpääsyvaatimusten muuttaminen siten, että oppilaaksi hyväksymisen ehtona on »poikalypseon matemaattisen linjan vaatimukset matematiikassa ja fysiikassa» t. s. oppikoulujen matematiikan pitempi linja, sensijaan, että ennen ei oppilaaksi hyväksymiseen vaikuttanut oliko suorittanut lyhyemmän tai pitemmän linjan matematiikassa. Matematiikan ja fysiikan opetuksen aloittamiselle korkeakoulussa merkitsee tämä määräys huomattavaa parannusta sikäli, että korkeakouluun hyväksyttäväiksi tulevien oppilaiden matemaattinen alkutietous tulee olemaan sekä huomattavasti suurempi että yhdenmukainen. Edellä mainittu määräys tullaan soveltuttamaan käytäntöön v. 1954 syksyllä otettaviin uusiin oppilaisiin nähden.

Toisena edellä mainittuun tarkoitukseen tähtäävänä erittäin merkityksellisenä uudistuksena on pidettävä uuden ryhmän opettajanvirkojen, n. k. *apulaisprofessorin* virkojen perustamista. Nämä virat on tarkoitettu lähinnä opettajille, joiden tehtävänä on toimia varsinaisten professorien apuna heidän edustamisessaan aineissa, ennen kaikkea oppilaiden henkilökohtaisen opetuksen tehostamiseksi. Apulaisprofessorien virkojen haltijain tavallinen normaalin opetusvelvollisuus on 12 tuntia viikossa, professorien normaalin opetusvelvollisuuden ollessa 6 t/v. Kuluva vuoden menoarvion yhteydessä perustettiin korkeakouluun jo matematiikan ja fysiikan apulaisprofessorin virat, joista edellinen on jo täytetty ja jälkimmäinen tulee täytettäväksi aivan lähitulevaisuudessa.

Perusaineiden opetuksessa tekee apulaisprofessoreiden käyttö mahdolliseksi lisätä ja syventää opetusta sekä saada opetus oppilaille helpommin seurattavaksi ja tajuttavaksi. Opettajaneuvosto onkin päättänyt muuttaa kahden ensimmäisen vuosikurssin opetuksen entistä enempi »kurssimaiseksi» runsaine harjoitus- ja kertaustunteineen. Samalla tiukennetaan opintojen valvontaa ja tutkintojärjestelmää. Niinpä tutkintojen uusintaoikeus ilman poikkeuksellista erikoislupaa on rajoitettu kahteen. Tämän määräyksen, joka koskee kaikkia aineita, tarkoituksena on saada oppilas valmistautumaan tutkintoon perusteellisesti, päinvastoin kuin tilanne valitettavasti useissa tapauksissa on tähän asti ollut, tutkinnon uusintaoikeuden ollessa rajoittamattoman. Mainittakoon myös, että kahden ensimmäisen vuosikurssin eli n. k. pikkudiplomin pisin sallittu opiskeluaika uuden asetuksen mukaan on lyhennetty neljästä vuodesta kolmeen vuoteen. Kun jälkim-

mäisen osan t. s. 3:n ja 4:n vuosikurssin ammattiaineiden ja diplomitutkinnon yhteen laskettu pisin sallittu opiskeluaika on säilytetty entisellään nim. 4:nä vuotena, on sallittu kokonaisopiskeluaika korkeakoulussamme tästä lähtien 7 vuotta.

On luonnollista, että edellämainitun opetusmenetelmän käytäntöön otto teoreettisten perusaineiden opetuksessa, edellyttää varsin huomattavaa opettajavoimain lisäämistä, ei ainoastaan apulaisprofessorien virkain muodossa, mutta erikoisesti myös assistenttityövoimana. Ottaen huomioon tämän uuden järjestelmän suuren merkityksen korkeakouluopetuksemme tehostamisessa ja opiskeluaajan lyhentämisessä on toivottavaa, että korkeakoulu mitä pikimmin saa mahdollisuudet nyt mainitun uudistuksen täydelliseen toteuttamiseen.

Apulaisprofessorin virkoja voidaan uuden asetuksen mukaan perustaa paitsi perusaineisiin myös ammattiaineisiin. Tarkoitus onkin muuttaa vähitellen nykyiset ammattiaineiden lehtorinvirat apulaisprofessorien viroiksi. V:n 1954 menoarvioehdotuksen yhteydessä korkeakoulu onkin esittänyt, että nykyiset geodesian lehtorin virka ja rakennetekniikan lehtorin virka muutettaisiin apulaisprofessorien viroiksi. Mainittakoon edelleen, että uuden asetuksen mukaisesti lehtorin virka tulee vastaisuudessa tarkoittamaan ainoastaan kielten opettajan virkaa, jonka haltijan opetusvelvollisuus on 18 tuntia viikossa lukukauden aikana.

Teknillisten ammattiaineiden opetuksen tehostamista tarkoittavista uusista määräyksistä mainitsen ensisijaisesti uuden opinto-osaston, *teknillisen fysiikan osaston* perustamisen. Teknillinen fysiikka, jonka opiskelijoitte ammattiaineryhmään kuuluvat edellä mainitun aineen lisäksi m. m. elektroniikka, hienomekaniikka, optiikka, työstökoneet, radiotekniikka ja metallioppi, on tähän saakka kuulunut teknillisen fysiikan opintosuuntana yleisten tieteitten osastoon. Kun viimeksimainitun osaston päätarkoitus on hoitaa pikkudiplomitutkintoon kuuluvien perusaineiden ja yleisten teknillisten aineiden opetusta kaikilla osastoilla, on katsottu tarkoituksenmukaiseksi erottaa teknillinen fysiikka omaksi osastoksi, jolloin saadaan paremmat mahdollisuudet k. o. opintosuunnan opetuksen tehostamiseen ja opetusta koskevien asioiden hoidon keskittämiseen.

Ammattiaineiden opetuksen kehittämisestä ja tehostamisesta puhuttaessa on syytä huomauttaa, että tämä tapahtuu normaalisesti opetusohjelman puitteissa, josta opettajaneuvosto päättää, eikä tällainen toimenpide tarvitse valtiovallan vahvistusta, ellei kysymys ole uusista viroista tai yleensä sellaisista toimenpiteistä, jotka on sidottu budjettiin. Niinpä alkavaa lukuvuotta varten vahvistetun opinto-ohjelman yhteydessä on tehty opetusohjelmaan useita parannuksia, joista mainitsen tässä yhteydessä ainoastaan — koska k. o. kysymykset ovat olleet erikoisen mielenkiinnon kohteina rakennusinsinööri- ja maanmittausinsinööripiireissä — rakennusinsinööriosaston rakennustekniikan ja maatalouden vesirakennuk-

sen opintosuuntain I ja II vuosikurssin opetusohjelman yhdenmukaistamisen sekä maanmittausosaston eräiden aineiden, kuten asemakaavaoppi, opetuksen tehostamisen.

Mainittakoon edelleen, että opettajaneuvosto on v:n 1954 menoarvioehdotuksen yhteydessä ehdottanut ammattiopetuksen tehostamiseksi uusien professorinvirkojen perustamista rakennusstatiiikan, teoreettisen sähkötekniikan, saniteettitekniikan ja fotogrammetrian opetusta varten, sekä apulaisprofessorin virkoja edellä mainittujen geodesian ja rakennetekniikan apulaisprofessorin virkojen lisäksi myös sähkötekniikan perusopetusta ja matematiikan sekä fysiikan opetusta varten.

Palaan vielä korkeakoulua koskevaan uuteen asetukseen mainitakseni opetukseen ja oppiarvojen saavuttamiseen liittyvistä uudistuksista sen merkittävän parannuksen, mikä diplomi-insinöörien ja arkkitehtien jatko-opiskeluun nähden on saatu aikaan *tekniikan lisensiaatin tutkinnon ja arvon* perustamisen kautta. Uuden asetuksen mukaan on tekniikan lisensiaatin tutkinnon oikeutettu suorittamaan teknillisessä korkeakoulussa diplomi-insinöörin tai arkkitehdin tutkinnon suorittanut henkilö. Lisensiaatin tutkinnon suorittamista varten vaaditaan opinnäytteet vähintään kahdessa aineessa, joista yhden on oltava pääaine. Pääaineessa on lisäksi suoritettava erityinen tutkimustyö. Opettajaneuvoston erikoispäätöksellä voidaan tietyn aineen lisensiaattitutkinnon vaatimuksiin sisällyttää myös vaatimus määräaikaisesta käytännöllisestä toiminnasta k. o. ammattiaineen edustamalla alalla. — Lisensiaattitutkinnon vaatimuksia vastaavat suurin piirtein korkeakoulun vanhan asetuksen mukaisen n. k. »erikoisopinto» tutkinnon vaatimukset, joten tällaisen tutkinnon aiemmin suorittanut henkilö voi erikoisanomuksella opettajaneuvoston harkinnan mukaan saada oikeuden tekniikan lisensiaatin arvoon.

Tekniikan lisensiaatin tutkinnon vaatimukset meillä vastaavat suurin piirtein Ruotsin ja Norjan teknillisten korkeakoulujen lisensiaattitutkinnon vaatimuksia. Mainittakoon vielä, että n. k. erikoistutkinnon on sodan jälkeisenä aikana korkeakoulussamme suorittanut 48 henkilöä ja niistä edelleen tekniikan tohtorin tutkinnon 42 henkilöä. Tällä hetkellä on tekniikan lisensiaattitutkinnon opiskelijoita korkeakoulussamme 92 henkilöä.

Uuden asetuksen mukaan voidaan *tekniikan tohtorin arvon* saavuttamista varten tarvittava väitöskirja normaalisesti julkaista vasta lisensiaatin tutkinnon jälkeen, mutta opettajaneuvosto voi erityisissä tapauksissa antaa oikeuden väitöskirjan julkaisemiseen myös ennen lisensiaatin tutkintoa.

Paljon puheena ollut väitöskirjan ennakotarkastusoikeus on säilytetty entisellään, mutta päätöksen teko väitöskirjan julkaisuluvasta on siirretty opettajaneuvostolle.

Korkeakoulun hallinto.

On luonnollista, että myöskin korkeakoulumme hallinnollinen järjestelmä kaipasi eräitä uudistuksia. Korkeakoulun voimakas kehittyminen ja laajentuminen sodan jälkeen — onhan oppilasmääräkin noussut noin kaksinkertaiseksi — on lisännyt luonnollisesti vastaavasti sekä opetusta että hallintoa koskevain asiain käsittelymäärää, ja on ollut tämän vuoksi välttämätöntä pyrkiä entistä keskitetympään asioiden hoitoon, m. m. määrittelemällä tarkemmin opettajaneuvoston ja hallintokollegin tehtävät.

Maamme korkeakouluilla on yleensä ollut varsin laaja itsehallinto-oikeus, jonka ne ovat pyrkineet säilyttämään ja sitä vieläpä laajentamaan. Tämä onkin pidettävä varsin luonnollisena, mikäli kysymys on varsinaisesta opetuksesta ja siihen liittyvistä kysymyksistä. Ovathan nämä sellaisia kysymyksiä, joissa korkeakoulu itse omaa parhaan asiantuntemuksen. Toiselta puolen on ymmärrettävää, että valtiovalta haluaa omissa laitoksissaan säilyttää määrätyn määräämisvallan ja valvonnan sekä korkeimpiin virkanimityksiin että rahavarain käyttöön nähden. Laajin itsehallinto-oikeus meidän valtion korkeakouluistamme on Helsingin Yliopistolla kanslerijärjestelmineen. Teknillisen korkeakoulun laki- ja asetusehdotusten yhteydessä opettajaneuvosto harkitsi perusteellisesti myös teknillisen korkeakoulun itsehallinto-oikeuden lisäämismahdollisuuksia kanslerin viran perustamisen kautta. Tulos oli kuitenkin kielteinen. Katsottiin, että nykyinen hallinnollinen järjestelmä, jonka mukaan opettajaneuvoston ja hallintokollegin ohella rehtori toimii laitoksen korkeimpana hallinnollisena virkamiehenä, takaa parhaimman käytännöllisen järjestelmän korkeakoulun asioiden hoitoa varten, varsinkin ottaen huomioon korkeakoulun nykyisen alistussuhteen kauppa- ja teollisuusministeriöön. Kanslerinviran perustaminen ei opettajaneuvoston mielestä ollut tarpeellinen, mikäli rehtorilla on suurin piirtein samat valtuudet kuin mitä korkeakoulun kansleri olisi tullut saamaan. Lisäksi opettajaneuvosto piti tarkoituksenmukaisimpana säilyttää oikeuden korkeakoulun hallinnollisen johtajan valitsemiseksi, nykyiseen tapaan, korkeakoulun omasta piiristä, mikä mahdollisuus olisi voinut tulla kyseenalaiseksi kanslerin vaalin ollessa kyseessä. Aivan toinen kysymys on luonnollisesti valtion asettaman korkeakoulukomitean piirissä herätetty kysymys yhteisen kanslerin valitsemisesta maan korkeakouluille, maan korkeakoulupolitiikan kehittämistä ja johdon keskittämistä silmällä pitäen. Tämä on kysymys, jota Teknillinen korkeakoulukin on puolestaan valmis vakavasti harkitsemaan, edellyttäen, että se ei tulisi muuttamaan korkeakoulun nykyistä itsehallinto-oikeutta.

Teknillistä korkeakoulua koskeva uusi laki ja asetus takaavat korkeakoululle entiseen tapaan, vieläpä osittain laajennettunakin itsehallinto-oikeuden määrättyissä asioissa. Niinpä opettajaneuvostolla asetuksen mukaan on m. m. oikeus laatia ja vahvistaa korkeakoulun opetusohjelma, vahvistaa perusteet, joita on noudatettava hyväksyttäessä uusia oppilaita

korkeakouluun sekä käsitellä tutkintoja, oppiarvoja ja arvosanoja koskevat asiat. Uuden lain mukaan ei korkeakoulun viranomaisten päätöksistä, jotka koskevat m. m. opinnäytettä, tutkintoa taikka oppiarvoa tai arvosanan antamista sekä korkeakouluun opiskelijaksi hyväksymisessä noudatettavia perusteita tai niiden soveltamista, saa valittaa. Korkeakoulua koskevista virkanimitysasioista ratkaisee Tasavallan Presidentti professorinimitykset, Valtioneuvosto nimittää ylikirjastonhoitajan ja apulaissopettajat sekä kauppa- ja teollisuusministeriö lehtorin, kirjastonhoitajan, sihteerin, taloudenhoitajan ja kamreerin. Muut nimitykset, kuten erikoisopettajain, assistenttien, kanslian henkilökunnan, teknillisen henkilökunnan j. n. e. ratkaisevat korkeakoulun omat hallintoelimet.

Korkeakoulujen ulkopuolella on väliin, m. m. julkisessa sanassakin, esitetty kritiikkiä korkeakoulujen itsehallintoa ja nykyistä hallintojärjestelmää kohtaan, jonka mukaan korkeakoulujen professorien muodostama opettajaneuvosto (konsistori yliopistossa) ja osastonjohtajain muodostama hallintokollegi (pikkukonsistori yliopistossa) hoitavat hallinnollisia asioita. On huomautettu, että laajentunut opetustoiminta ja tieteellinen työ vaativat niin paljon työtä ja aikaa harjoittajiltaan, että professoreilta ei voida enää nykyaikana vaatia, että he voisivat ja edes haluaisivat ottaa osaa hallinnollisten asiain ratkaisuun. Tämä huomautus onkin mielestäni varsin oikea, mikäli edellytetään, että esim. teknillisessä korkeakoulussamme opettajaneuvosto, johon kaikki professorit kuuluvat, hoitaisi kaikki korkeakoulun opetuksen järjestelyyn ja hallintoon kuuluvat asiat. Onhan hallintoon liittyvä työmäärä, kuten jo edellä mainitsin, vuosien kuluessa valtavasti lisääntynyt eikä suinkaan enää vastaa niitä olosuhteita, joissa nykyinen järjestelmä perustettiin. Mutta kysymys saa aivan toisen luonteen, jos tehtävät jaetaan siten, että opettajaneuvosto hoitaa ainoastaan periaatteellisesti tärkeimmät ja lähinnä opetusohjelmaan ja sen kehittämiseen liittyvät kysymykset, hallintokollegin hoitaessa taloudelliset ja muut varsinaiset hallinnolliset asiat. Tällöin voidaan korkeakoulua koskevain tärkeimpien asiain käsittelyyn saada mukaan kaikki korkeakoulun monipuolinen asiantuntemus, ilman että se häiritsee professoreiden varsinaista tieteellistä työtä ja opetustoimintaa. Niinpä teknillisessä korkeakoulussa supistuu opettajaneuvoston toiminta tällä tavoin järjestettynä keskimäärin kahteen iltakokoukseen kuukaudessa. Toiselta puolen on pidettävä erittäin tärkeänä ja hyödyllisenä professoreille itselleenkin, että he saavat tilaisuuden henkilökohtaisesti seurata korkeakoulun toimintaa ja ottaa itse osaa sen kehittämiseen sekä että he opettajaneuvoston kokousten kautta ovat tilaisuudessa paljon lähempään kosketukseen sekä kollegoihinsa että eri osastojen asioihin, kuin mitä he omalla opinto-osastollaan voisivat saada. Hallintokollegi puolestaan, johon ainoastaan osaston hallinnolliset johtajat, rehtorin ja vararehtorin ohella kuuluvat, on juuri sopiva elin varsinaisten hallinnollisten asiain hoitamista varten.

Korkeakoulun uusi asetus edellyttääkin, että hallintokollegi hoitaa entistä suuremmassa määrässä taloudelliset ja yleensä hallintoon liittyvät kysymykset opettajaneuvoston käsitellessä ja päättäessä pääasiallisesti opetusohjelmaan ja yleensä opetukseen liittyvistä tärkeimmistä kysymyksistä sekä muista korkeakoulua ja sen kehittämistä koskevista periaatteellisista kysymyksistä.

Ylioppilaskuntaa koskeva asetus.

Kuten puheeni alussa mainitsin, on kuluneen lukuvuoden aikana opettajaneuvoston esityksestä annettu myös asetus *Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunnasta ja osakunnista*. Tähän saakka sisältyivät ylioppilaskuntaa koskevat määräykset ainoastaan yhteen pykälään vanhassa asetuksessa.

Uutta asetusta laadittaessa on otettu huomioon asiasta nykyään voimassa olevat säännökset sekä niiden käytäntöön soveltamisesta saadut kokemukset. Pyrkimyksenä saada aikaan tietty yhdenmukaisuus korkeakoulujen opiskelijoita koskevan lainsäädännön alalla, on uutta asetusta laadittaessa huomattavalta osalta pyritty käyttämään esikuvana Helsingin Yliopiston ylioppilaskunnasta ja osakunnista voimassa olevia säännöksiä.

Sekä ylioppilaskunta että osakunnat ovat julkisoikeudellisia yhteisöhenkilöitä, joiden toiminnassa on yleinen etu määräävänä. Tämän vuoksi on katsottu tarkoituksenmukaiseksi, huolimatta siitä, että ylioppilaskunnalla on asetuksen mukaan oikeus itsehallintoon, saattaa sekä ylioppilaskunnan että osakuntain toiminta huomattavan julkisen valvonnan alaiseksi korkeakoulun taholta. Niinpä ylioppilaskunnan säännöt, jotka ylioppilaskunta itselleen laatii, on alistettava hallintokollegin vahvistettaviksi. Ylioppilaskunnan ja sen edustajiston kokouksissa käsiteltäviksi tulevat asiat on ilmoitettava rehtorille, jolla on valta kieltää sellaisen asian ottaminen käsiteltäväksi, joka ei sovellu ylioppilaskunnan tarkoituksiin. Ylioppilaskunnan tai sen edustajiston kokouksessa tehty päätös on puolestaan viipymättä ilmoitettava rehtorille. Jos rehtorin mielestä päätöksen toimeenpano olisi saatettava kysymyksen alaiseksi, tulee hänen asetuksen mukaan esittää asia hallintokollegille, jolla on oikeus kieltää päätöksen täytäntöönpano.

Uusilla säännöksillä on myös pyritty antamaan riittävä oikeussuoja ylioppilaskunnan yksityisille jäsenille m. m. suomalla heille valitusoikeus. Niinpä ylioppilaskunnan jäsen, joka on tyytymätön kunnan tai sen edustajiston taikka hallituksen päätökseen, saa siitä kirjallisesti valittaa hallintokollegille seitsemän päivän kuluessa päätöksen tekemisestä.

Tässä yhteydessä on minulla syytä tyydytyksellä todeta, että myös ylioppilaskunta itse on kuluneen lukuvuoden aikana uusinnut sääntönsä siirtyen hallintojärjestelmään, jonka mukaan päätösvaltaa käyttävät varsinaisten jäsenten yleisen kokouksen lisäksi 45 jäseninen edustajisto ja hallitus. Uusien sääntöjen mukaan yleinen kokous pidetään ainoastaan

siinä tapauksessa, että edustajiston kokouksessa 30 sen jäsentä haluaa asettaa edustajiston samassa kokouksessa tekemän päätöksen yleisen kokouksen ratkaistavaksi. Edustajiston valitsevat ylioppilaskunnan suomenkielinen ja ruotsinkielinen osakunta vaalijärjestyksensä mukaisesti. Edustajisto nimittää hallituksen ja hyväksyy sille ohjesäännön sekä päättää kaikista tärkeimmistä asioista kuten kunnan talousarviosta, kiinteistöjen ostoista ja myynneistä j. n. e. Hallitukseen, joka toimeenpanevana elimenä johtaa ylioppilaskunnan toimintaa ja johon puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi kuuluu 13 jäsentä, voidaan korkeintaan $\frac{1}{3}$ jäsenmäärästä valita myös n. k. vanhoja jäseniä, jotka valmiina diplomi-insinööreinä ja arkkitehteina toimivat jo käytännössä. On syytä toivoa, että tämä uusi hallinnollinen järjestelmä takaa joustavan ja tarkoituksenmukaisen asiain johdon, kunnan — Otaniemen teekkarikylän rakentamisen jälkeen — varsin laajaksi kehittyneessä taloudenhoidossa. Korkeakoulu toivottaa omasta puolestaan mitä lämpimimmin kunnalle menestystä tarmokkaassa tulosriikkaassa toiminnassaan jäsentensä henkisten ja taloudellisten harrastusten edistämisessä.

Edellä olen varsin laajasti kosketellut korkeakoulua koskevia uusia säännöksiä, joiden puitteissa korkeakoulu nyt aloittaa uuden toimintavuotensa. Korkeakoulu toivoo, että nämä uudet säännökset takaavat korkeakoululle pitkäksi aikaa eteenpäin ajan vaatimuksia vastaavat mahdollisuudet korkeimman teknillisen opetuksemme joustavaan hoitamiseen ja kehittämiseen. Mutta uudet säännökset muodostavat itse asiassa kuitenkin vain ne puitteet, joiden sisällä parannukset ja kehitys voidaan suunnitella ja johtaa. Kaiken uudistuksen käytäntöön soveltaminen vaatii huomattavasti määrärahoja, ennen kaikkea opettajavoimain lisäämiseksi. Korkeakoulu toivookin, että valtiovalta, kuten tähänkin asti, suhtautuu ymmärtäväisesti korkeakoulun toivomuksiin ja aloitteisiin.

Korkeakoulu on jatkuvasti viime aikoina, opettajavoimain lisäämistä koskevain toivomusten ohella, tehnyt esityksiä laboratorio- ja opetustilojen lisäämiseksi. Ainoastaan niiden vaatimusten täyttämällä, jotka korkeakoulu on esittänyt opetus- ja harjoittelumahdollisuuksien parantamiseksi sekä opettajavoimia että huonetiloja lisäämällä, voidaan poistaa ne puutteet, mitä nykyisin korkeakouluopetuksessamme mahdollisesti on todettavissa ja joita puutteita vastaan, täysin syystä on paitsi julkisessa sanassa vieläpä eduskunnassakin esitetty kritiikkiä. Nykyaikainen korkein teknillinen opetus ja erikoisesti se opetus, mikä tähtää pitempään erikoistumiseen, voidaan hoitaa ainoastaan tehokkaan laboratoriossa suoritettavan opetuksen ja tieteellisen työn avulla. Tämän vuoksi ovat monet uudet, eri alojen laboratoriot välttämättömät korkeakouluopetuksemme tehostamiseksi.

Korkeakoulun Otaniemen rakennussuunnitelmat tähtäävät ensisijaisesti näiden puutteiden poistamiseen. Korkeakoulun opettajaneuvosto ja hal-

lintokollegi ovatkin viime aikoina kiinnittäneet yhä enempi huomiota ja tulevat lähitulevaisuudessa keskittämään kaiken tarmonsä näiden suunnitelmallisen toteuttamiseen. Korkeakoulun harras toivomus on, että valtiolta, huolimatta nykyisestä vaikeasta taloudellisesta tilanteesta, ymmärtäen teknillisen korkeakouluopetuksen kehittämisen tärkeyden maan taloudellisen elämän ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi, antaa kaiken tukensa korkeakoulun aloitteiden toteuttamiseksi.

Kunniatohtorit.

Tekniikantohtorin arvo on korkein oppiarvo, mikä teknillisten tieteitten alalla voidaan saavuttaa. Se on myöskin korkein tunnustus, minkä teknillinen korkeakoulu kunnianosoituksena voi antaa suuresti ansioituneille henkilöille. Tästä säädetään teknillisestä korkeakoulusta 6 päivänä helmikuuta 1953 annetun asetuksen (72/1953) 41 §:ssä, jonka mukaan korkeakoululla on oikeus antaa kunniatohtorin arvo suomalaiselle tai ulkomaalaiselle, joka korkeakoulua edustavilla tiedonaloilla saavuttamiensa tai muiden erinomaisten ansioiden perusteella on tämän kunnianosoituksen arvoinen. Tämän asetuksen suomen oikeuden nojalla päätti teknillisen korkeakoulun opettajaneuvosto toukokuun 11 päivänä 1954 pitämässään istunnossa antaa tekniikan tohtorin arvon kunnianosoituksena ansiokkaasta toiminnasta Suomen teollisuuden kehittämisessä sekä teknillisen tutkimuksen ja opetuksen tukemisessa vuorineuvos *Eino Henrik Liljeroosille* ja diplomi-insinööri *Emil Hjalmar Holmbergille*.

Samoin päätti opettajaneuvosto elokuun 2 päivänä 1954 pitämässään istunnossa antaa tekniikantohtorin arvon kunnianosoituksena ansiokkaasta toiminnasta korkeimman teknillisen opetuksen ja tutkimuksen kehittämisessä professori, filosofiantohtori *Hjalmar Viktor Brotherukselle*.

Tekniikan kunniatohtorin diplomi ja kunniatohtorin arvomerkit päätettiin luovuttaa vuorineuvos *Eino Liljeroosille* ja professori *Hj. V. Brotherukselle* syyslukukauden 1954 avajaisten yhteyteen järjestettävässä tilaisuudessa. Samassa tilaisuudessa oli tarkoituksena antaa kunniatohtorin diplomi ja kunniatohtorin arvomerkit diplomi-insinööri *Emil Hjalmar Holmbergille*. Syvästi valittaen korkeakoulun kuitenkin on todettava, ettei diplomi-insinööri *Holmberg* enää ollut joukossamme tätä arvoa vastaanottamassa hänen elämänlankansa katketessa toukokuun 11 päivänä 1954 eli samana päivänä, jolloin opettajaneuvosto oli päättänyt antaa hänelle tekniikan kunniatohtorin arvon.

II. Hallitus ja Hallinto.

Neuvottelukunta.

Syyskuun 1 päivänä 1952 alkaneeksi kolmivuotiskaudeksi kauppa- ja teollisuusministeriö kutsui syyskuun 25 päivänä 1952 korkeakoulun neuvottelukunnan puheenjohtajaksi vuorineuvos *Lauri Sakari Heleniuksen*, varapuheenjohtajaksi vuorineuvos *Eero Mäkisen* sekä jäseniksi professori *Hugo Alvar Henrik Aallon*, yli-insinööri *Voitto Valdemar Kolhon*, ylijohtaja *Frans Ludvig Lehtisen*, apulaispääjohtaja *Lauri Paavolaisen*, vuorineuvos *Yrjö Valdemar Vesan* ja toimitusjohtaja *Väinö Ilmari Voionmaan* sekä uudeksi jäseneksi kauppalaninsinööri *Jorma Ilmari Kilven*. Vuorineuvos *Eero Mäkisen* kuoltua kauppa- ja teollisuusministeriö määräsi joulukuun 17 päivänä 1953 neuvottelukunnan varapuheenjohtajaksi apulaispääjohtaja *Lauri Paavolaisen* sekä uudeksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi diplomi-insinööri *Paavo Honkajuuren*. Neuvottelukunnan sihteerinä on toiminut diplomi-insinööri *Leo Suurla*. Neuvottelukunta on pitänyt yhden kokouksen.

Opettajaneuvosto.

Opettajaneuvosto, jonka puheenjohtajana on rehtori ja jäseninä kaikki korkeakoulun professorit, on kokoontunut 16 kertaa. Paitsi hallintokollegin jäljempänä mainittuja jäseniä, siihen ovat kuuluneet seuraavat professorit: *Carolus Lindberg*, *Johan Sigfrid Sirén*, *Evert Johannes Nyström*, *Henrik Probus Ossian Solitander*, *Sten Einar Stenij*, *Kalle Väisälä*, *Eino Johannes Lehto*, *Heikki Allan Väyrynen*, *Arvo Albin Johannes Ylinen*, *Urpo Jyry Kullervo Tikka*, *Heikki Tapio Pellinen*, *Pentti Veikko Kaitera*, *Toivo Reijo Vähäkallio*, *Eino Markus Niini*, *Jorma Olavi Serlachius*, *Kauko Nestor Järvinen*, *Kurt Heikki Olavi Erä metsä*, *Kaarlo Ståhlberg*, *Veikko Pentti Johannes Laasonen*, *Matti Haakon Tikkanen*, *Tauno Olavi Pyökäri*, *Hilding Ekelund*, *Svante von Zweybergk*, *Reino Antero Hirvonen*, *Tauno Erkki Häyrynen*, *Reino Olavi Näsänen*, *Veli Antero Pernaja*, *Jaakko Robert Wuolijoki*, *Ohto Antero Kaarle Oksala*, *Karl Vilhelm Helenelund*, *Per Holger Sahlberg* ja *Heikki Malakias Miekk-oja* (1. 1. 1954 lukien).

Rehtori ja vararehtori.

Korkeakoulun rehtorina lukuvuonna 1953—54 on ollut professori *Martti Albert Levón* ja vararehtorina professori *Martti Johannes Paavola*.

Hallintokollegi, osastonjohtajat ja osastokollegi.

Hallintokollegi, jonka muodostavat rehtori puheenjohtajana, vararehtori ja osastonjohtajat, on kokoontunut 34 kertaa.

Rakennusinsinööriosaston johtajana on ollut professori *Herman Ossian Hanneli*. Osastokollegi, jonka muodostavat osaston professorit ja apulaisprofessorit sekä näitä virkoja hoitamaan määrättyt henkilöt ynnä muut kollegin jäseniksi määrättyt osaston opettajat, on kokoontunut 17 kertaa.

Koneinsinööriosaston johtajana on ollut professori *Jaakko Juhani Rahola*. Osastokollegi on kokoontunut 17 kertaa.

Sähköteknillisen osaston johtajana on ollut professori *Jaarli Johannes Jauhainen*. Osastokollegi on kokoontunut 28 kertaa.

Puunjalostusosaston johtajana on ollut professori *Rolf Helmer Roschier*. Osastokollegi on kokoontunut 13 kertaa.

Kemian osaston johtajana on ollut professori *Pekka Kirjakka*. Osastokollegi on kokoontunut 16 kertaa.

Vuoriteollisuusosaston johtajana on ollut professori *Risto Tapani Hukki*. Osastokollegi on kokoontunut 8 kertaa.

Maanmittausosaston johtajana on ollut professori *Veikko Kalervo Noponen*. Osastokollegi on kokoontunut 22 kertaa.

Arkkitehtiosaston johtajana on ollut professori *Otto-I. Meurman*. Osastokollegi on kokoontunut 16 kertaa.

Yleisen osaston johtajana on ollut professori *Hjalmar Viktor Brotherus*, ja heinäkuun 1 päivästä 1954 lukien professori *Sten Einar Stenij*. Osastokollegi on kokoontunut 18 kertaa.

Teknillisen fysiikan osaston johtajana on ollut professori *Erkki Aukusti Laurila*. Osastokollegi on kokoontunut 14 kertaa.

Osakuntien inspektorit.

Osakuntien inspektorit. Suomenkielisen osakunnan inspektorina on ollut professori *Jaakko Rahola* ja ruotsinkielisen osakunnan inspektorina professori *Hilding Ekelund*.

Kanslia.

Kanslia. Korkeakoulun sihteerinä on ollut lakitieteenlisensiaatti, varatuomari *Erkki Olavi Johannes Ailio* ja, kauppa- ja teollisuusministeriön helmikuun 22 päivänä 1954 myönnettyä hänelle virkavapautta maaliskuun 1 päivästä 1954 lukien elokuun 31 päivään 1955 saakka, maaliskuun 1 päivästä 1954 lukien lainopin kandidaatti *Heikki Lauri Ailio*. Taloudenhoitajana on ollut varatuomari *Yrjö Vilhelm Tornivuori*.

III. Opettajat ja opetus.

1. Professorinvirat.

Eroamisiän saavuttamisesta huolimatta virassaan pysymään oikeutetut professorit.

Kauppa- ja teollisuusministeriö oikeutti helmikuun 18 päivänä 1954 sillanrakennuksen ja rakennusstatiiikan professorin, tekniikantohtori *Herman Ossian Hanneliuksen* eroamisiän saavuttamisesta huolimatta pysymään virassaan edelleen joulukuun 31 päivään 1954 saakka.

Eroamisia professorinvirasta.

Kesäkuun 30 päivänä 1954 erosi professori, filosofiantohtori *Hjalmar Viktor Brotherus* fysiikan professorinvirasta sen ajan kuluttua umpeen, jonka hän oli oikeutettu eroamisiän saavutettuaan pysymään virassaan.

Kesäkuun 30 päivänä 1954 erosi professori *Eino Johannes Lehto* rautatienrakennuksen sekä maa- ja tienrakennuksen professorinvirasta sen ajan kuluttua umpeen, jonka hän oli oikeutettu eroamisiän saavutettuaan pysymään virassaan.

Tasavallan Presidentti myönsi heinäkuun 16 päivänä 1954 tekemällään päätöksellä professori *Toivo Reijo Vähäkalliolle* hänen pyytämänsä virkaeron korkeakoulun huoneenrakennustekniikan professorinvirasta elokuun 1 päivästä 1954 lukien.

Virkaanastujaisesitelmät.

Seuraavat virkaanastujaisesitelmät pidettiin korkeakoulussa lokakuun 27 päivänä 1953:

pohjarakennuksen ja maarakennusmekaniikan professori *Karl Vilhelm Helenelund* aiheesta: »Pohjarakennuksen ja maarakennusmekaniikan kehityksestä ja tehtävistä» ja

vaihtuvan ruotsinkielisen höyrytekniikan professori *Per-Holger Sahlberg* aiheesta: »Aktuella problem inom ång- och gasturbintekniken».

Helmikuun 2 päivänä 1954 piti metalliopin professori *Heikki Miekk-oja* virkaanastujaisesitelmän aiheesta: »Metallioppi itsenäisenä tieteenä».

Uusia professorinimityksiä.

Korkeakoulun metalliopin professorinvirkaa olivat säädettyssä ajassa hakenneet filosofiantohtori *Heikki Miekk-oja*, tohtori *Pekka Rautala* ja tohtori-insinööri *Herman Unckel*. Asiantuntijoiden, professorien *Knut Ambergin* ja *Erik Rudbergin* Ruotsista annettua lausuntonsa heidän pätevyystään ja keskinäisestä etevämmyydestään ja kun opettajaneuvosto marraskuun

24 päivänä 1953 oli todennut, että tohtori Rautala oli muodollisesti epä-pätevä ja päättänyt, ettei viran hakijoiden, filosofiantohtori Miekk-ojan eikä tohtori-insinööri Unkellin tarvinnut pitää näyteluentoa esityskykynsä osoittamiseksi, opettajaneuvosto päätti julistaa heidät päteviksi sanottuun virkaan ja tehdessään virkaehdotuksen kauppa- ja teollisuusministeriölle asettaa filosofiantohtori Miekk-ojan ensimmäiselle ja tohtori-insinööri Unkellin toiselle ehdokassijalle. Tasavallan Presidentti nimitti joulukuun 31 päivänä 1953 tekemällään päätöksellä tammikuun 1 päivästä 1954 lukien metalliopin professorinvirkaan filosofiantohtori Miekk-ojan.

Korkeakoulun *orgaanisen kemian* professorinvirkaa olivat säädettyssä ajassa hakenneet tekniikantohtori, lehtori *Jarl Mauritz Gripenberg*, filosofiantohtorit *Gustaf-Adolf Holmberg* ja *Perttu Vihtori Laakso* sekä tekniikantohtorit *Gustaf Arthur Nyman* ja *Jacobus Sundman*, joista viimeksimainittu peruutti hakemuksensa. Asiantuntijoiden, professoreiden *Erich Adlerin* Ruotsista ja *Nils Sörensenin* Norjasta annettua lausuntonsa hakijoiden pätevyyydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä opettajaneuvosto julisti maaliskuun 30 päivänä 1954 tekniikantohtorit Gripenbergin ja Nymanin sekä filosofiantohtori Holmbergin päteviksi sanottuun virkaan ja päätti ettei heidän tarvinnut pitää näyteluentoa esityskykynsä osoittamiseksi sekä tehdessään virkaehdotuksen kauppa- ja teollisuusministeriölle asetti tekniikantohtori Nymanin ensimmäiselle, tekniikantohtori Gripenbergin toiselle ja filosofiantohtori Holmbergin kolmannelle ehdokassijalle. Tasavallan Presidentti nimitti toukokuun 28 päivänä 1954 tekemällään päätöksellä syyskuun 1 päivästä 1954 lukien orgaanisen kemian professorin virkaan tekniikantohtori Nymanin.

Korkeakoulun *polttomoottoritekniikan* professorinvirkaa olivat säädettyssä ajassa hakenneet diplomi-insinööri *Ralph Johan Herman Liljelund* ja tekniikantohtori *Karl Johan Henrik Ryti*. Asiantuntijoiksi pyydettyjen professori *Harald Kyrklundin* ja diplomi-insinööri *Georg Museliuksen* annettua lausuntonsa hakijain pätevyyydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä sanottuun virkaan opettajaneuvosto kokouksessaan marraskuun 24 päivänä 1953 julisti molemmat viran hakijat epäpäteviksi k. o. virkaan, joten virkaehdotusta viran täyttämiseksi ei voitu tehdä.

Polttomoottoritekniikan professorinviran oltua uudelleen avoimeksi julistettuna hakivat sitä helmikuun 22 päivänä 1954 päättyneen hakuajan kuluessa diplomi-insinööri *Torsti Rafael Verkkola* ja diplomi-insinööri *Ralph Johan Herman Liljelund*, joka pyysi 1 vuoden respiittiaikaa. Päätettyään, ettei respiittiaikaa myönnetä, opettajaneuvosto päätti pyytää professori Harald Kyrklundia ja diplomi-insinööri Georg Museliusta antamaan lausuntonsa hakijain pätevyyydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä. Kun asiantuntijalausunnat oli esitetty ja opettajaneuvosto oli päättänyt, ettei hakijain tarvinnut pitää näyteluentoa opettajakykynsä osoittamiseksi, opettajaneuvosto istunnossaan toukokuun 31 päivänä 1954 päätti julistaa

diplomi-insinööri Verkkolan päteväksi ja diplomi-insinööri Liljelundin epäpäteväksi p. o. virkaan sekä tehdessään virkaehdotuksen kauppa- ja teollisuusministeriölle asettaa diplomi-insinööri Verkkolan ensimmäiselle ja ainoalle ehdokassijalle. Tasavallan Presidentti nimitti elokuun 13 päivänä 1954 tekemällään päätöksellä syyskuun 1 päivästä 1954 lukien polttomoottoriteknikan professorinvirkaan diplomi-insinööri Verkkolan.

Virkavapaudet.

Professori *Jaakko Wuolijoki* on ollut virkavapaana osallistuakseen Torinossa pidettävään V kansainväliseen konepajateollisuuskongressiin ja tutustuakseen kone-elimien opetukseen Karlsruhen ja Aachenin teknillisissä korkeakouluissa 8. 10.—16. 10. 1953 välisenä aikana koneenrakennusopin professorinvirasta.

Professori *Jyry Tikka* on ollut virkavapaana sairauden perusteella 3. 11.—30. 11. 1954 ja 6. 3.—17. 4. 1954 välisinä aikoina biokemian ja elintarvikekemian professorinvirasta.

Professori *Pekka Kirjakka* on saanut vapauden virkatehtävistään British Councilin myöntämällä stipendillä Englantiin tehtävän opintomatkan takia 15. 3.—14. 4. 1954 väliseksi ajaksi orgaanisen kemian teknologian professorinvirasta.

Professorinvirkojen täyttäminen ja hoito.

Maanjako-opin professorinvirkaa ovat hakeneet säädettyssä ajassa tekniikantohtorit *Paavo Henrik Lappi* ja *Arvid Konstantin Wiiala*. Asiantuntijoista professori *Kyösti Haataja* ja ylijohtaja *Väinö Suoma*a pitivät lausunnoissaan molempia hakijoita pätevinä, kun taas professorit *Eino Saari* ja *Nils Westermarck* pitivät tohtori Lappia pätevinä ja tohtori Wiialaa epäpätevinä sanottuun virkaan. Virkanimitysasiasiaa toukokuun 5 päivänä 1953 käsitellessään opettajaneuvosto yksimielisesti päätti julistaa molemmat viran hakijat, tohtorit Lapin ja Wiialan päteviksi sanottuun virkaan ja virkaehdotusta tehdessään äänestyksen perusteella asetti tohtori Lapin ensimmäiselle ja tohtori Wiialan toiselle ehdokassijalle.

Kun tohtori Wiiala oli valittanut ehdollepanoa koskevasta päätöksestä ja kun kauppa- ja teollisuusministeriö oli pyytänyt selitystä valituksen johdosta, esiteltiin mainittu valituskirjelmä sekä tohtori Lapin sen johdosta antama selitys opettajaneuvoston istunnossa elokuun 3 päivänä 1953. Istunnossaan lokakuun 6 päivänä 1953 opettajaneuvosto äänestyksen jälkeen päätti ilmoittaa kauppa- ja teollisuusministeriölle katsovansa tohtori Wiialan valituksen aiheelliseksi. Tohtori Lapin vastaselityksen johdosta kauppa- ja teollisuusministeriö pyysi asiantuntijoilta lisälausunnot ja varasi opettajaneuvostolle tilaisuuden perehtyä tähän lisäselvitykseen kehoittaen samalla opettajaneuvostoa toukokuun 24 päivänä 1954 päivätyssä kirjeessä antamaan tohtori Wiialan valituksesta uuden lausunnon.

Maanjako-opin professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana hoitanut tohtori Lappi.

Kansantalouden professorinviran oltua avoimeksi julistettuna hakivat sitä maaliskuun 6 päivänä 1953 päättyneen hakuajan kuluessa filosofian-tohtorit *Heimer Björkqvist*, *Lauri af Heurlin* ja dosentti *Nils Meinander*, valtiotieteen lisensiaatti *Gösta Mickwitz* sekä filosofian kandidaatti *Jaakko K. Railo*, joille myönnettiin yhden vuoden pätevyymisaika hakuajan päättymisestä lukien.

Professori Meinanderin peruutettua hakemuksensa ja kun pätevyymisaika oli päättynyt maaliskuun 6 päivänä 1954, opettajaneuvosto päätti pyytää professoreja *Klaus Warista* ja *Mikko Tammista* antamaan asiantuntijalausuntonsa viran hakijoiden pätevyystä ja keskinäisestä etevämmydestä k. o. virkaan. Hakemuksensa ovat lisäksi peruuttaneet filosofianmaisteri *Björkqvist*, filosofian kandidaatti *Railo* ja valtiotieteenlisensiaatti *Mickwitz*.

Kansantalouden professorinvirkaan kuuluvaa opetusta ovat hoitaneet syyslukukaudella 1953 professorit *Mikko Tamminen* ja *Klaus Waris* sekä kevätlukukaudella 1954 heidän lisäksi maatalous- ja metsätieteen tohtori *Johannes Virolainen*.

Lämpötekniikan ja koneopin professorinvirkkaa olivat kesäkuun 17 päivänä 1953 päättyneen hakuajan kuluessa hakeneet diplomi-insinööri *Viljo Nikodemus Immonen* ja siviili-insinööri *Oskar Valdemar Levänti*, joille opettajaneuvosto syyskuun 19 päivänä 1953 myönsi pätevyymisaikaa vuoden 1953 loppuun. Helmikuun 16 päivänä 1954 opettajaneuvosto päätti pyytää professoreita *Harald Kyrklundia*, *Bernhard Wuolletta* ja *Jarl Salinia* antamaan asiantuntijalausuntonsa hakijain pätevyystä ja keskinäisestä etevämmydestä sanottuun virkaan. Lausunnoissaan asiantuntijat eivät pitäneet hakijoita pätevinä k. o. virkaan. Senjälkeen kun diplomi-insinööri Immonen oli pitänyt näyteluennon opettajakykynsä osoittamiseksi, opettajaneuvosto toukokuun 31 päivänä 1954 käsitellessään kysymystä viran täyttämisestä, päätti yksimielisesti julistaa siviili-insinööri Levännin sekä äänestyksen jälkeen myöskin diplomi-insinööri Immosen epäpäteviksi lämpötekniikan ja koneopin professorinvirkaan, joten virkaehdotusta viran täyttämiseksi ei voitu tehdä.

Lämpötekniikan ja koneopin professorinvirkaan kuuluva opetus on lukuvuonna ollut järjestettynä siten, että professori *Hj. Brotherus* on antanut opetusta teknillisessä lämpöopissa, professori *Harald Kyrklund* höyrykattiloissa ja diplomi-insinööri *V. Immonen* voimakoneissa ja -laitoksissa.

Epäorgaanisen kemian teknologian professorinvirkkaa olivat kesäkuun 29 päivänä 1953 päättyneen hakuajan kuluessa hakeneet filosofianmaisteri *Tor Erik Brehmer*, diplomi-insinööri *Toivo Karttunen*, tohtori-insinööri *Olavi Tammenoksa* ja tekniikantohtori *Seppo Wilska*. Heille myönnetyn yhden vuoden pätevyymisajan kesäkuun 29 päivänä 1954 kuluttua um-

peen ja kun maisteri Brehmer kesäkuun 19 päivänä 1954 oli peruuttanut hakemuksensa, opettajaneuvosto elokuun 2 päivänä 1954 päätti pyytää professoreita *Olavi Erämetsää* ja *Kaarlo Ståhlbergia* antamaan asiantuntijalausuntonsa hakijoiden pätevydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä tähän virkaan.

Epäorgaanisen kemian teknologian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana hoitanut professori *Erämetsä*.

Fysiikan professorinviran oltua avoimeksi julistettuna hakivat sitä toukokuun 17 päivänä 1954 päättyneen hakuajan kuluessa professori *Väinö Hovi*, filosofiantohtori *Pekka Jauho*, professori *Martti Kantola*, filosofiantohtori *Unto Korhonen*, filosofiantohtori *K. V. Laurikainen*, apulaisprofessori *Aarno Niini* ja filosofianlisensiaatti *Pentti Tuomikoski*, joille myönnettiin yhden vuoden pätevytymisaika hakuajasta lukien eli siis toukokuun 17 päivään 1955 saakka.

Rautatienrakennuksen sekä maa- ja tienrakennuksen professorinviran oltua avoimeksi julistettuna hakivat sitä toukokuun 31 päivänä 1954 päättyneen hakuajan kuluessa tekniikan tohtori *Reino Jalmari Castrén*, diplomi-insinööri *Arvo E. Leino*, diplomi-insinööri *Kalervo Johannes Savolainen*, teknillinen tarkastaja *Väinö Skogström* ja diplomi-insinööri *Olavi Antero Taivainen*, joille myönnettiin yhden vuoden pätevytymisaika hakuajasta lukien eli siis toukokuun 31 päivään 1955 saakka.

Huoneenrakennustekniikan professorinviran oltua avoimeksi julistettuna hakivat sitä heinäkuun 31 päivänä 1954 päättyneen hakuajan kuluessa tekniikantohtori *Viljo Kuuskoski*, diplomi-insinööri *Alpo Lippa* ja diplomi-insinööri *Paavo Simula*, joista kuitenkin diplomi-insinööri Simula peruutti hakemuksensa elokuun 2 päivänä 1954.

Avoinna olleeseen *metalliopin* professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on syyslukukaudella hoitanut filosofiantohtori *Heikki Miekk-oja*.

Avoinna olleeseen *orgaanisen kemian* professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana hoitanut tekniikantohtori *Jarl Gripenberg*.

Avoinna olleeseen *polttomoottoritekniikan* professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana hoitanut professori *Harald Kyrklund*.

Avoinna olevaan *höyrytekniikan* professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana edelleen hoitanut diplomi-insinööri *Helge Haavisto*.

Avoinna olevaan *tekstiiliteknologian* professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana edelleen hoitanut diplomi-insinööri *Esko Kai Brax*.

Avoinna olevaan *teoreettisen sähkötekniikan* ynnä *radiotekniikan* professorinvirkaan kuuluva opetus on syyslukukauden aikana ollut järjestettynä siten, että professori *Svante v. Zweygbergk* on oman virkansa ohella antanut opetusta yleisessä sähkötekniikassa, diplomi-insinööri *Pentti Emil Mattila* radiotekniikassa ja diplomi-insinööri *Ilmari Kareskoski* on ollut määrättynä valvomaan radiotekniikan opetukseen liittyviä yleisiä tehtäviä.

Kevätlukukaudella oli mainitun professorinviran hoito järjestetty siten, että tekniikantohtori *Hans Blomberg* on ollut määrättynä pitämään yleisen sähkötekniikan ynnä teoreettisen sähkötekniikan luennot, diplomi-insinööri Pentti Emil Mattila antamaan opetusta radiotekniikassa ja diplomi-insinööri Ilmari Kareskoski huolehtimaan radiotekniikan opetukseen liittyvistä yleisistä tehtävistä.

2. Fysiikan apulaisprofessorin virka ja sen täyttäminen.

Fysiikan apulaisprofessorin viran oltua avoimeksi julistettuna hakivat sitä maaliskuun 23 päivänä 1953 päättyneen hakuajan kuluessa filosofiantohtori *Pekka A. O. Jauho*, filosofianlisensiaatti, dosentti *K. V. Laurikainen*, ylijohtaja, dosentti, filosofiantohtori *Aarno Niini* ja filosofiantohtori *Uno Nurmi*. Asiantuntijoiden, joiksi opettajaneuvosto oli pyytänyt professoreita *Nils Fontell*'ia ja *Hilding Slätis*'iä, annettua lausuntonsa viran hakijoiden pätevyydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä ja kun hakijat olivat pitäneet näyteluennon, opettajaneuvosto helmikuun 2 päivänä 1954 julisti filosofiantohtorit *Pekka Jauhon* ja *Aarno Niinin* sekä filosofianlisensiaatti *K. V. Laurikaisen* päteviksi ja filosofiantohtori *Uno Nurmen* epäpäteväksi p. o. professorinvirkaan. Äänestyksen jälkeen asetettiin tohtori *Jauho* ensimmäiselle sijalle, tohtori *Niini* toiselle sijalle ja filosofianlisensiaatti *Laurikainen* kolmannelle sijalle, jonka mukaisesti päätettiin tehdä virkaehdotus kauppa- ja teollisuusministeriölle. Senjälkeen kun filosofianlisensiaatti *Laurikainen* ja filosofiantontori *Niini* olivat valittaneet ehdollepanoa koskevasta päätöksestä ja filosofiantohtorit *Jauho* ja *Niini* olivat esittäneet vastineensa, opettajaneuvosto maaliskuun 30 päivänä 1954 ilmoitti kauppa- ja teollisuusministeriölle katsovansa aiheettomiksi filosofianlisensiaatti *Laurikaisen* ja filosofiantohtori *Niinin* valitukset ehdollepanoa fysiikan apulaisprofessorin viran täyttämiseksi koskevasta päätöksestä. Valtioneuvosto nimitti huhtikuun 22 päivänä 1954 fysiikan apulaisprofessorin virkaan kesäkuun 1 päivästä 1954 lukien filosofiantohtori *Aarno Niinin*.

3. Dosenttinimitykset.

Tekniikantohtori *Seppo Wilskan* anottua, että hänet määrättäisiin epäorgaanisen kemian dosentiksi ja professori *Olavi Erämetsän* annettua asiantuntijalausuntonsa, jossa hän piti tohtori *Wilskaa* pätevänä mainitun aineen dosentiksi ja tohtori *Wilskan* pidettyä näyteluennon, opettajaneuvosto päätti esittää kauppa- ja teollisuusministeriölle, että tohtori *Wilska* määrättäisiin epäorgaanisen kemian dosentiksi. Marraskuun 27 päivänä 1953 ministeriö määräsi tekniikantohtori *Wilskan* joulukuun 1 päivästä 1953 lukien epäorgaanisen kemian dosentiksi teknilliseen korkeakouluun.

Tekniikantohtori *Pekka Rautalan* anottua, että hänet määrättäisiin röntgen- ja materiaalfysiikan dosentiksi ja professori *Laurilan* annettua asiantuntijalausuntonsa, jossa hän piti tohtori Rautalaa pätevänä mainitun aineen dosentiksi, ja tohtori Rautalan pidettyä näyteluennon, opettajaneuvosto päätti esittää kauppa- ja teollisuusministeriölle, että tohtori Rautala määrättäisiin röntgen- ja materiaalfysiikan dosentiksi. Joulukuun 31 päivänä 1953 ministeriö määräsi tohtori Rautalan tammikuun 1 päivästä 1954 lukien röntgen- ja materiaalfysiikan dosentiksi teknilliseen korkeakouluun.

Lakitieteen tohtori *Eero Johannes Mannerin* anottua, että hänet määrättäisiin maa- ja vesioikeuden dosentiksi, opettajaneuvosto katsoen, että tohtori Mannerilla oli tarpeellinen pätevyys mainitun dosentin toimeen, päätti esittää kauppa- ja teollisuusministeriölle, että tohtori Manner määrättäisiin maa- ja vesioikeuden dosentiksi. Helmikuun 1 päivänä 1954 ministeriö määräsi tohtori Mannerin helmikuun 1 päivästä 1954 lukien maa- ja vesioikeuden dosentiksi teknilliseen korkeakouluun.

4. Lehtorinvirat.

Avoinna olevaa *lämmitys- ja saniteettitekniikan* lehtorinvirkaa määrättiin joulukuun 15 päivänä 1953 edelleen hoitamaan diplomi-insinööri *Juho Saarto* tammikuun 1 päivästä 1954 lukien kesäkuun 30 päivään 1954 saakka.

Avoinna olevaa *geodesian* lehtorinvirkaa määrättiin joulukuun 15 päivänä 1953 edelleen hoitamaan diplomi-insinööri *Into Seppo Härmälä* tammikuun 1 päivästä 1954 lukien joulukuun 31 päivään 1954 saakka.

Avoinna olevaa *rakennetekniikan* lehtorin virkaa määrättiin tammikuun 26 päivänä 1954 edelleen hoitamaan diplomi-insinööri *Paavo Simula* tammikuun 1 päivästä 1954 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin joulukuun 31 päivään 1956 saakka. Toukokuun 17 päivänä 1954 hallintokollegi myönsi diplomi-insinööri Simulalle a. o. pyynnöstä eron v. t. rakennetekniikan lehtorin virasta kesäkuun 1 päivästä 1954 lukien. Viran oltua avoimeksi julistettuna hakivat sitä heinäkuun 9 päivänä 1954 päättäneen hakuajan kuluessa diplomi-insinööri *Reino Sopanen* ja tekniikantohtori *Viljo Kuuskoski*, joista jälkimmäinen kuitenkin peruutti hakemuksensa elokuun 2 päivänä 1954.

5. Erikoisopettajat.

Teknillisen fysiikan osasto.

Syyskuun 28 päivänä 1953 määrättiin tekniikantohtori *Pekka Rautala* antamaan opetusta röntgen- ja materiaalfysiikassa, diplomi-insinööri *Osmo Eero Huhtamo* hienomekaniikassa ja diplomi-insinööri *Yrjö Arvola* optiikassa, kaikki syyskuun 1 päivästä 1953 alkaen toukokuun 31 päivään 1954 saakka.

Elektroniikka I:n erikoisopettajan toimeen määrättiin joulukuun 10 päivänä 1953 diplomi-insinööri *Lauri Saari* tammikuun 1 päivästä 1954 lukien toukokuun 31 päivään 1954 saakka.

Rakennusinsinööriosasto.

Tien- ja sillanrakennusopin erikoisopettajan toimeen määrättiin joulukuun 10 päivänä 1953 edelleen diplomi-insinööri *Olavi Antero Taivainen* tammikuun 1 päivästä 1954 lukien joulukuun 31 päivään 1956 saakka.

Koneopin erikoisopettajan toimeen määrättiin joulukuun 10 päivänä 1953 edelleen diplomi-insinööri *Niilo Armas Aaltonen* tammikuun 1 päivästä 1954 joulukuun 31 päivään 1956 saakka.

Rakennustöiden järjestelyopin erikoisopettajan toimeen määrättiin tammi-kuun 18 päivänä 1954 diplomi-insinööri *Lemmitty Salmensaari* tammikuun 1 päivästä 1954 lukien joulukuun 31 päivään 1956 saakka.

Maaliskuun 8 päivänä 1954 määrättiin lakitieteen tohtori *E. J. Manner* pitämään 8 tuntia käsittävän *vesioikeuden* ylimääräisen luentosarjan.

Sovelletun geologian erikoisopettajalle, filosofiantohtori *U. Soverille* maaliskuun 8 päivänä 1954 myönnetyn vapautuksen aikana kevätlukukauden 1954 viimeisistä luento- ja harjoituskurssista on filosofianmaisteri *Veikko Okko* ollut määrättynä pitämään sovelletussa geologiassa kevätlukukaudella 1954 neljä viimeistä luento- ja harjoituskertaa.

Rakennustöiden järjestelyopin erikoisopettajalle, diplomi-insinööri *Lemmitty Salmensaaressa* maaliskuun 15 päivästä toukokuun 15 päivään 1954 myönnetyn virkavapauden aikana määrättiin maaliskuun 15 päivänä 1954 rakennustöiden järjestelyopin tointa hoitamaan diplomi-insinööri *Antero Kallio*.

Koneinsinööriosasto.

Diplomi-insinööri *Helge Salusjärvelle* myönnettiin syyskuun 28 päivänä 1953 ero *yleisen teollisuustalouden* erikoisopettajan toimesta syyskuun 1 päivästä 1953 lukien. Samana päivänä määrättiin professori *Eino Niini* hoitamaan aineen luennoiminen vuoden 1953 loppuun sekä joulukuun 10 päivänä 1953 edelleen tammikuun 1 päivästä 1954 alkaen toukokuun 31 päivään 1954 saakka.

Joulukuun 10 päivänä 1953 määrättiin erikoisopettajan toimiin tammi-kuun 1 päivästä 1954 lukien joulukuun 31 päivään 1956 saakka seuraavat erikoisopettajat:

metalliraaka-aineoppi I ja *valimotekniikka*: tohtori-insinööri *Paavo Asanti*, *metalliraaka-aineoppi II*: filosofianmaisteri *Jaakko Salokangas*, *kuljetustekniikka*: diplomi-insinööri *Eino Lummaa*, *veistämötekniikka*: diplomi-insinööri *Armas Tuomisto*, *laivojen apukoneistot*: diplomi-insinööri

Christian Landtman, valkaisu- ja värjäysteknologia: tekniikantohtori Gösta Silén, appretuurioppi ja trikooteknologia: diplomi-insinööri Osmo H. Vuorio, vaateteollisuusteknologia: diplomi-insinööri Eino Arvola, kylmätekniikka: diplomi-insinööri Kalle Sakari Haara, hitsaustekniikka: professori Olavi Eiro, teollisuustalous IV: kauppatieteentohtori Henrik Virkkunen, konepajatekniikka III (työnjärjestelytekniikka): diplomi-insinööri Pentti Airisto, konepajatekniikka IV (pajatekniikka): diplomi-insinööri Veikko Valorinta.

Henry Ford Säätiön lahjoituksen avulla järjestettiin *autotekniikan* opetus siten, että helmikuun 1 päivänä 1954 myönnettiin diplomi-insinööri *Otto Mauri Kurki-Suonille* 200 000 markan suuruinen stipendi auto- ja moottoritekniikkaa koskevaa tutkimustyötä varten velvoituksella antaa korkeakoulussa erikoisopetusta autotekniikassa kevätlukukaudella 1954, 2 tuntia luentoja ja 2 tuntia harjoituksia. Toukokuun 10 päivänä 1954 myönnettiin diplomi-insinööri *Kurki-Suonille* edelleen kahdeksi vuodeksi Henry Ford Säätiön myöntämistä lahjoitusvaroista apuraha velvoituksella luennoida autotekniikkaa.

Sähköteknilinen osasto.

Syyskuun 7 päivänä 1953 määrättiin tekniikantohtori *J. Pohjanpalo* antamaan opetusta *radiotekniikka II b:ssä* ja diplomi-insinööri *I. Kareskoski radiotekniikka II a:ssa*, kumpikin syyskuun 1 päivästä 1953 lukien toukokuun 31 päivään 1954 saakka. Toukokuun 17 päivänä 1954 määrättiin tekniikantohtori *J. Pohjanpalo* hoitamaan *radiotekniikka II b:n* opetusta ja diplomi-insinööri *I. Kareskoski radiotekniikka II a:n* opetusta, kumpikin kesäkuun 1 päivästä 1954 lukien joulukuun 31 päivään 1954 saakka.

Syyskuun 7 päivänä 1953 päätettiin, että diplomi-insinööri *Serki Rajaisen* määräys *sähkötekniikan* erikoisopettajan toimeen on voimassa toukokuun 31 päivään 1955 saakka, diplomi-insinööri *Jarl Salmisen* määräys *sähkömittaustekniikan* erikoisopettajan toimeen kesäkuun 30 päivään 1954 saakka, diplomi-insinööri *Oiva Laakson* määräys *sähkön käytön* erikoisopettajan toimeen toukokuun 31 päivään 1954 saakka ja diplomi-insinööri *Hans Blombergin* määräys joulukuun 31 päivään 1954 saakka.

Puunjalostusosasto.

Joulukuun 10 päivänä 1953 määrättiin erikoisopettajantoiimiin tammi-kuun 1 päivästä 1954 lukien joulukuun 31 päivään 1956 saakka seuraavat erikoisopettajat: *metsätalous: professori Paavo R. Aro, puuraaka-aineoppi: professori Feliks Siimes, graafinen tekniikka: kirjapainonjohtaja Väinö A. Vuorio.*

Kemian osasto.

Lokakuun 8 päivänä 1953 määrättiin diplomi-insinööri *Lars Lund* hoitamaan *epäorgaanisen kemian peruskurssin* luentokurssi syyskuun 1 päivän ja joulukuun 31 päivän 1953 välisenä aikana.

Sovelletun fysikokemian erikoisopettajaksi on joulukuun 10 päivänä 1953 määrätty filosofianmaisteri *Tor-Erik Brehmer* tammikuun 1 päivästä 1954 lukien joulukuun 31 päivään 1956 saakka.

Vuoriteollisuusosasto.

Joulukuun 10 päivänä 1953 määrättiin erikoisopettajantoiimiin tammikuun 1 päivästä 1954 lukien joulukuun 31 päivään 1956 saakka seuraavat erikoisopettajat: *malminetsintä*: diplomi-insinööri *Torsti Simola*, *kaivosmittaus*: tekniikantohtori *Herman Stigzelius*, *valssilaitostekniikka*: diplomi-insinööri *Henrik Falck*, *vuorikemia*: filosofianmaisteri *Olavi Jäntti*. *Mineeraali- ja kiviteollisuuden* erikoisopettajaksi määrättiin filosofiantohtori *Erkki Aurola* tammikuun 1 päivästä 1954 lukien joulukuun 31 päivään 1957 saakka.

Maanmittausosasto.

Lokakuun 8 päivänä 1953 määrättiin:

Ilmakuvakartoituksen erikoisopettajaksi tekniikantohtori *Reino Sakari Halonen* syyskuun 1 päivästä 1953 lukien toukokuun 31 päivään 1954 saakka, *maanviljelysopin* erikoisopettajaksi maatalous- ja metsätieteentohtori *Juhani Elias Paatela* syyskuun 1 päivästä 1953 lukien toukokuun 31 päivään 1954 saakka.

Maanjakotekniikan erikoisopettajantointa hoitamaan määrättiin joulukuun 10 päivänä 1953 tekniikantohtorit *Väinö Suomaa* ja *Arvid Wiiala* syyskuun 1 päivästä lukien joulukuun 31 päivään 1953 saakka siten, että kummankin tuli hoitaa puolet sanotusta tehtävästä. Tammikuun 25 päivänä 1954 määrättiin tekniikantohtori *Arvid Wiiala* hoitamaan edelleen erikoisopettajantointa tammikuun 1 päivästä 1954 alkaen toistaiseksi ja enintään siksi, kunnes maanjako-opin professorinvirka vakinaisesti täytetään.

Joulukuun 10 päivänä 1953 määrättiin erikoisopettajantoiimiin tammikuun 1 päivästä 1954 lukien joulukuun 31 päivään 1956 saakka seuraavat erikoisopettajat: *Metsätalous*: professori *Vilho Pöntynen*, *maanviljelystalous*: filosofiankandidaatti *Aarne Virtamo*, *arkisto-oppi*: filosofiantohtori *J. E. Roos*.

Metsätalouden erikoisopettajaksi määrättiin tammikuun 1 päivänä 1954 maatalous- ja metsätieteentohtori *Peitsa Mikola* helmikuun 1 päivästä 1954 alkaen joulukuun 31 päivään 1956 saakka. Samalla peruutettiin professori *V. Pöntyselle*, joka oli pyytänyt vapautusta tästä tehtävästä,

annettu määräys sanottuun erikoisopettajantoimeen helmikuun 1 päivästä 1954 lukien.

Arkkitehtiosasto.

Taidehistorian erikoisopettajan tointa määrättiin syyskuun 28 päivänä 1953 hoitamaan filosofianmaisteri *Mikko Kilpi* syyskuun 15 päivästä 1953 alkaen toukokuun 31 päivään 1954 saakka.

Syyskuun 28 päivänä 1953 määrättiin taiteilija *Kaj Franck* pitämään luentosarjan *taideteollisuudesta ja sen historiasta*.

Joulukuun 10 päivänä 1953 määrättiin erikoisopettajantoiimiin tammi-kuun 1 päivästä 1954 lukien joulukuun 31 päivään 1956 saakka seuraavat erikoisopettajat: *muovailu*: kuvanveistäjä *Emil R. Filén*, *mallipiirustus ja vesivärimaalaus*: taiteilija *Unto Pusa*, *maanmittauksen perusteet*: diplomi-insinööri *Lauri Kärkkäinen*, *maatalousrakennukset*: arkkitehti *Sulo O. Kalliokoski*, *huonekalusuunnittelu*: huonekalutaiteilija *Olof Ottelin*.

Rakennustalouden erikoisopettajan tointa määrättiin joulukuun 21 päivänä 1953 hoitamaan professori *Ole Gripenberg* tammikuun 1 päivästä 1954 lukien toistaiseksi ja enintään joulukuun 31 päivään 1956 saakka.

Huhtikuun 13 päivänä 1954 myönnettiin diplomi-insinööri *Lauri Kärkkäiselle* virkavapautta *maanmittauksen perusteiden* erikoisopettajan toimesta huhtikuun 1 päivästä 1953 lukien toukokuun 31 päivään 1953 saakka ja määrättiin viransijaiseksi diplomi-insinööri *Aarne Olavi Aarnio*.

Maatalousrakennusten erikoisopettajan tehtäviä hoitamaan määrättiin huhtikuun 30 päivänä 1954 arkkitehti *Pertti Luostarinen* huhtikuun 15 päivästä 1954 alkaen saman lukukauden loppuun arkkitehti *Sulo Kalliokosken* sairastuttua.

Yleinen osasto.

Koneenpiirustuksen rinnakkaisopetusta määrättiin lokakuun 8 päivänä 1953 edelleen antamaan professori *Paavo Pero* syyskuun 1 päivästä 1953 alkaen toukokuun 31 päivään 1954 saakka.

Lokakuun 8 päivänä 1953 määrättiin apulaisprofessori *Olli Lokki* antamaan lisäopetusta *matematiikan* opetuksen tehostamiseksi lokakuun 1 päivästä 1953 alkaen syyslukukauden loppuun.

Joulukuun 10 päivänä 1953 määrättiin erikoisopettajantoiimiin tammi-kuun 1 päivästä 1954 joulukuun 31 päivään 1956 saakka seuraavat erikoisopettajat: *englanninkieli*: filosofianmaisteri *Helvi Hakulinen-Sipilä*, *mekaaninen teknologia*: diplomi-insinööri *Jaakkima Kilpi*, *hydro- ja aeromekaniikka*: filosofiantohtori *Erkki Niskanen*, *liikuntakasvatus*: voimistelunopettaja *Vilho Armas Niskanen*, *fysiikka* (ruots.): filosofiantohtori *Johannes Fedosow*, *matematiikka* (ruots.): filosofianlisensiaatti *Bertel Qvist*, *koneenpiirustus*: diplomi-insinööri *Aimo Pere*, *meteorologia*: filosofiantohtori *Veikko Rossi*, *sovellettu geologia*: filosofiankandidaatti *Veikko H. Pääkkönen*, *saksankieli*: filosofiantohtori *Emma L. Römer*.

Englanninkielen rinnakkaisopetusta määrättiin joulukuun 21 päivänä 1953 edelleen antamaan filosofianmaisteri *Sirkka-Liisa Norko-Turja* syyslukukauden 1953 aikana sekä toukokuun 22 päivänä 1954 edelleen tammikuun 1 päivästä 1954 lukien toukokuun 31 päivään 1954 saakka.

Tammikuun 18 päivänä 1954 määrättiin professori *Pentti Laasonen* pitämään *lujuusopin* alkeiskurssin rinnakkaiskurssi puunjalostus-, kemian- ja vuoriteollisuusosaston sekä koneinsinööriosaston tekstiiliteollisuuden opiskelijoille kevätlukukaudella 1954.

Tammikuun 25 päivänä 1954 määrättiin

venäjänkielen erikoisopettajan toimeen filosofianmaisteri *Väinö Joensuu* tammikuun 1 päivästä 1954 alkaen joulukuun 31 päivään 1956 saakka sekä *rakennusainekemian* erikoisopettajantoimeen diplomi-insinööri *Toivo Karttunen* tammikuun 1 päivästä 1954 alkaen toukokuun 31 päivään 1954 saakka.

Helmikuun 22 päivänä 1954 myönnettiin *englanninkielen* erikoisopettajalle, filosofianmaisteri *Helvi Hakulinen-Sipilälle* virkavapaus maaliskuuhuhtikuun 1954 ajaksi ja määrättiin englanninkielen maisterit *Virpi Somersalo* ja *Pirkko Ilmola* hoitamaan opetusta sanottuna aikana.

Maaliskuun 15 päivänä 1954 myönnettiin filosofianlisensiaatti *Bertil Qvistille* virkavapaus *matematiikan* ruotsinkielisen rinnakkaisopettajan toimesta kevätlukukauden 1954 ajaksi ja määrättiin hänen sijaisekseen filosofiankandidaatti *Johan Fellman*.

Matematiikan erikoisopettajan toimeen määrättiin toukokuun 22 päivänä 1954 filosofiantohtori *Lauri Myrberg* syyskuun 1 päivästä 1954 alkaen elokuun 31 päivään 1957 saakka, senjälkeen kun huhtikuun 5 päivänä 1954 apulaisprofessori *Veikko Paaterolle* oli myönnetty hänen pyytämänsä ero matematiikan erikoisopettajantoimesta.

6. Kursseja.

Syksyllä 1953 järjestettyjen *betoniteknologian* kurssien opettajina ovat toukokuun 5 päivänä 1953 tehdyn päätöksen mukaan toimineet diplomi-insinöörit *Arvo Nykänen* ja *Risto Ruso* sekä tekniikantohtori *Viljo Kuuskoski*, joista ensiksi mainittu kurssien johtajana.

Toukokuun 18 päivänä 1953 päätettiin lukuvuonna 1953—54 järjestää, kuten edellisenäkin lukuvuonna, *tilastomatematiikan* erikoiskurssi ja määrättiin matematiikan apulaisprofessori *Olli Lokki* pitämään tämä kurssi.

Syyskuun 28 päivänä 1953 määrättiin diplomi-insinööri *Jaakkima Kilpi* pitämään koneenrakennuksen opintosuunnan opiskelijoille *tarkkuusmittauskurssit* syyskuun 1 päivän 1953 ja maaliskuun 30 päivän 1954 välisenä aikana.

Joulukuun 10 päivänä 1953 määrättiin diplomi-insinööri *Risto Enarvi* pitämään syyslukukauden 1953 aikana puunjalostusosaston neljännen

vuosikurssin oppilaille 20—22 luentotuntia käsittävä luentosarja *faneriteknologiasta*.

Tammikuun 18 päivänä 1954 päätettiin, että arkkitehtiosastolla saataisiin pitää kevätlukukaudella 1954 pakollinen, ylempien vuosikurssien oppilaille tarkoitettu 10 luentoa käsittävä erikoiskurssi sähkötekniliseltä alalta. Kurssin pitäjäksi määrättiin insinööri *Niilo Jernvall*. Kurssi oli tarkoitettu myös rakennusinsinööriosaston oppilaille vapaaehtoisena.

Maaliskuun 3 päivänä 1954 määrättiin rakennusinsinööriosaston ehdotuksesta diplomi-insinööri *Paavo Arni* kevätlukukauden 1954 aikana pitämään 10 luentotuntia sekä harjoituksia käsittävä kurssi aiheesta *ääneneristys ja akustiikka*.

Maaliskuun 8 päivänä 1954 päätettiin puun mekaanisen teknologian IV vuosikurssin opiskelijoille järjestää luento- ja harjoituskurssit seuraavan ohjelman mukaisesti: 1) *Puun liimaus*, 10 tuntia luentoja ja 12 tuntia harjoituksia, diplomi-insinööri *Bror Sorsa*, 2) *Puun lahosuojaus*, 8 tuntia luentoja ja 20 tuntia harjoituksia, filosofiantohtori *Osmo Suolahti*.

7. Assistentit.

Eri osastoilla on kokopäivä- ja tuntiassistenttien lukumäärä ollut seuraavan taulukon mukainen:

Osasto	Kokopäiväassistentit		Tuntiassistentit	
	Syysl.	Kevätl.	Syysl.	Kevätl.
Teknillinen fysiikan osasto	—	—	4	3
Rakennusinsinööriosasto	1	1	10	12
Koneinsinööriosasto	1	1	37	29
Sähköteknilinen osasto	1	1	29	29
Puunjalostusosasto	3	4	4	4
Kemian osasto	18	18	9	7
Vuoriteollisuusosasto	1	1	6	7
Maanmittausosasto	3	3	16	18
Arkkitehtiosasto	1	1	11	13
Yleinen osasto	2	3	46	46
Kirjasto	3	3	1	1
	34	36	173	169

Tämän lisäksi on korkeakoulussa ollut 6 tutkimusassistenttia.

8. Ulkomaiset luennoitsijat.

Professori *G. R. v. Salis* Sveitsistä piti 8., 9., 12., 13., 14. ja 15. 10. 53 korkeakoulun opinto-ohjelmassa mainitun luentosarjan sähköakustiikan perusteista käsitellen aiheita: Sähköakustiikan energiakysymykset. Sähkö-

energian muuntaminen äänienergiaksi ja päinvastoin. Erimuotoiset ääni-säteilijät. Äänikentän suureiden mittauss.

Fulbright-luennoitsijaksi saapunut professori *Gerhard Reethof* Massachusetts Institute of Technologysta piti luentokurssin syyslukukaudella alkaen 23. 10. 1953 hammaspyörien suunnittelusta, dynaamisesti kuormi-tetuista koneenosista, niiden raaka-aineista ja pintakäsittelyistä sekä hydro-dynaamisen laakeriteorian soveltamisesta liukulaakereihin. Kevätlu-kaudella professori Reethof luennoi kahta luentosarjaa: 1. korkeapaine-hydrauliikka, alkaen 27. 1. 1954 ja 2. kone-elimien erikoiskurssi, syyslu-kaudella alkaneen luentosarjan jatkona, alkaen 25. 1. 1954. Kurssit olivat tarkoitettut vapaaehtoisena aineena korkeakoulun III ja IV vuosikurssin oppilaille sekä muille asianharrastajille.

British Councilin ja korkeakoulun järjestämänä esitelmöi tohtori *A. King* Englannista marraskuun 10 päivänä 1953 aiheesta: »The Organisation of Scientific Research in Great Britain» ja marraskuun 11 päivänä 1953 aiheesta »The Influence of Science on Industrial Produktivity».

Tanskan teknillisen kirjaston ylikirjastonhoitaja *Arne J. Møller* esitelmöi joulukuun 4 päivänä 1953 korkeakoulun ja Valtion teknillisen tutkimus-laitoksen kutsumana aiheesta: »Teknisk litteraturtjänste for industri och forskning i Danmark».

Tohtori *Fritz Ingerslev* Tanskan Teknillisestä korkeakoulusta piti luen-not joulukuun 2. ja 4. päivinä 1953 Tanskan ääniteknillisen laboratorion johtajana saamistaan kokemuksista. Luentojen aiheet olivat: »Lydabsorberende materialer» ja »Lydisolationsproblemer i beboelsesejendomme» sekä »Lydteknisk laboratorium og dets organisation og arbejde».

Suomen kemistien valtuuskunnan, Kemian keskusliiton ja Teknillisen korkeakoulun kutsumana luennoi korkeakoulussa huhtikuun 24 päivänä 1954 amerikkalainen professori *Edgar L. Piret* seuraavista aiheista: reaktio-reista kinetiikan valossa, lämpövirtauksesta ja kuplain syntymisestä (elo-kuva).

9. Insinöörien jatkokoulutus.

Sähkötekniillisen osaston jatkokoulutuskurssit 1953—54.

Nyky aikaista säätötekniikkaa käsittelevä *servotekniikan* kurssi pidet-tiin 22.—23. 3. 54. Kurssin ohjelmassa oli seuraavat luennot ja demonstraatiot:

Professori *Erkki Laurila*: »*Servotekniikan teoria*» 4 luentoa: Automaatti-säätö teknillisenä probleemana. Servotekniikan matemaattiset ja kokeel-liset menetelmät. Lineaaristen servojärjestelmien ominaisuuksia. Epä-lineaaristen servojärjestelmien käsittelystä. Prosessin automaattisäädön yleispiirteitä.

Diplomi-insinööri *Helge Haavisto*: Edellisen sovellutuksia vesiturbiinien säätöön, 4 tuntia.

Tekniikan tohtori *Hans Blomberg*: Demonstraatioita 4 tuntia: Sääto-elimien siirtofunktioiden matemaattinen ja kokeellinen määrääminen. Stabillisuomispriirin rakenne ja mitoitus. Häiriöanalyysi.

Kurssilla oli noin 170 osanottajaa, joista 110 korkeakoulun ulkopuolelta.

Jatkokoulutusta silmälläpitäen on osaston opetusohjelmaan sisältyneet professori *G. R. v. Salis*'in luentosarja: Sähköakustiikan perusteet ja tekn. tri *S. A. Karlssonin* luentosarja: Heikkovirtateknikka III.

IV. Suoritetut tutkinnot.

1. Tekniikantohtorin tutkinnot ja väitöstilaisuudet.

Tekniikantohtorin arvo on myönnetty seuraaville henkilöille heidän suoritettuaan asetuksen mukaiset tutkinnot ja väitöskirjatyön:

joulukuun 15 päivänä 1953 diplomi-insinööri *Hans Georg Blombergille*, s. os.; väitöskirja »Ett känsligt ljusvisarinstrument avsett för integrering av svaga elektriska spänningsimpulser med avseende på tiden» tarkastettiin lokakuun 24 päivänä 1953; vastaväittäjinä toimivat professorit *Erkki Laurila* ja *Svante v. Zweybergk*,

helmikuun 16 päivänä 1954 diplomi-insinööri *Ralf Gustaf Lindahl*'ille, ke. os.; väitöskirja »Cadalone Investigations: on the Hydroxycadalenes and a Naphtholic Compound, $C_{15}H_{18}O$, from Cadalene»; tarkastettiin toukokuun 16 päivänä 1953; vastaväittäjinä toimivat professorit *Pekka Kirjakka* ja tekniikantohtori *G. A. Nyman*.

Lisäksi toukokuun 29 päivänä 1954 tarkastettiin diplomi-insinööri *Yrjö Arvolan* väitöskirja »Zur Theorie der Fernrohrkulare»; vastaväittäjinä toimivat apulaisprofessori *Lauri Pimiä* ja diplomi-insinööri *Ludwig Bertele Sveitsistä*.

2. Tekniikan lisensiaatin tutkinnot.

Tekniikan lisensiaatin arvo on myönnetty seuraaville henkilöille heidän suoritettuaan asetuksen mukaiset tutkinnot:

elokuun 3 päivänä 1953 diplomi-insinööri *Veikko Valorinnalle*, ko. os., syyskuun 15 päivänä 1953 diplomi-insinööri *Väinö Veijolalle*, ke. os., lokakuun 27 päivänä 1953 diplomi-insinööri *Jan-Erik Janssonille*, ko. os., marraskuun 17 päivänä 1953 diplomi-insinööri *Uolevi Aarre Luodolle*, f.os., joulukuun 15 päivänä 1953 diplomi-insinööri *Erkki Aaltiolle*, p. os., joulukuun 15 päivänä 1953 diplomi-insinööri *Urmes Runolinnalle*, v.os., tammikuun 26 päivänä 1954 diplomi-insinööri *Sakari Heiskaselle*, v.os., tammikuun 26 päivänä 1954 diplomi-insinööri *Pentti Mattilalle*, s. os., toukokuun 31 päivänä 1954 diplomi-insinööri *Niilo Lounamaalle*, ke.os., toukokuun 31 päivänä 1954 diplomi-insinööri *Martti Suloselle*, v. os.

3. Diplomi-insinöörin ja arkkitehdin tutkinnot.

Lukuvuonna 1953—1954 suoritti korkeakoulussa loppututkinnon teknillisen fysiikan osastolla 7, rakennusinsinööriosastolla 25, koneinsinööriosastolla 86, sähkötekniillisellä osastolla 31, puunjalostusosastolla 27, kemianosastolla 18, vuoriteollisuusosastolla 8, maanmittausosastolla 38 ja arkkitehtiosastolla 42 eli yhteensä 282 oppilasta. Loppututkinnon suorittaneet ovat:

(f. os. = teknillisen fysiikan osasto, r. os. = rakennusinsinööriosasto, ko. os. = koneinsinööriosasto, s. os. = sähkötekniillinen osasto, p. os. = puunjalostusosasto, ke. os. = kemianosasto, v. os. = vuoriteollisuusosasto, m. os. = maanmittausosasto, a. os. = arkkitehtiosasto).

Einari Johannes Aakenus p. os., Eevi Esteri Aho a. os., Juhani Airaksinen m. os., Hans Emil Andersin f. os., Erik Vilhelm Andersson a. os., Per Sigfrid Andersson ko. os., Jouko Ylermi Anttila m. os., Reijo Juhani Arasjärvi ke. os., Jorma Aatto Aro ke. os., Paavo Henrik Arvela m. os., Aila Helena Auramo a. os., Ralf Michael Sören Berner ko. os., Karl-Johan Björkas ko. os., Johan Brunosson Bredenberg ke. os., Karl Lauri Krister Bärlund a. os., Carl-Eric Calas ko. os., Jorma Keijo Tapio Eerikäinen r. os., Aaro Sakari Eerolainen m. os., Johan Sigvard Eklund a. os., Keijo Yrjö Ekström ko. os., Kurt Bertil af Enehjelm ko. os., Aulis Arnold Falck ko. os., Kai Bertel Fallenius f. os., Åke Leander Granholm a. os., Kurt Lennart Gräsbeck p. os., Nils Eirik Gustafsson p. os., Karl Haahti v. os., Pentti Antero Haapanen s. os., Paul Markus Haarla s. os., Tauno Tapani Hailikari r. os., Matti Hakala a. os., Bertel Kristian Hakulin p. os., Aarno Jalmari Hannula ko. os., Esko Matti Kalevi Harjula s. os., Lars Olof Gustav Hedman a. os., Mona Hedman a. os., Leo Taisto Antero Heikkilä m. os., Pentti Emil Olavi Heikkinen ko. os., Jukka Heinistö ke. os., Veikko Ilmari Heinonen ko. os., Timo Pekka Aarne Heliövaara ko. os., Håkan Olof Hemdal s. os., Erik Axel Henriksson ko. os., Caissa Margareta Herrmann a. os., Gösta Bertelsson Holmström ko. os., Paavo Toivo Emanuel Holmström ko. os., Erkki Juhani Honkanen ke. os., Veijo Ensio Huhtala ko. os., Heikki Jaakko Ilmari Huhtanen p. os., Ahti Ensio Huovila p. os., Ilkka Tapani Hytönen r. os., Matti Arvo Antero Häkkinen ko. os., Lauri Hämäläinen ko. os., Raili Päivikki Hämäläinen (o. s. Simola) ko. os., Reino August Hämäläinen a. os., Eero Gustaf Höglund p. os., Erkki Kalevi Ihalainen ko. os., Risto Heikki Uolevi Ihalainen ko. os., Risto Emil Ivars s. os., Antti Hannu Akseli Jaakkola m. os., Veikko Matti Jaakonmäki p. os., Aarne Adolf Johannes Jantunen a. os., Antti Aatu Aapeli Jokela ko. os., Eino Karl Jokinen m. os., Börje Juselius ke. os., Martti Olavi Juusola ko. os., Jorma Juhani Järvinen ko. os., Kauko Johannes Kaasila v. os., Pentti Antero Kaasila m. os., Esko Kahela s. os., Terho Tapio Kaijansaari s. os., Kirsti Tuulikki Kaikko a. os., Kimmo Vilhelm Kaitila r. os., Heimo Kakko r. os., Erkki Arvo Kantonen a. os., Sirkka-Marja Kyllikki Karasalo a. os., Pentti

Karhi ko. os., Kauko Juhani Kartano s. os., Pauli Juhani Karttunen »oivalisesti» s. os., Pekka Juhani Karttunen p. os., Matti Juhani Karvinen m. os., Esko Eelis Kasurinen s. os., Matti Aarne Keränen ko. os., Aarre Kalevi Kijanen r. os., Pentti Ilmari Kivenheimo ko. os., Erkki Olavi Kivimäki p. os., Ritva Hellevi Kivistö ke. os., Börje Ernst Wilhelm Klaile ke. os., Martti Eevert Knuuttila ke. os., Antero Koivunen m. os., Toivo Kalevi Kolehmainen m. os., insinööri Kaarlo Jaakko Juhani Kontio a. os., Unto Ilmari Konttinen m. os., Aira Elisabet Korhonen a. os., Kauno Kalervo Johannes Korpikoski s. os., Osmo Uolevi Koskelin a. os., Jaakko Erkki Juhani Koski s. os., Antti Väinö Juhani Koskinen ko. os., Jaakko Väinö Tapani Koskinen ko. os., Vallu Valter Kostilainen ko. os., Esko Ilmari Kukkonen ko. os., Oiva Antero Kurkela r. os., Arvo Antero Kuutti p. os., Heikki Anshelm Kuvaja ko. os., Risto Kaarle Kyrki ko. os., Eero Laaksonen ke. os., Alpo Olavi Laari m. os., Erkki Olavi Laine m. os., Keijo Waltteri Laitinen ke. os., Reino Kalevi Lammin-Soila a. os., Tyyne Elisabet Lammin-Soila a. os., Raimo Urpo Lappi m. os., Lars Hannes Larsson ko. os., Tuomo Tapani Lavonius p. os., Veikko Antero Lehmusvuori ko. os., Pentti Uolevi Lehtinen f. os., Urho Uolevi Lehtonen ke. os., Pentti Jouko Kalevi Leino s. os., Eino Ilmari Leisto m. os., Teppo Johannes Lensu ko. os., Kaarlo Kalevi Leppänen a. os., Aino Marjatta Leskinen a. os., Taavi Antero Likitalo m. os., Rolf Wilhelm Lindblad p. os., Leif Håkan Lindblom r. os., Irma Annikki Linderborg ke. os., Göran Rudolf Lindfors p. os., Semmi Ludvig Lindroos ko. os., Paul Johannes Linkojoki m. os., Adele Majlis Linnamo ke. os., Paavo Henriikki Littow m. os., Nils Erik Julius Lucander s. os., Simo Päiviö Lumme a. os., Raija Helena Lundsten (o. s. Pettersson) a. os., Ville Ilmari Luostari-
nen p. os., Kaarlo Erik Allan Lönnroth ko. os., Kurt-Olof Malmberg p. os., Ben Arne Malmström ko. os., Kauko Antti Mattila ko. os., Terttu Tellervo Mehto a. os., Reima Ilmari Meriläinen ko. os., kapteeni Jaakko Kalervo Meriö f. os., Bjarne Valter Michelsson r. os., Aate Armas Olavi Mikkonen s. os., Matti Mikael Moilanen m. os., Lars August Morelius ko. os., Erkki Olavi Mustonen p. os., Kaarlo Ilmari Mustonen ko. os., Martti Ilmari Mutru s. os., Toivo Mård ko. os., Esko Kalevi Mäkelä a. os., Kirsti Ainikki Mäkelä ko. os., Martti Aukusti Mäki p. os., insinööri Tauno Toivo Mäki ko. os., Kalervo Juhani Mäkinen s. os., Pentti Kristian Niemelä ko. os., Antti Johannes Niemi f. os., Timo Ahti Nieminen s. os., Valto Olavi Nieminen a. os., Pentti Samuel Nirkko ke. os., Pentti Kalevi Nirsilä r. os., Kalle Taavi Niukkanen a. os., Leena Elisabet Niukkanen a. os., majuri Vilho Ilmari Noko a. os., Ahti Ilmari Nokso-Koivisto ko. os., Simo Ilmari Nummelin ko. os., Antti Lauri Nurmi ke. os., insinööri Frans Veikko Nurmilo ko. os., Paavo Erkki Nuutila r. os., Liisa Beatrice Oikkonen a. os., yleisesikuntakapteeni Kai Volmari Oinonen ko. os., Yngve Karl Oskar Ollus ko. os., Ahti Paakkinen ko. os., Arvo Anselmi Paavola ko. os., Valter Mikael Pajanen p. os., Martti Brynolf Pajari m. os., Paavo Ensio Olavi Pajunen p. os., Kalevi

Sakari Palmu m. os., Pentti Johannes Palo ko. os., Pentti Juho Palomäki m. os., Kalevi Partanen ko. os., Eelis Patrikainen m. os., Harry Fritio Paulsson ko. os., Urpo Olavi Peltola m. os., Eero Jalmari Pentikäinen ko. os., Heikki Lennart Pertovaara p. os., Timo Jaakko Peräinen r. os., Doris Ester Maria Pettersson a. os., Helmi Helena Pirilä ke. os., Urpo Kalervo Pirine ko. os., Pentti Heikki Pitkälä m. os., Antti Simon Pollari m. os., Pentti Ilmari Portimojärvi r. os., Johannes Poutanen m. os., Eino Puikkonen r. os., Tapio Pulkkinen p. os., Jorma Johannes Putkonen ko. os., Paavo Erkki Pyhälä ko. os., Mauri Valte Pyysalo r. os., Osmo Artturi Ranta f. os., Pertti Kalevi Ranta r. os., Leo Rantanen p. os., Pekka Kaarlo Raeketo r. os., Kaarlo Vilho Raunio p. os., Veli Uljas Rautoja s. os., Paavo Olavi Reima a. os., Helvi Maria Remes a. os., Seppo Kullervo Rihlana a. os., Oiva Risto Rinne v. os., Martti Ahti Rinta ko. os., Erkki Antero Rissanen s. os., Lars-Magnus Rolf Gunnarsson Rosenbröijer ko. os., Seppo Tapio Salminen ko. os., Arvo Olavi Johannes Salo r. os., Harry Ilmari Salo m. os., Eila Kyllikki Salonen v. os., Jouko Kaarlo Salonen r. os., Matti Kustaa Sampolahti ko. os., Reino Kristoffer Sandelin v. os., Krister Ingemar Sandell s. os., insinööri Veikko Adolf Santala ko. os., Veikko Samuli Saura s. os., Pekka Uolevi Savo ko. os., Veikko Henrik Seppälä ko. os., Erkki Gunnar Kalervo Seppänen r. os., Simo Iivari Seppänen v. os., Jaakko Olavi Serenius m. os., insinööri Matti Lauri Setälä ko. os., Lauri Johannes Sihvola m. os., Pentti Jaakko Sihvonen ko. os., Juri Ernst Johan Sillander a. os., Jukka Kalervo Silvennoinen ko. os., Arne Albert Sirén ko. os., diplomi-insinööri Martti Soininen r. os., Jorma Veikko Juhani Sotavalta m. os., Alpo Uolevi Starast m. os., Antti Johannes Sulkonen m. os., Per Erik Sundman ko. os., Ilmo Erkki Veikko Suominen a. os., Into Ilmo Suominen a. os., Martti Sakarias Suortti ko. os., Matts Holger Sweins ko. os., Pentti Johannes Syväoja a. os., Bjarne Georg Gustaf Söderström p. os., Henrik Rafael Tallgren ke. os., Teuvo Niilo Tammiala ko. os., Keijo Aimo Allan Tamminen s. os., Pertti Kalevi Taskula m. os., Olavi Johannes Tikka ko. os., Vesa Matti Tirkkonen s. os., Keijo Niilo Eero Tiusanen ko. os., Matti Osmo Toijala ko. os., Osmo Artturi Toikka r. os., Eero Olavi Tarkkala r. os., Seppo Ilmari Torvinen s. os., Leo Kalevi Tossavainen f. os., Jorma Ilmari Tulonen a. os., Jukka Antero Tuominen ko. os., Ilkka Uolevi Tuominen ko. os., Pekka Olavi Tuovinen p. os., Jaakko Olavi Unkuri ko. os., Eeva Hilma Marjatta Uotila a. os., Pertti Tapio Valkama s. os., Jarl Gustaf Wallén s. os., Johnny Kaj Nils Wallén s. os., Yrjö Ilmari Vallinmaa ko. os., Aimo Antero Vartiainen m. os., Veikko Johannes Vartiainen ko. os., Jaakko Johannes Vartiala m. os., Yrjö Vaskio s. os., Urpo Henrik Vesala s. os., Viljo Olavi Viertokangas v. os., Pentti Valdemar Viljanen a. os., Erkki Voitto Olavi Virtala p. os., Pertti Tauno Juhani Voutilainen »oivallisesti» s. os., Saul Sakari Vuorinen ko. os., Erkki Uljas Vuorio r. os., Esko Ilmari Vuoristo v. os.,

Erkki Väisänen m. os., Mauno Olavi Välimaa ko. os., Hans Lennart Åhlström ko. os., Per-Mauritz Ålander a. os., Olavi Örri r. os.

V. »Studia-generalia» luennot.

Ylioppilaiden yleisen kulttuuripohjan laajentamiseksi on Teknillinen korkeakoulu järjestänyt vuosina 1952—1953 »studia-generalia» luentoja. Näitä varten asetetun toimikunnan puheenjohtajana on ollut prof. *Pentti Kaitera*, varapuheenjohtajana prof. *Hilding Ekelund* ja jäsenenä professorit *O. Oksala* ja *J. Jauhainen*, tekn. yliopp. *G. Naupert* ja ylioppilaiden kulttuuritoimikunnan edustajana lainopin yliopp. *N. Seppo Koskinen*.

Syyslukukaudella 1952 pidettiin seuraavat luennot: prof. *J. Rahola*: »Tekniikka ja ihminen», piispa *Eino Sormunen*: »Tekniikan vaikutus henkiin», prof. *Lauri Pihkala*: »Tekniikan vaikutus elämäntyylisiin», ministeri *Eero A. Vuori*: »Kansainvälinen sosiaalipolitiikka», prof. *Erkki Laurila*: »Sovellettujen tieteiden asema tieteiden järjestelmässä», prof. *Pentti Kaitera*: »Maaltapako», dipl. ing. *Bror Nordqvist*: »Finlands kraftresurser», maat. metsät. tri *Johannes Virolainen*: »Valtakunnansuunnittelu», ja fil. tri *Matti Kuusi*: »Voiko meillä syntyä kulttuurin nousukausi?»

Kevätlukukaudella 1953 pidettiin seuraavat luennot: Suomen Akat. jäsen, prof. *Eino Kaila*: »Aivot ja sielunelämä», lääk. tri *Martti Paloheimo*: »Rakkaus ja viha terveyden ja sairauden syinä», teol. tri *Sigfrid Sirenus*: »Kovaksikeitetty vai syvähenkinen yhteiselämä», prof. *Pontus Palmgren*: »Levande organismernas konstruktionsprinsiper», varatuomari *Väinö Tanner*: »Suomen finanssipolitiikka», Kansallisteatterin johtaja *Arvi Kivimaa*: »Näytelmä, kirjailijan ja ohjaajan yhteistyön tulos», prof. *Kai von Fieandt*: »Älykkyyden mittaaminen», fil. tri *Eino Suolahti*: »Renessanssi ja humanismi», prof. *Edvin Linkomies*: »Antiikin perintö nykyajalle», pääministeri *Urho Kekkonen*: »Idän osuus Suomen ulkomaan kaupassa», prof. *J. A. Hollo*: »Nerouden ongelma», prof. *J. S. Sirén*: »Eliel Saarinen ihmisena ja arkkitehtina» ja fil. tri *Göran Schildt*: »Den moderna konsten från Cezanne».

Syyslukukaudella 1953 pidettiin seuraavat luennot: prof. *Väinö Auer*: »Aavikkopaholainen», prof. *Martti Kaila*: »Yhteiskunta ja neuroosit», fil. tri *Mikko Juva*: »Sivistyneistömme maailmankatsomuksen kehitys», prof. *Heikki Waris*: »Muuttuva yhteiskuntamme», prof. *Alvar Aalto*: »Tekniikan perinteet», prof. *Esko Aaltonen*: »Tekniikka maalauskulttuurin muuttajana», eduskunnan puhemies *K. A. Fagerholm*: »Pohjolan yhteistyöstä» ja Suomen Akatemian jäsen, prof. *V. A. Koskenniemi*: »Tarvitseeko runoutta ymmärtää».

Luennot on pidetty maanantaisin klo 19—20. Osanottajien määrä on vaihdellut 50—500, ollen keskimäärin n. 150. Kun syksyllä 1953 harrastus

näihin luentoihin osoitti laimenemisen merkkejä, päätettiin, ettei kevät-lukukaudella 1954 »studia-generalia» luentoja järjestetä.

VI. Opettajaneuvoston ja hallintokollegin asettamat toimitukset ja niiden antamat lausunnot.

1. Opettajaneuvoston asettama toimikunta korkeakoulun oppilaiden kulttuuripohjan laajentamiskysymyksen selvittämistä ja ehdotuksen laatimista varten n. s. studia generalia ohjelmasta, jonka toimikunnan ovat muodostaneet puheenjohtajana professori *Pentti Kaitera* ja jäseninä professorit *Jaarli Jauhainen*, *Hilding Ekelund* ja *Ohto Oksala* sekä korkeakoulun ylioppilaskunnan edustajana tekn. ylioppilas *Gerhard Naupert* ja Ylioppilaiden kulttuuritoimikunnan valitsemana edustajana lainopin ylioppilas *N. Seppo Koskinen*, on kuluvan lukuvuoden aikana jatkanut toimintaansa ja sen ehdotuksesta on korkeakoulun oppilaille järjestetty syyslukukaudella 8 luentoa. Kevätlukukaudella ei pidetty luentoja. Toukokuun 10 päivänä 1954 hallintokollegi päätti, että syyslukukaudella 1954 pidettäisiin 6—7 yhtäjaksoista luentoa uudistetun aihevalinnan pohjalla ja valtuutti Studia generalia-toimikunnan edelleen toimimaan asiassa.

2. Opettajaneuvoston asettama kirjastotoimikunta, jonka ovat muodostaneet puheenjohtajana vararehtori, professori *Martti Paavola* ja jäseninä professorit *J. S. Sirén*, *S. E. Stenij*, *Jaakko Rahola* ja *Jyry Tikka* sekä kauppatieteenmaisteri *Lars Wahlbeck*, on lukuvuoden aikana pitänyt 5 kokousta.

3. Väitöskirjaksi aiottujen käsikirjoitusten ennakkotarkastusta varten asetettu komitea, jonka puheenjohtajana on ollut professori *Hj. Brotherus* ja jäseninä professorit *A. Ylinen*, *J. Wuolijoki*, *O. Erämetsä* ja *S. E. Stenij*, on lukuvuoden aikana antanut opettajaneuvostolle 2 painatusluvan myöntämistä koskevaa lausuntoa. Professori Brotheruksen pyydettyä vapautusta komitean jäsenyydestä, valittiin toukokuun 31 päivänä 1954 komitean puheenjohtajaksi sen jäsen professori *Stenij*.

4. Professori *E. Niinin* laadittua ehdotuksen teknillisen korkeakoulun stipendiohjesäännön muuttamisesta hallintokollegi syyskuun 28 päivänä 1953 päätti antaa professori *V. K. Noposen* tehtäväksi yhdessä professoreiden *E. Niinin* ja *J. Raholan* kanssa tarkistaa ehdotus.

5. Lokakuun 6 päivänä 1953 laajennettiin Otaniemen rakennustoimikuntaa, jonka puheenjohtajana on rehtori *Martti Levón* ja jäseninä professorit *O.-I. Meurman*, *V. A. Pernaja*, *H. O. Hannelius* ja *E. Laurila* sekä kaksi muuta jäsentä, jotka valitaan aina siltä osastolta, jota koskevia suunnitelmia toimikunnassa tehdään, kutsumalla siihen väliaikaisiksi lisäjäseniksi professorit *M. Paavola* ja *J. Rahola*.

6. Marraskuun 9 päivänä 1953 hallintokollegi asetti toimikunnan harjoittelupaikkavälityksen uudelleen järjestämissuunnitelmien selvittelyä var-

ten ja määräsi sen puheenjohtajaksi professori *M. Paavolan* ja jäseniksi professori *J. Raholan* sekä puheenjohtajan kutsumana edustajan ylioppilaskunnasta. Toimikunnan puheenjohtaja on antanut joulukuun 14 päivänä 1953 ulkomaan harjoittelua koskevan lausunnon.

7. Tammikuun 18 päivänä 1954 asetettiin toimikunta käsittelemään diplomi-insinöörin- ja arkkitehdintodistuksissa käytettävän arvosanan »oivallisesti» perusteita. Toimikunnan puheenjohtajaksi määrättiin professori *A. Ylinen* ja jäseniksi professorit *S. E. Stenij* ja *H. Ekelund*. Toimikunnan annettua asiasta mietintönsä päätettiin se lähettää osastoille lausuntoa varten. Osastojen annettua lausuntonsa lähetettiin asiakirjat edelleen toimikunnan harkittavaksi.

8. Helmikuun 15 päivänä 1954 asetettiin toimikunta käsittelemään Otaniemen Retuperän alueen käyttämissuunnitelmaa, koska Ylioppilaskunnan edustajiston siitä tekemän päätöksen johdosta oli valitettu. Toimikuntaan määrättiin rehtori *M. Levón* puheenjohtajaksi sekä jäseniksi professorit *O.-I. Meurman*, *J. Rahola* ja *V. A. Perna*.

9. Maaliskuun 8 päivänä 1954 asetettiin toimikunta käsittelemään kysymystä dosenttien aseman uudelleen järjestämisestä. Toimikunnan puheenjohtajaksi määrättiin professori *Hj. Brotherus* ja jäseniksi professorit *S. E. Stenij* ja *R. Hirvonen*. Toimikunnan mietintö sekä korkeakoulutoimikunnan asiaa koskeva mietintö päätettiin huhtikuun 13 päivänä 1954 lähettää osastoille lausuntoa varten. Osastojen annettua lausuntonsa asia päätettiin antaa uudelleen toimikunnan käsiteltäväksi.

10. Huhtikuun 5 päivänä 1954 päätettiin stipendirahastojen ja opintopurahojen käyttö antaa ehdotuksen tekemistä varten tammikuun 29 päivänä 1952 perustetulle pysyväälle toimikunnalle, jonka puheenjohtajana on professori *E. Niini* ja jäseninä professorit *O.-I. Meurman* ja *K. Ståhlberg*.

11. Huhtikuun 30 päivänä 1954 asetettiin toimikunta käsittelemään kysymystä korkeakouluinsinöörien jatkokoulutuksen järjestämisestä, jota koskeva Valtion diplomi-insinöörien Liitto r. y:n kirjelmä oli saapunut kauppa- ja teollisuusministeriöstä ja josta kirjelmästä osastot olivat antaneet omat lausuntonsa. Toimikunnan puheenjohtajaksi määrättiin professori *P. Kaitera* ja jäseniksi professorit *T. Pyökäri* ja *H. Miekkoja*.

12. Lisäksi korkeakoulu on valinnut allamainittuihin tehtäviin seuraavat henkilöt:

Kauppa- ja teollisuusministeriön pyydettyä korkeakoulun lausuntoa Turun akatemian kemiallis-teknilliselle tiedekunnalle myönnettävästä oikeudesta antaa diplomi-insinöörin, tekniikan lisensiaatin ja tekniikan tohtorin arvoja koskevasta asetusehdotuksesta hallintokollegi päätti syyskuun 7 päivänä 1953 antaa asian professori *V. K. Noposen* tarkistettavaksi.

Suomalaisen Tiedeakatemian pyydettyä korkeakoulua valitsemaan yhden jäsenen toimikuntaan tammikuun alussa 1954 järjestettävien Suomen tieteen päivien ohjelman suunnittelemista ja käytännöllistä järjestä-

mistä varten valittiin lokakuun 19 päivänä 1953 professori *E. Laurila* toimikunnan jäseneksi.

Lokakuun 27 päivänä 1953, kun professori *O.-I. Meurman* oli pyytänyt eroa Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallituksen jäsenyydestä, hyväksyttiin hänen tilalleen varsinaiseksi jäseneksi hänen varamiehensä, professori *V. A. Pernaja* ja tämän varamieheksi professori *T. Vähäkallio*.

Kauppa- ja teollisuusministeriön pyydettyä korkeakoulun lausuntoa valtion virkamiesten terveyden ja sairaanhoidon järjestämistä koskevasta komiteanmietinnöstä, annettiin marraskuun 9 päivänä 1953 ehdotuksen valmistaminen korkeakoulun lausunnoksi teknillisen korkeakoulun opettaja- ja virkamiesyhdistyksen puheenjohtajan, professori *R. Hirvosen* tehtäväksi. Joulukuun 21 päivänä 1953 antoi professori Hirvonen mainitun lausunnon.

Marraskuun 17 päivänä 1953 valittiin korkeakoulun edustajiksi Ylioppilaiden Opintolainarahaston neuvottelukuntaan vuodeksi 1954 varsinaiseksi jäseneksi professori *S. E. Stenij* ja varajäseneksi professori *P. Laasonen* sekä korkeakoulun opintolainautakunnan jäseniksi vuodeksi 1954 puheenjohtajaksi professori *S. E. Stenij* ja hänen henkilökohtaiseksi varamieheksensä professori *R. H. Roschier* sekä varapuheenjohtajaksi professori *E. J. Nyström* ja hänen henkilökohtaiseksi varamieheksensä professori *K. Ståhlberg*.

Joulukuun 15 päivänä 1953 valittiin korkeakoulun edustajiksi Tekniikan Edistämisseuran hallitukseen vuosiksi 1954—57 edelleen professorit *J. J. Rahola* ja *J. J. Jauhiainen*.

Joulukuun 15 päivänä 1953 asetettiin teknillisen korkeakoulun kielitutkintolautakunta, jonka puheenjohtajaksi valittiin edelleen professori *E. J. Nyström* ja jäseniksi professorit *S. E. Stenij* ja *H. P. O. Solitander*. Samalla päätettiin, että Valtion kielitutkintolautakuntien ja Helsingin Yliopiston kielitutkintolautakunnan antamat todistukset opettajien kielitaidosta hyväksytään myöskin korkeakoulussa.

Helmikuun 15 päivänä 1954 päätettiin professori *E. Niini* lähettää huomioitsijana Työtehovaltuuskunta r. y:n perustavaan kokoukseen helmikuun 18 päivänä 1954. Maaliskuun 15 päivänä 1954 päätettiin, että korkeakoulu liittyy Työtehovaltuuskunta r. y:n varsinaiseksi jäseneksi.

Helmikuun 22 päivänä 1954 valittiin professori *J. Jauhiainen* edelleen korkeakoulun edustajana Teekkarikylän kappelirahaston johtokuntaan.

Maaliskuun 8 päivänä 1954 valittiin Suomen Ylioppilaskuntien Liiton terveydenhoitosäätiön valtuuskuntaan vuosiksi 1954—1955 korkeakoulun edustajaksi professori *O. Oksala*.

Maaliskuun 8 päivänä 1954 valittiin opetusministeriön vahvistaman teknillisen korkeakoulun stipendiohjesäännön mukaisesti stipendilautakuntaan vuodeksi 1954 edelleen puheenjohtajaksi professori *E. Niini*, varapuheenjohtajaksi professori *O.-I. Meurman* ja jäseneksi professori *E. Laurila*.

Toukokuun 31 päivänä 1954 valittiin professori *E. Laurila* korkeakoulun edustajaksi tieteellisen radiotutkimuksen Suomen kansalliseen komiteaan professori *Hj. Brotheruksen* pyydettyä vapautusta komitean jäsenyydestä.

VII. Teknillisen korkeakoulun talous.

Määrärahat	1953	1954
1. Palkkaukset	133 398 500: —	146 031 870: —
2. Kirjasto	2 200 000: —	2 200 000: —
3. Laboratoriot ja opetusvälineet	15 000 000: —	12 000 000: —
4. Lämmitys, valaistus, voimavirta, vesi ja puhtaanapito	15 500 000: —	15 800 000: —
5. Sekalaiset menot	1 800 000: —	1 600 000: —
6. Stipendit ja apurahat	2 010 000: —	—
7. Ylioppilaiden käytännöll. harjoittelu	950 000: —	700 000: —
8. Kauppa- ja teollisuusministeriön käy- tettäväksi	100 000: —	—
9. Painatuskustannukset	1 100 000: —	800 000: —
10. Matkakustannukset	140 000: —	140 000: —
11. Siirto koulukassaan	7 000 000: —	17 000 000: —
12. Vuokrat	1 650 000: —	1 650 000: —
Perushankintamäärärahat		
Teknillisen korkeakoulun kirjasto- hankinnat	2 000 000: —	—
Teknillisen korkeakoulun opetusväli- neiden, kokoelmien, kojeistojen ja kaluston täydentäminen	14 000 000: —	—
Teknillisen korkeakoulun puun me- kaanisen teknologian laboratorioi- hin kuuluvan sahalaitoksen siirtä- minen Otaniemeen	8 500 000: —	—
Teknillisen korkeakoulun sähkölabo- ratoriorakennuksen entisen kattila- huoneen kunnostaminen laborato- rioksi	—	1 200 000: —

VIII. Korkeakoulun rahastot, myönnetty stipendit ja apurahat.

1. Korkeakoulun omat rahastot ja niistä myönnetty stipendit ja apurahat.

Koulukassasta on myönnetty seuraavat apurahat:

Syyskuun 28 päivänä 1953 myönnettiin *arkkitehtiosastolle* 15 000 markkaa professori *J. S. Sirénin* käytettäväksi palkintoina IV:n vuosikurssin arkkitehtuuriopetuksessa järjestetyissä kilpailuissa.

Syyskuun 28 päivänä 1953 myönnettiin korkeakoulussa lokakuun 12—16 päivinä 1953 järjestettävien lentokoneiteollisuudessa ja ilmailualalla toimivien insinöörien jatkokoulutuskurssien luennoitsijoitten palkkioihin 25 000 markkaa.

Syyskuun 28 päivänä 1953 myönnettiin väitöskirjan painatuskustannuksiin diplomi-insinööri *Paavo Kajanteelle* 47 880 markkaa ja diplomi-insinööri *Ralf Lindahlille* 37 520 markkaa.

Syyskuun 28 päivänä 1953 myönnettiin ylivahtimestari *A. V. Nybergille* 20 000 markan suuruinen matka-apuraha tutustumista varten olosuhteisiin Tukholman teknillisessä korkeakoulussa.

Lokakuun 8 päivänä 1953 Otaniemen rakennustoimikunnan jäsenille rehtori *M. Levónille*, professori *Hj. Brotherukselle* ja professori *O.-I. Meurmanille* myönnettiin kullekin 20 000 markan suuruinen matka-apuraha tutustumista varten Tukholman teknillisen korkeakoulun uudisrakennukseen ja sen rakennustoimintaan yleensä.

Lokakuun 19 päivänä 1953 myönnettiin *arkkitehtiosastolle* 15 000 markkaa lehtori *O. Pöyryn* käytettäväksi I ja II vuosikurssin oppilaskilpailujen palkintoihin lukuvuonna 1953—54.

Marraskuun 9 päivänä 1953 myönnettiin diplomi-insinööri *Simo Laurilalle* väitöskirjan painatuskustannuksia varten 130 000 markan suuruinen apuraha.

Marraskuun 16 päivänä 1953 myönnettiin osallistumista varten Tukholmassa pidettävään pohjoismaiden teknillisten korkeakoulujen vahvavirtatekniikan professorien neuvottelukokoukseen professoreille *M. Paavolalle* ja *S. v. Zwegbergille* kummallekin matkakustannusten korvaukseksi 10 650 markkaa ja päivärahaa 4:ltä päiväältä 10 452 markkaa sekä professori *T. Pyökärille* matkakustannusten korvaukseksi 10 650 markkaa sekä päivärahaa 13 065 markkaa.

Tammikuun 18 päivänä 1954 myönnettiin sähköteknillisen osaston insinöörien jatkokoulutusta varten järjestämille *servotekniikan* kursseille avustusta 50 000 markkaa.

Tammikuun 25 päivänä 1954 myönnettiin *arkkitehtiosastolle* 15 000 markkaa professori *O.-I. Meurmanin* käytettäväksi asemakaavaopin tehtävinä suoritettavien kilpailujen palkintoihin III ja IV vuosikurssilla.

Helmikuun 1 päivänä 1954 myönnettiin *Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunnalle* 1 400 000 markkaa käytettäväksi kiltojen ja vapaitten yhdistysten kotimaisen toiminnan tukemiseksi ja jaettavaksi näiden kesken ylioppilaskunnan hallituksen laatiman jakohdotuksen mukaisesti. Samana päivänä myönnettiin ylioppilaskunnalle vuodeksi 1954 Otaniemen maapohjahallin ja Teekkarilan verkkopallosuojan vuokrien maksamiseen 750 000 markan suuruinen apuraha.

Helmikuun 1 päivänä 1954 myönnettiin *arkkitehtiosastolle* 10 000 markkaa professori *Nyströmin* käytettäväksi I vuosikurssin oppilaiden suoritettavien perspektiiviopin harjoituspiirustusten palkintoihin v. 1954.

Helmikuun 15 päivänä 1954 myönnettiin *Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunnalle* 700 000 markan suuruinen lisäapuraha käytettäväksi ylioppilaskunnan hallituksen päättämällä tavalla siten, että jaossa tulevat huomioiduiksi Polyteknikkojen Urheiluseura r. y., Polyteknikkojen kuoro ja arkkitehtiosaston edustajien osallistuminen Roomassa keväällä 1954 järjestettävään kansainväliseen arkkitehtiylioppilaitten kongressiin.

Helmikuun 22 päivänä 1954 myönnettiin ulkomaisia opintoretkeilyjä varten seuraavat avustusmäärärahat: Arkkitehtikillalle 150 000 markkaa, Laivanrakentajain kerholle 30 000 markkaa, puunjalostajakillalle 15 000 markkaa ja maanmittarikillalle 50 000 markkaa. Arkkitehti-, maanmittari- ja puunjalostajakillan retkeilyjen johtajille myönnettiin samalla korvaukset matkakuluista sekä päivärahat.

Helmikuun 22 päivänä 1954 päätettiin osallistua professori *Piret'in* Minnesotan yliopistosta Suomeen tekemän esitelmä- ja luentomatkan kustannuksiin myöntämällä hänelle 20 000 markan suuruinen apuraha.

Maaliskuun 22 päivänä 1954 myönnettiin professori *M. Tikkaselle* opintoretkeilystä aiheutuneet matkakulut ja päivärahat hänen toimiessaan vuoriteollisuusosaston oppilaiden tekemän retken johtajana.

Maaliskuun 29 päivänä 1954 myönnettiin *arkkitehtiosastolle* 15 000 markkaa professori *H. Ekelundin* käytettäväksi III vuosikurssin arkkitehtuuriopetukseen liittyvien kilpailutehtävien palkintoihin lukuvuonna 1953—54.

Huhtikuun 13 päivänä 1954 myönnettiin rehtori *M. Levónille* 40 000 markan suuruinen apuraha matkaa varten Tanskan teknillisen korkeakoulun uudisrakennuksen vihkiäisiin ja samalla 125-vuotisjuhliin 22. 5. 1954.

Huhtikuun 13 päivänä 1954 myönnettiin laboratoriomestari *A. Salmiselle* 20 000 markan suuruinen matka-apuraha opintomatkaa varten Ruotsiin.

Toukokuun 4 päivänä 1954 myönnettiin professori *J. Jauhiaiselle* matkakulujen korvaus hänen osallistuessaan Trondheimin teknillisessä korkeakoulussa 31. 5.—3. 6. 1954 järjestettyyn pohjoismaiseen teletekniikan professorien kokoukseen.

Toukokuun 4 päivänä 1954 myönnettiin professori *T. Häyriselle* 50 000 markan suuruinen matka-apuraha osallistumista varten kansainväliseen tekstiilikongressiin Pariisissa 31. 5.—3. 6. 1954.

Toukokuun 4 päivänä 1954 myönnettiin professori *M. H. Tikkaselle* 17 300 markan suuruinen matka-apuraha osallistumista varten pohjoismaisiin korrosiopäiviin Kööpenhaminassa 5.—9. 5. 1954.

Toukokuun 4 päivänä 1954 myönnettiin professori *M. Paavolalle* 50 000 markan suuruinen matka-apuraha osallistumista varten Braunschweigin teknillisen korkeakoulun sähköteknillisen osaston instituutin 25-vuotisjuhlaan 27.—29. 5. 1954.

Toukokuun 11 päivänä 1954 myönnettiin diplomi-insinööri *Aimo Maasilalle* 25 000 markkaa matkakulujen korvaukseksi hänen toimiessaan maatalouden vesirakennuksen opintosuunnan ylioppilaiden opintoretkellä Pohjois-Suomeen, Ruotsiin ja Norjaan toukokuussa 1954.

Toukokuun 17 päivänä 1954 myönnettiin professori *H. Ekelundille* korvaus matkakustannuksista hänen toimiessaan IV vuosikurssin arkkitehti-ylioppilaiden pohjoismaisen opintoretkeilyn johtajana toukokuussa 1954.

Toukokuun 17 päivänä 1954 myönnettiin dosentti *S. A. Karissonille* korvaus matkakustannuksista hänen osallistuessaan pohjoismaiseen tele-teknikan professorien kokoukseen Trondheimissa 31. 5.—3. 6. 1954.

Toukokuun 22 päivänä 1954 myönnettiin *Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunnalle* 80 000 markan suuruinen matka-avustus niitä teekkareita varten, jotka Hart House Exploration Societyn Torontosta kutsusta osallistuisivat suomalaisten ylioppilaiden retkikuntaan tutustumista varten Kanadan ylioppilaselämään sekä omaan opintoalaansa Kanadassa.

Kesäkuun 9 päivänä 1954 myönnettiin *Polyteknikkojen Ilmailukerholle* 60 000 markan suuruinen avustus osallistumista varten purjelennon maailmanmestaruuskilpailuihin Englannissa 20. 7.—4. 8. 1954.

Elokuun 2 päivänä myönnettiin diplomi-insinööri *Yrjö Arvolalle* väitöskirjan painatuskustannuksia varten 125 000 markan suuruinen apuraha.

Lahjoitusrahastot ja niistä myönnetyt stipendit.

Korkeakoulun lahjoitusrahastojen tila joulukuun 31 päivänä 1952 oli seuraava:

J. Ph. Palménin	rahasto	204 218: —
C. G. Sanmarkin	»	188 159: —
Aug. Palmbergin	»	237 354: —
H. ja E. Hallonbladin	»	162 163: —
Joh. Sohlmanin	»	112 404: —
G. W. Sohlberg Oy:n	»	215 788: —
Teknillisten tieteiden	»	136 540: —
K. Lindahlin	»	213 527: —
F. Sjöströmin	»	128 769: —
W. Thomén	»	132 910: —
Töölön Sokeritehdas Oy:n	»	102 106: —
J. Brehmerin	»	74 213: —
A. Wreden	»	55 918: —
Polyteknillisen Opiston	»	54 874: —
G. L. Lundgrenin	»	39 427: —
E. Lekven	»	28 751: —
Aleksanteri II:n	»	26 473: —
Usko Nyströmin	»	103 599: —
J. E. Rynénin	»	80 903: —
Palovakuutusyhtiö Pohjolan	»	394 013: —
G. Cygnaeuksen	»	9 340: —

Leo Lindelöfin	rahasto	8 572: —
Suomen Sotalaitoksen	»	17 371: —
A. O. Saelanin	»	4 058: —
Jussi Paatelan	»	100 032: —
Kansallis-Osake-Pankin	»	608 101: —
Oy. Strömberg Ab:n	»	1 550 407: —
Arkkitehti Vähäkallion	»	4 297 034: —
Hahlin aviopuolisojen	»	284 041: —
Teknillisen Tuonnin Keskusliiton	»	1 302 280: —
Atlas Diesel Ab:n	»	2 085 623: —
Rakennus-Oy Cultorin	»	223 205: —
Arkkitehti Annikki Paasikiven	»	5 882 178: —

Senjälkeen kun *Arkkitehti Väinö Vähäkallion stipendirahastosta* oli julistettu haettavaksi 200 000 markan suuruinen matkastipendi, arkkitehti-osasto maaliskuun 29 päivänä 1954 pitämässään kokouksessa, jossa Suomen Arkkitehtiliittoa edusti arkkitehti *Keijo Petäjä*, myönsi mainitun stipendin arkkitehti *Sakari Siitoselle*.

Senjälkeen kun *Arkkitehti Annikki Paasikiven stipendirahastosta* oli julistettu haettavaksi kolme stipendiä, kukin suuruudeltaan 100 000 markkaa, päätti korkeakoulun rehtori, arkkitehtiosaston annettua lausuntonsa asiasta, myöntää stipendit seuraaville arkkitehtiosaston oppilaille: *Raili Paatelainen, Jorma Pankakoski ja Kauko Reima*.

2. Suomen Akatemian apurahat.

Suomen Akatemiasta ja valtion apurahoista korkeimman hengenviljelyn edistämiseksi 3 päivänä lokakuuta 1947 annetun lain 15 ja 21 §:ssä mainitun jakoperusteen mukaan opetusministeriö on määrännyt, että teknillinen korkeakoulu saa varttuneille tiedemiehille kolmeksi vuodeksi varattuja apurahoja 12 ja nuorille lahjakkaille tieteenharjoittajille yhdeksi vuodeksi varattuja apurahoja 10. Nämä apurahat korkeakoulun rehtori on v. 1953 jakanut seuraaville apurahaa hakeneille tieteenharjoittajille:

A. Varttuneiden tiedemiesten apurahat (kolmivuotiskaudeksi 1954—56):

1. Teknillisen korkeakoulun professorit:

Hirvonen, Reino Antero,
Hukki, Risto Tapani,
Kaitera, Pentti Veikko,
Kirjakka, Pekka,
Laasonen, Veikko Pentti Johannes,
Noponen, Veikko Kalervo,

Näsänen, Reino Olavi,
Pyökäri, Tauno Olavi,
Rahola, Jaakko Juhani,
Tikkanen, Matti Haakon,
Ylinen, Arvo Albin Johannes.

2. Valtion teknillinen tutkimuslaitos:
Eiro, Olavi Veikko, professori.

B. Nuorten tieteenharjoittajien apurahat vuodeksi 1954:

Aaltio, Erkki, diplomi-insinööri,
Holm, Claes, diplomi-insinööri,
Jansson, Jan-Erik, diplomi-insinööri,
Liiri, Osmo, diplomi-insinööri,
Rauhala, Veikko T., filosofian kandidaatti,
Rautala, Pekka, tekniikantohtori,
Sulonen, Martti Seppo, diplomi-insinööri,
Valtasaari, Lea, filosofian kandidaatti,
Veijola, Väinö, tekniikan lisensiaatti,
Vuorelainen, Olavi, diplomi-insinööri.

3. Tutkimusstipendit.

Kun teknilliselle korkeakoululle oli vuodeksi 1954 myönnetty 4 korkeakoulustipendeistä 5 päivänä kesäkuuta 1953 annetun lain 6 §:ssä tarkoitettua 80 000 markan suuruisia tutkimusstipendiä, hallintokollegi päätti joulukuun 21 päivänä 1953 jakaa stipendit seuraaville hakijoille:

Perilä, Olavi, tekniikan lisensiaatti,
Levanto, Ulla-Maija, diplomi-insinööri,
Tyynelä, Toivo Kalervo, diplomi-insinööri,
Uusitalo, Eino, diplomi-insinööri.

4. Dosenttistipendit ja dosenttipalkkiot.

Maaliskuun 9 päivänä 1953 jaettuja dosenttistipendejä ovat edelleen nauttineet heikkovirtatekniikan dosentti, tekniikantohtori *Sven A. Karlsson* ja geodesian dosentti, professori *Uno Pesonen*.

Toukokuun 4 päivänä 1954 myönnettiin dosenttipalkkio vuodeksi 1954 kartografian dosentille, tekniikantohtori *Mauno Kajamaalle*.

Valtion stipendit korkeakouluopintoja varten.

Korkeakoululle lukuvuodeksi 1954—55 osoitettuja toisesta opiskeluvuodesta alkaen oppilaille myönnettäviksi asetettuja korkeakoulustipendejä

jaettiin seuraavat määrät: 138 kokostipendiä à 56 000 markkaa, 138 puolistipendiä à 36 000 markkaa, 138 opiskeluvälinestipendiä à 11 000 markkaa ja 69 vieraspaikkakuntalaisen lisää à 14 000 markkaa.

IX. Lahjoitukset ja niiden käyttö.

Merenkulun Säätiön korkeakoululle lahjoittama 100 000 markan suuruinen apuraha, joka oli tarkoitettu annettavaksi yhdelle tai useammalle lukuvuonna 1952—53 valmistuneelle, parhaiten opinnoissaan edistyneelle koneinsinööriosaston laivanrakennuksen opintosuunnan oppilaille, päätettiin syyskuun 28 päivänä 1953 jakaa seuraaville diplomi-insinööreille: *Timo Tapani Kareojalle* 40 000 markkaa, *Matts Holger Sweins'ille* 40 000 markkaa ja *Kurt Lars Birger Forssén'ille* 40 000 markkaa.

Suomen Putkiasentajayhdistys r.y:n korkeakoululle lahjoittama 135 000 markan suuruinen apuraha, joka oli tarkoitettu annettavaksi lukuvuonna 1952—53 valmistuneille koneinsinööriosaston saniteettitekniillisen linjan oppilaille, päätettiin syyskuun 28 päivänä 1953 jakaa seuraaville diplomi-insinööreille: *Jaakko Johannes Koskiselle* 67 500 markkaa, *Harry Villiam Johannes Kuismalle* 33 750 markkaa ja *Nils Eero Sakari Kallialalle* 33 750 markkaa.

Valmet Oy:n lahjoittamista varoista myönnettiin marraskuun 9 päivänä 1953 professori *Jaakko Raholalle* 31 000 markan suuruinen matka-apuraha osallistumista varten laivahydrodynamiikkaa käsittelevän kansainvälisen konferenssin toimeenpanevan skandinaavisen komitean kokoukseen Kööpenhaminassa 27.—28. 11. 1953.

Merenkulun Säätiön lahjoittamista varoista myönnettiin maaliskuun 15 päivänä 1954 professori *Jaakko Raholalle* 30 000 markan suuruinen matka-apuraha osallistumista varten laivahydromekaniikkaa käsittelevän kansainvälisen konferenssin toimeenpanevan skandinaavisen komitean kokoukseen Oslolla 27.—28. 3. 1954.

Henry Ford Säätiön stipendirahastosta myönnettiin helmikuun 1 päivänä 1954 diplomi-insinööri *Mauri Kurki-Suoniolle* 200 000 markan suuruinen stipendi auto- ja moottoritekniikkaa koskevaa tutkimustyötä varten veloituksella antaa korkeakoulussa erikoisopetusta autotekniikassa kevätlukukaudella 1954.

Tekniikan Edistämissäätiön kautta on korkeakoululle tehty seuraavat lahjoitukset:

Oy Vuoksenniska Ab on lahjoittanut 250 000 markkaa rikastusteknillisiin tutkimuksiin professori *Hukin* johdolla.

Oy Strömberg on lahjoittanut 150 000 markkaa sähkölaitosteknillisiin tutkimuksiin professori *Paavolan* johdolla.

Suomen Kaapelitehdas on lahjoittanut 150 000 markkaa sähköteknilliselle osastolle.

Kone Oy on lahjoittanut 100 000 markkaa sähköteknilliselle osastolle lukuvuotta 1954—55 varten.

Airam Oy on lahjoittanut 50 000 markkaa sähköteknilliselle osastolle vuodeksi 1954.

Wärtsilä-Yhtymä Oy Crichton-Vulcan on lahjoittanut 25 000 markkaa ja *Tampella Oy* 100 000 markkaa käytettäväksi elokuussa 1954 Oslissa, Göteborgissa ja Kööpenhaminassa pidettävän »Seventh International Conference on Ship Hydrodynamics» nimisen konferenssin kustannuksiin, koska Suomi mainitussa konferenssissa on yhtenä isäntämaana.

Oy Machinery Ab:n edustaman toiminimen *Norton Behr-Manning Overseas Inc.*, Worcester, Mass., U.S.A. lahjoituksena vastaanotti korkeakoulu helmikuun 2 päivänä 1954 \$ 200.00 käytettäväksi puuhiokkeen tutkimiseen tarvittavien laitteiden lisäämiseen.

Oy Mercantile Ab on lahjoittanut korkeakoululle Dürkoppin valmistaman teollisuusompelukoneen käytettäväksi tekstiiliaineiden opetuksessa.

Suomen Trikoo Oy-Ab on lahjoittanut korkeakoulun tekstiililaboratorioon saumasukkakoneen käytettäväksi opetuksessa.

Oy Strömberg Ab ja *AG Brown, Boveri Cie* on lahjoittanut sähköteknilliselle osastolle erän suojareleitä opetustarkoituksiin.

Asea Oy Ab on lahjoittanut sähköteknilliselle osastolle suojareleitä opetustarkoituksiin.

Lääkintäsähkö Oy on lahjoittanut sähkölaboratorioon röntgenmuuntajan opetustarkoituksiin.

X. Ulkomaiset ja kotimaiset opintoretkeilyt.

Eri killat suorittivat lukuvuoden aikana seuraavat opintoretkeilyt:

Arkkitehtikilta: 10. 10. 1953 tehtiin retkeily Jyväskylä—Säynätsalo, jolloin tutustuttiin pääasiassa arkkitehti Alvar Aallon töihin. Osanottajia oli 50. Retken johtajana oli professori Meurman.

25. 5.—8. 6. 1954 tehtiin opintoretkeily Tukholma—Göteborg—Kööpenhamina. Osanottajia oli 18. Johtajana toimi professori Ekelund.

Lisäksi Arkkitehtikilta on suorittanut lukuisia tutustumiskäyntejä pääkaupungin ja lähiympäristön rakennuksille.

Fyysikkokilta: Maaliskuussa 1954 tehtiin retkeily Pietarsaaren ja Oulun teollisuuslaitoksiin. Osanottajia oli 20. Johtajana toimi professori Laurila.

Kemistikilta: Marraskuussa 1953 tehtiin retkeily Oulun, Kokkolan, Pietarsaaren ja Vaasan kemiallisen teollisuuden laitoksiin. Osanottajia oli 33. Johtajina toimivat professorit *Erämetsä ja Ståhlberg*.

Lisäksi on suoritettu paikallisia retkeilyjä.

Maanmittarikilta: 19. 8.—7. 9. 1953 tehtiin opintoretkeily Saksaan ja Sveitsiin, joissa tutustuttiin jako-oloihin, kaupunkimittausvirastoihin ja optillisiin tehtaisiin. Osanottajia oli 24. Retken johtajana toimi professori *Hirvonen*.

17. 3.—21. 3. 1954 tehtiin retkeily Turkuun, jossa tutustuttiin kaupungin kiinteistö- ja rakennustoimistoon, läänin maanmittauskonttoriin ja professori Väisälän observatorioon Tuorlassa. Osanottajia oli 25. Johtajana oli professori *Hirvonen*.

Puunjalostajakilta: 16. 11.—18. 11. 1953 tehtiin retkeily Kymenlaakson puunjalostusteollisuuslaitoksiin. Osanottajia oli 34. Johtajina olivat professorit *Roschier* ja *Pellinen* sekä tohtori *Kivimaa*.

8. 2.—10. 2. 1954 tehtiin retkeily Nokian, Porin ja Tampereen puunjalostusteollisuuslaitoksiin. Osanottajia oli 31. Johtajana oli tekniikanlisansiaatti *Perilä*.

24. 2. 1954 tutustuttiin Metallikutomo Oy:n tehtaisiin Tammisaarella. Osanottajia oli 50. Johtajana toimi professori *Pellinen*.

Rakennusinsinööriilta: Toukokuussa 1954 tutustuttiin Oulujokilaakson voimalaitostyömaihin ja eräisiin rakennustyömaihin Oulussa. Osanottajia oli 32. Johtajana oli professori *Helenelund*.

Sähköinsinööriilta: 17. 11.—21. 11. 1953 tehtiin retkeily Lahti—Kotka—Imatra. Osanottajia oli 33. Johtajana oli professori *Jauhiainen*.

8. 3.—12. 3. 1954 tutustuttiin Outokumpu Oy:n teollisuuslaitoksiin Porissa ja Harjavallassa, Kokemaenjoen voimalaitoksiin ja Tampereen teollisuuslaitoksiin. Osanottajia oli 30. Johtajana oli professori *Pyökäri*.

Vuorimieskilta: 28. 3.—2. 4. 1954 tehtiin retkeily Kaakkois-Suomen metalli- ja kaivosteollisuuslaitoksiin. Osanottajia oli 28. Johtajana oli professori *Tikkanen*.

Maatalouden vesirakentajat: Syyskuussa 1953 tehtiin retkeily Vaasan maanviljelysinsinööripiiriin. Osanottajia oli 33. Johtajina olivat professorit *Kaitera* ja *Helenelund*.

23. 5.—6. 6. 1954 tehtiin retkeily Petäjäskoski—Keski-Ruotsi—Trondheim—Oslo. Osanottajia oli 34. Johtajana oli diplomi-insinööri *Maasilta*.

XI. Karsintakurssit.

Kesällä 1954 toimeenpantiin korkeakouluun pyrkiviä varten karsintakurssit 15. 6.—15. 7. välisenä aikana. Korkeakouluun pyrkivistä 638 hakijasta hyväksyttiin todistusten perusteella ilman karsintakursseja 6 ja karsintakursseille 575 oppilasta. Kurssien johtajana toimi professori *Hj. Brotherrus*, opettajina fil. tohtorit *Paul Kustaanheimo* ja *Eino Olavi Tammi*, dipl. ins. *Osmo Ranta*, fil. maisterit *Sven Björklund*, *Toivo Nieminen*, *Jarl Nilsson*,

Ilkka K. Sajaniemi, Sulo Sävel Uusitalo, arkkitehti Olli Kivinen, yliassistenttina toimi fil. tri Yrjö Juve, assistentteina fil. tri Eino Olavi Tammi, fil. maisterit Sven Björklund, Hjalmar Levas, Alli Tuulikki Moilanen, Simo Tapani Sinivaara, Sulo Sävel Uusitalo, dipl.ins. Osmo Ranta, tekn. yliopp. Lassi Hyvärinen sekä arkkitehdit Matti Aaltonen, Erkki Helamaa ja Veijo Martikainen. Kanslia-apulaisena toimi valtiot.kand. Irma Hiltunen.

XII. Teknillisen korkeakoulun kirjasto lukuvuonna 1953—1954.

Teknillisen korkeakoulun kirjaston kehitys on hiljaisesti jatkunut lukuvuoden aikana. V. 1954 poistettiin kirjaston perushankintamääräraha 2 milj. mk, minkä johdosta kaikissa hankinnoissa on täytynyt noudattaa äärimmäistä säästäväisyyttä. Uutta kirjallisuutta ei ole voitu tilata. Kuitenkin jatkuvasti kirjastoon tulleet ulkomaiset aikakauslehdet on tilattu, samoin on pyritty saamaan kaikki moniosaisten teosten jatko-osat. Kirjojen sidottamiseen sen sijaan määrärahat eivät ole riittäneet. Tämä on erityisen valitettavaa varsinkin arvokkaiden aikakausjulkaisujen osalta. Tilanpuute on tullut entistä ankarammaksi, kirjavarasto on sijoitettuna yhdeksään eri varastopaikkaan.

Kirjastossa on ryhdytty laajasuuntaiseen kortiston uudistustyöhön, jotta kirjavaraston käyttö saataisiin tehokkaammaksi, helpommaksi ja paremmin ajan vaatimuksia vastaavaksi. Tarkoituksena on luokitella koko kirjavarasto DK-järjestelmän mukaisesti ja kirjoittaa vastaavat kortit. Työ aloitettiin kesällä 1953 ja lukuvuoden loppuun mennessä on ehditty jo käsitellä n. 1/4 kirjavarastosta. Kirjastoon on tilattu tai saatu lahjana useita kotimaassa ja ulkomailla julkaistuja referaattikortistoja. Tämä artikkelikortisto kasvaa nopeasti: lukuvuoden lopussa siinä oli 52 000 korttia. DK-järjestelmän käytäntöön ottaminen on jo nyt suuresti helpottanut kirjallisuuspalvelutyön suoritusta. Kirjallisuuspalvelua varten kirjastossa on diplomi-insinööri. Kirjallisuuspalvelulle ja yleensä varsinkin Helsingin ulkopuolella olevien asiakkaiden palvelulle olisi suureksi hyödyksi, jos kirjaston valokuvauslaboratoriolle saataisiin sen toiminnalle välttämättömät tilat. Kirjeellisesti ja puhelimitse kirjastolle esitettyjen tiedustelujen määrä on huomattavan suuri. Lukuvuoden aikana on vastattu 658 kaukolainaus-tiedusteluun ja 1 971 puhelintiedusteluun.

Kirjaston kasvu on tapahtunut etupäässä lahjoitusten ansiosta. Koko nidosmäärä on lukuvuoden lopussa n. 90 000, josta luetteloihin merkittyjä on 66 847. Lahjoituksina on saatu 1 960 erillistä teosta, 1 462 aikakauslehtivuosikertaa ja 7 866 irtonumeroa ja eripainosta. Lukuvuoden aikana on Asla-varoja myönnetty kirjastolle \$ 6 100: —, millä määrällä on tilattu amerikkalaista tieteellistä kirjallisuutta. Aikaisemmin Asla-varoilla tilattua kirjallisuutta ei lukuvuoden aikana ole saatu ollenkaan.

Kirjasto on luovuttanut kaksoiskappalevarastostaan 155 erillistä teosta, 823 aikakauslehtivuosikertaa ja 586 irtonumeroa mm. seuraaville laitoksille: Bibliothek der Technischen Hochschule in Wien (418 vuosik., 50 irton.), Helsingin yliopiston kirjasto (edelleen: Library of Congress, Washington) (133 vuosik.), G. A. Serlachius Oy, Kirjasto, Mänttä (83 vuosik., 480 irton.), Bibliothek der Eidgenössischen Technischen Hochschule, Zürich (56 vuosik.).

Korkeakoulu on ollut julkaisujen vaihdossa 92 ulkomaisen ja 18 kotimaisen, yhteensä 110 laitoksen kanssa. Niille on lähetetty 507 nidosta ja niiltä on saatu 248 ulkomaista ja 38 kotimaista, yhteensä 286 nidosta.

V. 1954 kirjastoon tulee 245 kotimaista aikakauslehteä, joista 179 saadaan ilmaiseksi, ja 906 ulkomaista aikakauslehteä, joista 283 saadaan ilmaiseksi. Yhteensä tulee 1 151 aikakaus- ja sarjajulkaisua, joista 462 tulee ilmaiseksi.

Syyslukukaudella on sidotettu 204 erillistä teosta ja 236 aikakauslehtivuosikertaa yhteensä 440 nidosta.

Kirjasto on julkaissut kerran kuukaudessa uutuustiedoituksia, joita on lähetetty v. 1953 352 yksityiselle henkilölle ja laitokselle. V. 1954 uutuustiedoitusten saajien määrä on 330.

Kotilainaksi on annettu syyslukukaudella 10 601 teosta 11 722 nidoksena ja uudistettu 4 440 kirjalainaa. Kevätlukukaudella on annettu lainaksi 9 884 teosta 10 875 nidoksena ja uudistettu 3 923 kirjalainaa. Lukuvuoden aikana on yhteensä annettu lainaksi 20 485 teosta 22 597 nidoksena ja uudistettu 8 363 kirjalainaa. Kirjalainoista on lähetetty Helsingin ulkopuolelle syyslukukaudella 697 ja kevätlukukaudella 573 nidosta yhteensä 1 270 nidosta. Muista kirjastoista on saatu lainaksi syyslukukaudella 87 teosta 105 nidoksena, kevätlukukaudella 46 teosta 52 nidoksena, yhteensä 133 teosta 157 nidoksena.

Merkittijä käyntejä kirjastossa on ollut syyslukukaudella 9 456, kevätlukukaudella 9 906, yhteensä 19 362.

Osa kirjavarjoista on sijoitettuna 30 käsikirjastoon. Suurimmissa käsikirjastoissa on kirjastonhoitajat ja määrättyt aukioloajat. Kuluneena lukuvuonna lainattiin viidestä suurimmasta käsikirjastosta n. 3 600 nidosta ja niissä oli kävijöitä n. 9 500.

Valokopioita ja mikrofilmejä on hankittu omiin kokoelmiin liitettäväksi tai välitetty kirjaston käyttäjille syyslukukaudella 482 sivua, kevätlukukaudella 289 sivua, yhteensä 771 sivua. Omalla mikrofilmauslaitteella on mikrofilmattu syyslukukaudella 30 268 sivua, kevätlukukaudella 15 955 sivua, yhteensä 46 223 sivua. Valokopioita on otettu syyslukukaudella 1 685 sivua, kevätlukukaudella 247 sivua, yhteensä 1 932 sivua.

Kotimaisia postilähetyksiä on toimitettu syyslukukaudella 5 120, kevätlukukaudella 4 377, yhteensä 9 497. Ulkomaisia postilähetyksiä on toimitettu syyslukukaudella 433, kevätlukukaudella 389, yhteensä 822. Lukuvuoden aikana on lähetettyjen postilähetysten määrä ollut yhteensä 10 319.

Kirjalahjoituksia on saatu mm. seuraavilta henkilöiltä ja laitoksilta: Bibliothek der Eidgenössischen Technischen Hochschule, Zürich (178 nid.), Bibliothek der Technischen Hochschule in Wien (193 nid., 8 vuosik., 27 irton.), CARE (20 nid.), Chalmers tekniska högskolas bibliotek, Göteborg (30 nid., 161 vuosik., 2 079 irton.), Prof. A. W. Gardberg (48 nid.), Helsingin yliopiston kirjasto (22 nid., 10 irton.), Helsingin yliopiston kirjaston slaavilainen osasto (150 nid.), Oy Keskuslaboratorio Ab (373 nid., 370 vuosik., 2 242 irton.), Kymin Osakeyhtiö, Kuusankoski (53 nid.), Rehtori M. Levón (140 nid., 47 vuosik.), Liiketaloustieteellinen tutkimuslaitos (27 nid.), Dipl.ins. E. A. Liuksiala (75 nid., 7 vuosik.), Norges tekniske høyskole, Hovedbiblioteket, Trondheim (695 irton.), Oikeusministeriön painovapausasiain toimisto (28 nid.), Prof. M. Paavola (34 vuosik.), Rosenlew Oy., Pori (48 vuosik., 130 irton.), Mr. R. Simons, New York (38 nid., 180 irton.), Suomalaisen tekniikkojen seura (23 vuosik., 270 irton.), Suomen metalliteollisuuden työnantajain liitto (20 nid.), Suomen Sähkölaitosyhdistys r.y. (19 vuosik., 130 irton.), Suomenlinnan museo (416 nid.), Suoviljelysyhdistys (93 vuosik., 150 irton.), Sähkö- ja koneliike Hermes (37 vuosik.), Sähkötarkastuslaitos (20 vuosik., 243 irton.), Dipl.ins. R. Talvitie (15 nid., 16 vuosik., 130 irton.), Teknillinen museo (105 vuosik., 70 irton.), Tekniska föreningen i Finland (30 nid., 56 vuosik., 170 irton.) Tie- ja vesirakennushallitus, Kirjasto (67 vuosik.), Miss Edith Vail, New York (3 nid., 33 vuosik., 104 irton.), Valtion teknillinen tutkimuslaitos, Kirjasto (179 vuosik., 139 irton.), Yhteiskunnallisen korkeakoulun kirjasto (34 vuosik., 12 irton.).

XIII. Otaniemen suunnittelu- ja rakennustyöt.

Otaniemen hoitokunta.

Otaniemen hoitokuntaan ovat edelleen kuuluneet puheenjohtajana Teknillisen korkeakoulun rehtori, professori *Martti Levón* sekä jäsenenä hallituseuvos *Reino R. Lehto* ja professorit *Pentti Käitera*, *Otto-I. Meurman* ja *V. A. Pernaja*.

Hoitokunta on pitänyt useita kokouksia käsitellen niissä Otaniemen alueen hoitoon ja kunnossapitoon kuuluvia kysymyksiä sekä yleisiä Otaniemen alueen käyttöön kuuluvia suunnittelukysymyksiä.

Hoitokunta on myöskin laadittanut suunnitelmat ja kustannusarviot Teekkariraitilta lähtevän ja vanhaan puistokujaan liittyvän Jämerän taipaleen jatkona olevan kiertotien rakentamiseksi sekä samalla vesijohdon vetämisestä Otaniemen alueen vanhalle päärakennukselle ja sahalaitokselle saakka sekä ehdottanut määrärahoja näitä rakennustöitä varten.

Yleisaseமாகাavoituksen tarkistusta on jatkanut professori *Alvar Aallon* arkkitehtitoimisto ja on hoitokunta puolestaan myöhemmin käsitellyt kysymykseen tulevia muutos- ja tarkistusehdotuksia.

Teknillisen korkeakoulun rakennussuunnitelmat.

Teknillisen korkeakoulun rakennustoimikuntaan ovat edelleen kuuluneet puheenjohtajana korkeakoulun rehtori, professori *Martti Levón* sekä jäseninä professorit *Otto-I. Meurman*, *V. A. Pernaja*, *O. Hannelius*, *E. Laurila*, *J. Rahola*, *M. Paavola* ja *Hj. Brotherus*.

Hallintokollegin tilattua syksyllä 1953 professori Alvar Aallolta luonnospiirustukset päärakennusryhmään kuuluvan yleisten tieteiden osaston rakennusta varten sekä professori *J. S. Siréniltä* kemian laboratorion rakennusta varten, on rakennustoimikunta jatkuvasti käsitellyt ja tarkastanut edellämäinittuja suunnitelmatöitä suunnittelutyön aikana. Luonnospiirustukset korkeakoulun päärakennusta varten valmistuivat vuoden alussa ja luonnospiirustukset kemian laboratoriota varten myöhemmin vuoden kuluessa.

Tammikuun 14. päivänä 1954 lähetti korkeakoulu Kauppa- ja teollisuusministeriölle rakennussuunnitelmat luonnospiirustuksineen ja kustannusarvioineen korkeakoulun yleisten tieteiden osaston tähän rakennusryhmään liittyvää hallinnollista osastoa varten, jotka korkeakoulu oli päättänyt esittää toteutettaviksi Otaniemen suunnitelmain ensimmäisenä rakennusvaiheena. Rakennettaviksi esitettyjen rakennusten rakennustilavuus on noin 60 000 m³ sekä rakennuskustannukset noin 630 milj. markkaa. Tähän rakennusvaiheeseen liittyvän lämpökeskuksen kustannukset on arvioitu noin 35 milj. markaksi, päärakennuksen liittämistä Otaniemen vesijohtoverkostoon aiheutuvat kustannukset sekä viemärijohtokustannukset yhteensä noin 13 milj. markaksi, jonka lisäksi ympäristön maastotöitä varten varattiin noin 15 milj. markkaa. Ensimmäisen rakennusvaiheen toteuttaminen tulisi edellämäinittuun likimääräisen kustannuslaskelman mukaan ilman irtaimisto-kustannuksia nousemaan noin 693 milj. markkaan.

Jatkotyönä edellämäinittuille prof. Alvar Aallon arkkitehtitoimiston laatimille luonnospiirustuksille hallintokollegi tilasi professori Alvar Aallolta k.o. suunnitelmiin liittyvät pääpiirustukset, ja jatkui suunnitelmain kehittäminen sitten yhdessä rakennustoimikunnan kanssa koko kuluneen toimintavuoden loppuajan.

Keväällä v. 1954 hallintokollegi päätti esittää Kauppa- ja teollisuusministeriölle, että korkeakoulun rakennussuunnitelmain ensimmäisen vaiheen toteuttamiseen ryhdyttäisiin vuoden 1955 alussa ja ehdotti tätä tarkeitusta varten myönnettäväksi vuoden 1955 valtion tulo- ja menoarvion yhteydessä 100 milj. markkaa.

Teknillisen korkeakoulun puun mekaanisen teknologian laboratorioon kuuluvan sahalaitoksen rakentaminen Otaniemeen.

Korkeakoulun saatua vuoden 1953 menoarvion yhteydessä 8,5 milj. markan määrärahan mainittu sahalaitoksen siirtämiseksi Otaniemeen, Valtioneuvosto asetti rakennuskomitean, johon kuuluvat puheenjohtajana

teollisuusneuvos *Yrjö Laine* sekä jäsenenä professorit *V. A. Pernaja* ja *H. V. Rahtu* mainittua rakennussuunnitelmaa toteuttamaan. Tämän rakennustoimikunnan toimeksiannosta prof. *Alvar Aallon* arkkitehtitoimisto valmisti lopulliset rakennuspiirustukset sahalaitosta varten ja toimikunta hankki asianomaiset kustannusarviot. Kun valtioneuvosto ei kuitenkaan antanut lupaa mainittujen rakennustöiden aloittamiseen vuonna 1953, siirtyi rakennustöiden aloittaminen vuodeksi 1954, jolloin korkeakoulu uudelleen pyysi lupaa rakennustöiden aloittamiseen. Valtioneuvosto antoi siihen luvan. Rakennustöiden valvontaa ja johtamista varten asetti valtioneuvosto uuden rakennustoimikunnan, johon puheenjohtajaksi määrättiin korkeakoulun rehtori, professori *Martti Levón* ja jäseniksi professori *Antero Pernaja* ja tekn. tohtori *E. Kivimaa*. Rakennustoiimiin ryhdyttiin kesäkuussa 1954 ja on saharakennus valmistunut myöhemmin syksyn kuluessa.

XIV. Opiskelijat ja ylioppilasyhdistykset.

1. Opiskelijain lukumäärä.

Hakuajan kuluessa keväällä 1954 pyrki korkeakouluun 638 uutta oppilasta, joista hyväksyttiin 351, nimittäin teknillisen fysiikan osastoon 12, rakennusinsinööriosastoon 52, koneinsinööriosastoon 92, sähköteknilliseen osastoon 42, puunjalostusosastoon 30, kemianosastoon 35, vuoriteollisuusosastoon 15, maanmittausosastoon 26 ja arkkitehtiosastoon 47.

Korkeakoulussa opintoja harjoittaneiden lukumäärä oli syyslukukaudella 2 122 ja kevätlukukaudella 1 897. Lisäksi ilmoittautui poissaolevina syyslukukaudella 66 oppilasta ja kevätlukukaudella 146 oppilasta. Seuraavalla sivulla oleva taulukko osoittaa miten oppilasmäärä jakautui eri osastoille.

2. Teknillisen Korkeakoulun Ylioppilaskunnan toiminta lukuvuonna 1953—54.

Teknillisen Korkeakoulun Ylioppilaskunnan toiminta on kertomusvuotena tapahtunut sen uusien Teknillisen korkeakoulun hallintokollegin 9. 12. 1952 vahvistamien sääntöjen ja niiden edellyttämän hallinto-organisation puitteissa.

TKY:n asemasta julkisoikeudellisena yhdistyksenä ja sen suhteesta korkeakouluun on valtioneuvosto 9 päivänä heinäkuuta 1953 niinikään antanut uuden, nykyisten olosuhteitten mukaan tarkistetun asetuksen.

TKY:n uudet säännöt ovat osoittautuneet tarkoituksenmukaisiksi, joskin eräitä täsmennyksiä on tehty kertomusvuoden kuluessa.

Kertomusvuonna varsinainen ylioppilaselämä on jatkunut normaalilla tavalla. Taloudellisessa suhteessa kehitykselle on ollut luonteenomaista olojen kaikinpuolinen valiintuminen.

[illegible]

Ylioppilaskunnan jäsenmäärä oli syyslukukaudella 2 159, josta suomenkieliseen osakuntaan kuului 1 921 ja ruotsinkieliseen 238. Osakuntien jäsenmäärien suhde oli siten syyslukukaudella 1953 TY 89 % ja TF 11 %. Ylioppilaskunnan jäsenistä on ollut naisia 156.

Killat ja yhdistykset.

Ylioppilaskunnan alaisena on toiminut edelleen 9 opinto-osastoja vastaavaa kiltaa, nimittäin: Arkkitehtikilta, Fyysikkokilta, Kemistikilta, Koneinsinöörilikilta, Maanmittarikilta, Puunjalostajakilta, Rakennusinsinöörilikilta, Sähköinsinöörilikilta ja Vuorimieskilta. Kiltujen tärkeimpänä toimintamuotona ovat olleet ammatilliset keskustelu-, esitelmä- ym. tilaisuudet sekä koti- ja ulkomaisten opintoretkeilyjen järjestäminen. Kussakin killassa on toiminut opintotoimikunta, joiden tarkoituksena on käsitellä osastonsa opiskeluskysymyksiä ja tehdä niistä esityksensä osastokollegille.

Kiltoja ja opintotoimikuntia yhdistävänä elimenä on toiminut kiltaneuvosto, johon ovat kuuluneet kiltujen puheenjohtajat ja neljä TKY:n hallituksen jäsentä. Kiltaneuvoston puheenjohtajana on toiminut tekniikan ylioppilas Tapani Lares.

Ylioppilaskunnan alaisista yhdistyksistä ovat kuluneen lukuvuoden aikana toimineet seuraavat: Polyteknikkojen Ilmailukerho, Polyteknikkojen Kuoro, Polyteknikkojen Orkesteri, Polyteknikkojen Puhekerho, Polyteknikkojen Radiokerho, Polyteknikkojen Urheiluseura, Laivanrakentajainkerho, Maatalouden Vesirakentajat, Naisten Klubi, näytelmäkerho »Ramppi», Ristin Kilta, Saniteettikerho, Teekkarien Autokerho, Teekkarikamerat, Teekkaripurjehtijat, Teekkaritytöt, Tekstiilikkerho ja Yhteiskuntakerho.

Ylioppilaskunta on tukenut osakuntien, kiltujen ja yhdistysten toimintaa jakamalla niille avustusta Polin tanssiaisten tuotosta huomattavan summan.

Ylioppilaskunnan ja osakuntien hallinto.

Ylioppilaskunnan puheenjohtajana syyslukukaudella oli edelleen diplomi-insinööri Sakari Salmio ja hänen pyydettyä eroa puheenjohtajan tehtävistä, ylioppilaskunnan edustajisto valitsi kunnan uudeksi puheenjohtajaksi 29. 3. 54 diplomi-insinööri Ossi Kivelän. Varapuheenjohtajina ovat olleet diplomi-insinöörit Matti Juusonen ja Karl Dunkers. Hallituksen puheenjohtajana oli syyslukukaudella diplomi-insinööri Olavi Vapaavuori ja varapuheenjohtajana tekniikan ylioppilas Sten von Troil. Kevätlukukaudella on hallituksen puheenjohtajana ollut tekniikan ylioppilas Matti Kaario ja varapuheenjohtajana tekniikan ylioppilas Nils-Erik Fager.

Tekniikan Ylioppilaskunnan inspektorina on edelleen ollut prof. Jaakko Rahola. Osakunnan puheenjohtajana on toiminut diplomi-insinööri Eero Heikinheimo. Hallituksen puheenjohtajana syyslukukaudella on ollut tekniikan ylioppilas Sakari Valve ja Kevätlukukaudella tekniikan ylioppilas Pentti Korja.

Teknologföreningenin inspektorina on ollut prof. Hilding Ekelund ja kuraattorina diplomi-insinööri Caj Gustafsson. Hallituksen puheenjohtajana on ollut syyslukukaudella tekniikan ylioppilas Carl Johan Lindeberg ja kevätlukukaudella tekniikan ylioppilas Jörgen Javén.

Toimintavuoden aikana on edustajisto kokoontunut kuusi kertaa, jolloin on käsitelty sääntömääräisten tehtävien lisäksi lukuisia hallituksen sille esittämiä kysymyksiä.

Ylioppilaskunnan hallitus on toimikautenaan kokoontunut virallisesti 24 kertaa. Hallituksen eri valiokunnat ovat kokoontuneet lukuisia kertoja käsittelemään alaansa kuuluvia kysymyksiä.

Virkailijat.

Ylioppilaskunnan taloudenhoitajana on toiminut edelleen Matti Särksalo. Sihteerinä on ollut syyslukukaudella tekniikan ylioppilas Olli Vahteristo ja kevätlukukaudella diplomi-insinööri Antti Nurmi.

Opintojen tukeminen.

Ylioppilaskunta jakoi kevätlukukaudella 17 kpl Teekkarirahaston stipendejä suuruudeltaan 20 000: — vähävaraisille tekniikan ylioppilaille. Lisäksi ylioppilaskunta on tukenut jäseniään taloudellisesti myös ryhtymällä takaa-jaksi heidän Ylioppilaiden opintolainarahastosta ottamilleen lainoille. Ylioppilaskunnan edustajana Ylioppilaiden opintolainarahaston neuvottelukunnassa ja Teknillisen korkeakoulun opintolainautakunnassa on ollut tekniikan ylioppilas Tauno Lehtinen. Teknillisen korkeakoulun stipendilautakunnassa ovat ylioppilaskunnan edustajina olleet tekniikan ylioppilaat Heikki Sihvola ja Reino Salonen.

Asetus ylioppilaskunnasta.

Seuraavassa esitetään tärkeimmät kohdat ylioppilaskuntaa koskevasta v. 1953 annetusta asetuksesta:

Ylioppilaskunnan päätösvaltaa käyttävät joko kaikki kunnan jäsenet yhteisessä kokouksessaan taikka suhteellisilla vaaleilla tai yksimielisesti ilman äänestystä valittava edustajisto taikka edustajiston asettama ylioppilaskunnan hallitus.

Ylioppilaskunnan omistamia tai erityisellä oikeudella hallitsevia kiinteistöjä ja alueita koskevissa asioissa voidaan päätösvalta asettaa edustajiston asettamalle ylioppilaskunnan taloustoimikunnalle.

Asiassa, joka koskee kiinteistön ostamista, myymistä tai vaihtamista taikka tilusvaihdon toimittamista tahi kiinteistön tai sillä olevan rakennuksen tai laitoksen kiinnittämistä taikka uudisrakennuksen rakentamiseen ryhtymistä, voi ylioppilaskunnan hallituksen tai taloustoimikunnan päätös tulla voimaan vain, jos edustajisto siihen yhtyy.

Ylioppilaskunnan tai sen edustajiston kokouksessa tehty päätös on viipymättä ilmoitettava rehtorille. Tällaisen päätöksen toimeenpanon hallintokollegi voi kieltää. Jollei kieltöä anneta kymmenen päivän kuluessa siitä, kun ilmoitus päätöksestä saapui rehtorille, on päätöstä noudatettava, mikäli valitus ei ole esteenä.

Ylioppilaskunnan jäsen, joka on tyytymätön kunnan tai sen edustajiston taikka hallituksen tai taloustoimikunnan päätökseen, saa siitä kirjallisesti valittaa hallintokollegille seitsemän päivän kuluessa päätöksen tekemisestä tai, milloin päätös koskee jäsentä henkilökohtaisesti, saman ajan kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan.

Talous.

Ylioppilaskunnan taloudenhoito on kertomusvuoden aikana ohjattu TKY:n uusien sääntöjen edellyttämiin muotoihin. Siirtyminen pitkän rakennuskauden sekä taloudellisesti poikkeuksellisen olympiavuoden jälkeen normaaleina pidettäviin olosuhteisiin ei luonnollisestikaan ole sujunut täysin vaikeuksitta. Monien yleisestä talouselämän kulusta heijastuvien vaikeuksien ohella ovat eräät aikaisemmat majoitustoiminnan piirissä ilmenneet ja tilapäisinä pidetyt poikkeusilmiöt osoittautuneet kutakuinkin säännöllisesti toistuviksi. Niiden samoin kuin mm. sähkön ja polttoaineen ym. kuluksen tarkempaa arviointia varten on vasta kertomusvuoden aikana voitu kerätä riittävä kokemusperäinen aineisto.

Huolimatta ponnisteluista ei ylioppilaskunnan lainarasitusta ole onnistuttu oleellisesti helpottamaan. Luottomarkkinoiden kireydestä huolimatta ovat maan säästöpankit osoittaneet ymmärtämystä teekkareiden pyrkimyksille. Niiden rinnalla on mainittava liikepankkien joustava suhtautuminen ylioppilaskuntaan sen vaikeuksissa.

Samalla kun maan hallituksen pyrkimykset valtion tulo- ja menoarvion supistamiseksi ajautuivat karille lähinnä »poliittisten realiteettien» takia, menetettiin myös mahdollisuus halpakorkean valtion avustuslainan saamiseksi TKY:lle.

XV. Selvitys teknillisen korkeakoulun opettajain toiminnasta.

Brotherus, Hjalmar Viktor, fysiikan professori. Fysiikan laajempi peruskurssi, (fysiikka II) luentoja 4 vt. + harjoituksia 4 vt., teknillinen lämpö-oppi, luentoja 2 vt syyslukukaudella. Yleisen osaston johtaja, väitöskirjaksi aiottujen käsikirjoitusten ennakkotarkastusta varten asetetun komitean puheenjohtaja, korkeakoulun edustaja tieteellisen radiotutkimuksen Suomen kansallisessa komiteassa, v. 1954 karsintakursien johtaja. Suomen kansallisen fysiikan komitean puheenjohtaja, valtion tieteellisen keskustoimikunnan ja luonnontieteellisen toimikunnan jäsen, Kordelinin säätiön tie-

teen jaoston varapuheenjohtaja, tie- ja vesirakennushallituksen hydrografisen toimiston asiantuntija, kustannusosakeyhtiö Otavan Tiedekirjastotoimituskunnan jäsen, Suomen fyysikkoseuran hallituksen jäsen, Suomalaisen tiedeakatemian, Suomen tiedeseuran, Suomen maantieteellisen seuran, Suomalaisten teknikkojen seuran, Ääniteknillisen yhdistyksen ja Svenska fysikersamfundetin jäsen. Saanut täysinpalvelleena eron teknillisen korkeakoulun fysiikan professorinvirasta kesäkuun 30 p:stä lukien 1954.

Castrén, Reino Jalmari, liikennetalouden dosentti. Luennoinut liikennetaloutta (vap. eht.) 2 vt. kevätlukukaudella rak. ins. os. IV vk:lle. Päätoimi: Helsingin kaupungin liikennelaitoksen teknillinen apulaisjohtaja ja liikennepäällikkö.

Erämetsä, Kurt Heikki Olavi, epäorgaanisen kemian professori. Epäorg. kemia II, luentoja kevätlukukaudella 4, syyslukukaudella 2 vt; epäorg. kemia III ja Anal. kemia II, luentoja kevätlukukaudella 2 vt. Hoitanut viransijaisena epäorg. kemian teknologian professuurin. Antanut lausunnon tekn. tri Seppo Wilskan dosenttipätevyydestä. Kuulunut valiokuntaan, joka ennakkotarkastaa väitöskirjat. Opintomatka Ruotsiin Boliden-yhtiön kaivoksiin, teollisuus- ja tutkimuslaitoksiin. Julkaissut: *Meteoriittien rakenteesta ja alkuperästä*. Ursa IV. 4 s.

Hannelius, Herman Ossian, sillanrakennuksen ja rakennusstatiiikan professori. Sillanrakennuksen ja rakennusstatiiikan yleis- ja erikoiskurssit. Teknillisen korkeakoulun rakennusinsinööriosaston johtaja. Betoninormikomitean ja teräsnormikomitean jäsen. »Internationale Vereinigung für Brückenbau und Hochbau» — yhdistyksen pysyväisen valiokunnan, Suomalaisten teknikkojen seuran, Suomen betoniyhdistyksen, Rakennusinsinööriyhdistyksen ja Tekniska Föreningen i Finland — yhdistyksen jäsen. Rakennusinsinööriyhdistyksen kunniajäsen. Suunnitellut Mämmensalmen kaarisillan Äänekoskella.

Helenelund, Karl Vilhelm, pohjarakennuksen ja maarakennusmekaniikan professori. Luennoinut ohjelman mukaisesti. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen geoteknillisen osaston johtaja. Suomalaisen teknikkojen seuran kulttuuriteknillisen kerhon puheenjohtaja. Suomen geoteknillisen yhdistyksen hallituksen jäsen. Tekniska Föreningen i Finland'in sekä Maa- ja vesirakennusinsinöörien yhdistyksen jäsen. Osallistunut International Society for Soil Mechanics and Foundation Engineering'in järjestämään kansainväliseen maarakennusmekaniikan ja pohjarakennuksen kongressiin Zürichissä. Julkaissut: »Markstabilitet och markgenombrott», 148 siv., Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen julkaisu N:o 24, Helsinki 1953. »Settlement Observations in Finland», Proceedings of the International Conference on Soil Mechanics and Foundation Engineering, Vol. 1, Zürich 1953. »Rautatiepenkereen alustan kantokyvystä», Rakennusinsinööri N:o 5—6, Helsinki 1953.

Hirvonen, Reino Antero, geodesian professori. Tähtitiede, 2 vt. syyslukukaudella, alemman geodesian laskutehtävät, 1 vt. syys- ja kevätlukukausina, korkeampi geodesia, 2 vt. syys- ja kevätlukukausina, seminaariesitelmää, 2 vt. syys- ja kevätlukukausina. Virkavapaa Yhdysvalloissa suoritettavaa tutkimustyötä varten 1. 8. 54 alkaen. Opettaja- ja virkamiesyhdistyksen puheenjohtaja 5. 3. 54:ään asti. Tässä ominaisuudessa osallistunut assistenttien palkkaneuvotteluihin kauppa- ja teollisuusministeriössä. Helsingin yliopiston geodesian dosentti. Virallisena vastaväittäjänä tarkastanut fil. maist. E. Kääriäisen väitöskirjan Helsingin yliopistossa ja fil. lis. E. Tengströmin väitöskirjan Upsalan yliopistossa. Antanut asiantuntijalausannon korkeamman geodesian erikoisopettajan toimen hakijoista Tukholman teknillisessä korkeakoulussa. Geodeettisen laitoksen varustaman auringonpimennysretkikunnan

johtaja Ölannissa kesäkuussa 1954. Ohion valtionyliopiston tutkimussäätiön kutsutun tutkimusprofessorina Mapping and Charting Research Laboratory-nimisessä laitoksessa heinäkuusta 1954 alkaen. Maanmittaustieteiden seuran puheenjohtaja 31. 3. 54:ään saakka. Maanmittauslehden päätoimittaja. Varttuneiden tieteenharjoittajain valtion apuraha 1954—1956. Julkaissut: Maanmittaus, 1—2/1953: Binomiaalikerroimet havaintovirheiden hajontalakina, 7 siv., Maanmittaus, 3—4/1953: Taylor taulut, 8 siv., Maanmittaus, 3—4/1953: Kolmiomittauksen laskeminen ellipsoidilla suljetuin kaavoin, 9 siv., Bulletin geodesique, N:o 30: Nutshell Tables of Mathematical Functions for Interpolation with Calculating Machines, 10 siv., Bulletin geodesique, N:o 30: Tables for the Computation of Long Geodetic Lines, 14 siv. Radioesitelmä: Tähtitaivas: pyrstötähtien synty. Maanmittausinsinöörien liiton aikakauskirja: Kaari-leikkaus, 2 siv. Tellus (Tukholma): The Gravimetric Determination of the Geoid.

Hukki, Risto Tapani, mineraalien rikastustekniikan professori. Luennoinut ohjelman mukaan. Vuoriteollisuusosaston johtaja. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen vuoriteknillisen laboratorion johtaja. Suomalais-amerikkalaisen stipenditoimikunnan (Asla) jäsen, Suomen luonnonvarain edistämissäätiön hallituksen varajäsen, American Institute of Mining and Metallurgical Engineers-yhdistyksen sekä monien kotimaisten yhdistyksien jäsen. Nauttinut Suomen Akatemiasta annetun lain mukaan varttuneille tieteenharjoittajille tarkoitettua apurahaa. Julkaisu yhdessä Risto Rinteen kanssa: An Electrophoretic Investigation of the Fundamentals of the Sveen-Pedersen Flotation Process, Paperi ja puu, huhtikuu 1954, 11 siv.

Jauhiainen, Jaarli Johannes, heikkovirtateknikan professori. Luennoinut III vuosikurssilla 2 vt. ja IV vuosikurssilla 3 vt. + 1 harj. tunti. Studia generalia-toimikunnan jäsen. Korkeakoulun edustaja Teekkarikylän kappelirahaston johtokunnassa. Jäsenenä Valtionrautateiden viestiteknillisessä komiteassa, Posti- ja lennätinlaitoksen organisaatiota tarkastamaan asetetussa komiteassa, Lisenssiviraston sähkötoimikunnassa, Viestisäätiön hallituksessa ja Parantola-opiston johtokunnassa. Teknillisen Museoyhdistyksen toiminnanjohtaja. Opintomatkoja Ruotsiin, Norjaan ja Ranskaan. Osallistunut pohjoismaiden teknillisten korkeakoulujen teleteknikan professorien kokoukseen Trondheimissa kesäkuussa 1954. Pitänyt vierailuluennon Tukholman Teknillisessä korkeakoulussa Suomen puhelinverkkojen suunnittelusta 23. 4. 54. Asian-tuntijatehtäviä puhelinlaitoksille. Tutkinut puhelinlaitosten verkkojärjestelmien suunnittelua. Aikakauslehtikirjoituksia. Esitelmiä.

Järvinen, Kauko Nestor, kaivostekniikan professori. III:lle kurssille kaivostekniikan luentosarjat paineilmalaitoksista ja louhintamenetelmistä, IV:lle kurssille kaivostekniikan luentosarjat kuljetuslaitteista. Otanmäki Oy:n teknillinen neuvonantaja. Jäsen Kaivoslautakunnassa ja Outokumpusäätiössä. Vuorimiesyhdistyksen, Suomalaisen kemistien seuran, Suomen geologisen seuran, Kansantaloudellisen yhdistyksen jäsen.

Kaitera, Pentti Veikko, maatalouden vesirakennuksen professori. Ohjelman mukaiset luentosarjat harjoituksineen. »Studia generalia»-toimikunnan puheenjohtaja ja insinöörien jatkokoulutusta valmistelevan toimikunnan puheenjohtaja. Otaniemen hoitokunnan varapuheenjohtaja. Valtakunnansuunnittelukomitean ja Korkeakoulukomitean jäsen. Maa- ja vesiteknillisen tutkimussäätiön hallituksen puheenjohtaja, Suomen kristillisen ylioppilasliiton puheenjohtaja. Suomen Akatemian varttuneiden tieteenharjoittajien apuraha, valtion luonnontieteellisen toimikunnan apuraha. Julkaissut: Traktoriin liitettävä kaivukone, 1 s., Käytännön maamies n:o 11, Helsinki 1953; Valtakunnansuunnittelusta, 8 s., Lapin maakuntaliitto ry:n toimintakertomus

vuodelta 1953, Kemi; Viljelysmaiden peruskuivausten jouduttaminen erityisesti tulvien poistamista silmälläpitäen, 9 s., Maatalousseurojen keskusliiton 33. edustajakokous Helsingissä 1954, Maatalousseurojen keskusliiton julkaisuja n:o 432; Vastuume suomalaisesta sivistyksestä, 6 s., Opettajain lehti n:ot 17 ja 18, Helsinki 1954. Suom. patentti n:o 26501 (20/8 1953), Laitelma jääpeitteen muodostumisen estämiseksi tai jo muodostuneen jääpeitteen sulattamiseksi niminen keksintö (yhdessä dipl. ins. Toivo Liukon ja työnjohtaja Aarne Tuomolan kanssa). Asiantuntijana Rautaveden ja Kuloveden padotusvahinkoarviossa ja jäsenenä Keravan kauppalan vedenottoapaikan pakkolunastuksessa. Asiantuntijana Tukholman teknillisen korkeakoulun kulttuuritekniikan professorinvirkaa täytettäessä.

Kajamaa, Mauno Daniel, kartografian dosentti. Kartografian luentosarja (N:o 807) maanmittausosastossa 2 vt. Kartografian tenttikuulusteluja. Yhden kartografian alalta tehdyn diplomityön tarkastus. Suunnitellut ja valvonut maanmittausosastossa järjestettävänä olevan kartografisen laitoksen kartta- ym. aineiston hankinta- ja järjestelytehtäviä. Maanmittaushallituksen yli-insinööri, topografisen toimiston ja karttapainon johtaja. Jäsenenä valtioneuvoston 23. 10. 52 asettamassa komiteassa, jonka tehtävänä on laatia ehdotus maanmittaushallinnosta annettujen säännösten uusimiseksi sekä valtioneuvoston 30. 4. 54 asettamassa komiteassa, jonka tehtävänä on suunnitella rakennushallitukseen tarvittavan arkisto- ja tilastotoimiston perustamista sekä sen tehtävien yksityiskohtaista määrittelyä. Suomen Maantieteellisen Seuran työjäsen sekä seuran asettaman Suomen Kartaston uuden laitoksen toimituskunnan jäsen. Maanmittaustieteiden Seuran johtokunnan jäsen. Maanmittausinsinöörien Liiton edustajana Kansainvälisen Maanmittausinsinöörien Liiton VIII kongressissa Pariisissa 28. 8.—6. 9. 1953. Valittu Kansainvälisen Fotogrammetrisen Seuran tilintarkastajaksi. Tekniikan Edistämisseätiön apurahalla kolmen viikon opintomatalla Ranskassa, jossa osallistunut Kansainvälisen Maanmittausinsinöörien Liiton VIII Kongressiin sekä tehnyt tutustumiskäyntejä ranskalaisiin kartastoalan laitoksiin. Julkaissut: »Rakennussuunnitelmakartoitusten suorituksesta Ranskassa», 5 siv., Helsinki 1953, Teknillinen Aikakauslehti N:o 1. Suomen Fotogrammetrisessä Seurassa 8. 12. 52 pidetty esitelmä. »Valtakunnan peruskartoituksesta kymmenen vuoden tähtäimellä», 8 siv., Helsinki 1953, Teknillinen Aikakauslehti N:o 12—13. Valtakunnansuunnittelukomitean pyynnöstä suoritettu tutkimus. Maanmittaustieteiden Seuran vuosikokouksessa 8. 4. 53 pidetty esitelmä. »Kartanluvusta reservin upseerien XIII pohjoismaisen maastokilpailun tulosten valossa», 4 siv., Helsinki 1953, Reservin Upseeri N:o 11. Maan peruskartoitus- ja kartanpainatustöiden johto.

Karlsson, Sven Arnold, heikkovirtatekniikan dosentti. Ohjelmanmukaisesti pidetyt luentosarjat 353.

Laasonen, Veikko Pentti Johannes, lujuusopin professori. Luennoinut lujuusopin alkeiskurssin sekä lujuusoppi II:n ja III:n (kuoriteoriaa) kurssit. Sovelletun matematiikan dosentti Helsingin yliopistossa. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen matemaatikko. Suomalaisen Tiedeakatemian, Suomalaisten tekniikkojen seuran, Matemaattisen yhdistyksen ja seuran »Gesellschaft für angew. Math. und Mech.» jäsen. Suomen Akatemian apuraha vv. 1954—56. Saaanut Opetusministeriöltä apurahan osallistumista varten skandinaaviseen matemaatikkokongressiin Lundissa elokuussa 1953. Tässä kongressissa pitänyt esitelmän Sturm-Lionvillen ominaisarvotehtävän likiratkaisuista. Rakennusteknillisiä tutkimuksia.

Lappi, Paavo Henrik, maanjako-opin vt. professori. Maanjako-opin luentosarja. Luennoinut 1 vt kevätlukukaudella IV vuosikurssille maanjako-opin erikoiskysymyk-

sistä, dosenttiluento. Maanjako-opin dosentti Helsingin yliopistossa: luennoinut maa-talous-metsätieteellisessä tiedekunnassa 2 vt kevätlukukaudella maanjako-opin maa- ja metsätaloudellisista erikoiskysymyksistä. I palkkausluokan maanmittausinsinööri Vaasan läänissä. Valmistellut Lohtajan kunnan Alaviirteen kylän uusjaon jakoehdotusta. Suorittanut asutus- ym. maanjakotehtäviä. Esitelmöinyt maanmittausinsinöörin kerhoissa. Maataloustieteellisen seuran, Metsätieteellisen seuran, Suoseuran, Maanmittaustieteiden seuran sekä Suomalaisten teknikkojen seuran jäsen. Maanmittaustieteiden seuran hallituksen ja julkaisuvaliokunnan jäsen. STS:n maanmittausinsinöörin kerhon varapuheenjohtaja. Suomen Leijonan Ritarikunnan I luokan ritarimerkki 6. 12. 1953.

Laurila, Erkki Aukusti, teknillisen fysiikan professori. Teknillinen fysiikka ja elektroniikka II. Teknillisen fysiikan osaston johtaja. Valtion Teknillisen Tutkimuslaitoksen teknillisen fysiikan laboratorion ja hienomekaanisen työpajan johtaja, Suomen Kulttuurirahaston ja Niilo Helanderin Säätiön hallituksen jäsen, Otaniemen Urheilusäätiön hallituksen puheenjohtaja, Tehotuontikomitean jäsen, 31. 12. 1953 asti Suomen Ylioppilaskuntien Liiton puheenjohtaja, Teknillisen Aikakauslehden toimitusvaliokunnan puheenjohtaja ym. Suomalaisen Tiedekatemian, Suomalaisten Teknikkojen Seuran, Suomen Fyysikkoseuran, Ingeniörs-Vetenskaps-Akademien (Ruotsi), The Physical Society'n (Englanti), American Physical Society'n jäsen. Ns. Akatemiapuraha 31. 12. 1953 asti, Valtion Luonnontieteellisen toimikunnan apuraha. Opintomatkat Ruotsiin, Tanskaan, Hollantiin ja Länsi-Saksaan. Julkaissut: »Instrumentointi paperi- ja selluloosateollisuudessa», Paperi ja Puu 1953, »Takaisinkytkentäperiaate mittaustekniikassa», Arkhimedes 1953. Sanoma- ja aikakauslehtikirjoituksia. Magneettierottimien konstruointi ym.

Lehto, Eino Johannes, rautatienrakennuksen sekä maa- ja tienrakennuksen professori. Luentosarjat pidetty ohjelman mukaisesti. Toiminut tielaboratorion johtajana Valtion teknillisessä Tutkimuslaitoksessa. Suomalaisten teknikkojen seuran, Tieyhdistyksen, Rautatieyhdistyksen, Pohjoismaisen tieteknillisen liiton, Rakennusinsinööriyhdistyksen, Geoteknillisen yhdistyksen ja Tekniska föreningen i Finland-yhdistyksen jäsen. Saanut Tieyhdistyksen kultaisen ansiomerkin.

Levón, Martti Albert, puun mekaanisen teknologian professori. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta rehtorin tehtävien vuoksi. Toiminut Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallituksen puheenjohtajana, Outokumpu O/Y:n tutkimussäätiön hallituksen puheenjohtajana, Tekniikan Edistämissäätiön hallituksen puheenjohtajana, Suomen Luonnonvarain Tutkimussäätiön hallituksen jäsenenä, Valtion ammattikasvatusneuvoston puheenjohtajana, Otaniemen valtionalueen hoitokunnan puheenjohtajana, Otaniemen Urheilusäätiön valtuuskunnan puheenjohtajana, Teknillisen korkeakoulun rakennustoimikunnan puheenjohtajana, Helsingin kauppakamarin jäsenenä ja edustajana Keskuskauppakamarissa, Suomen Sahateollisuusmiesten yhdistyksen puheenjohtajana, jäsenenä useissa yhdistyksissä ja komiteoissa. Useiden teollisuusyhtiöiden johtokunnan jäsen. Teknillisen korkeakoulun edustajana ottanut osaa valtion asettaman Korkeakoulupolitiikkakomitean työhön. Osallistunut Kööpenhaminassa Teknillisen korkeakoulun edustajana Tanskan Teknillisen Korkeakoulun 125-vuotisjuhliin 22.—23. 5. 1954.

Lokki, Olli Kristian, matematiikan apulaisprofessori. 001, 002, 009. Matematiikka I ja II sekä tilastomatematiikka. Yliopiston dosentti. Matemaattisen yhdistyksen sihteeri 15. 2. 54 asti.

Meurman, Otto-Iivari, asemakaavaopin professori. Asemakaavaopin johdantokurssi arkkitehtiosaston II-vuosikurssin oppilaille: 1 luento syyslukukaudella, harjoituksia syyslukukaudella 2 tuntia, kevätlukukaudella 4 tuntia. Asemakaavaopin kurssi arkkitehtiosaston III ja IV vuosikurssilla: luentoja 2 t. molemmilla lukukausilla, harjoitustunteja 3 molemmilla lukukausilla erikseen kummallekin vuosikurssille. Asemakaavaopin luentosarja rakennusinsinööri- ja maanmittausosaston III vuosikurssin oppilaille, luentoja syyslukukaudella 2 ja kevätlukukaudella 1 t. Asemakaavaopin jatkoluennot rakennusinsinööri-osaston IV vuosikurssin oppilaille syyslukukaudella 1 t. ja harjoituksia samalle vuosikurssille 3 t. kummallakin lukukaudella. Asemakaavaopin jatkoluennot maanmittausosaston IV vuosikurssilla 1 luento syyslukukaudella, harjoituksia samalle vuosikurssille 3 t. syys- ja 6 t. kevätlukukaudella. Arkkitehtiosaston johtaja. Otaniemen rakennuslautakunnan jäsen. Stipendilautakunnan varapuheenjohtaja, stipendikomitean puheenjohtaja arkkitehtiosastolla. Jäsenenä: Otaniemen hoitokunnassa, valtakunnansuunnittelukomiteassa, lisätyssä Muinaistieteellisessä toimikunnassa, Helsingin keskuksen asemakaavan suunnittelutoimikunnassa, Helsingin kaupungin ja tšekäläisen kreikkalaiskatolisen seurakunnan välisessä pakkolunastustoimikunnassa, Helsingin yliopiston Viikin rakennustoimikunnassa, Asuntosäätiön Tapiolan keskuksen asemakaavakilpailun palkintolautakunnassa. Suomen Arkkitehti-liiton jäsen ja sen asemakaavakerhon puheenjohtaja. Jäsen yhdistyksissä: Suomalaisen teknikkojen seura, Suomen Kunnallisteknillinen yhdistys (kunniajäsen), Samfundet för samhällsforskning (Tukholma), American Society of Planning Officials, International Federation for Housing and Town Planning, Suomen Muinaismuistoyhdistys. Kirjoittanut useampia artikkeleita asemakaavakysymyksistä ammattialan aikakauslehtiin. Laatinut Riihimäen yleiskaavan avustajanaan arkk. A. Piirainen ja Kouvolan yleiskaavan avustajanaan arkk. I. Siltavuori, samoin useampia pieniä asemakaavoja eri kauppaloita varten.

Niini, Aarno Maurits, fysiikan dosentti; 1. 6. -54 alkaen apulaisprofessori. Atomi-fysiikka (kemisteille), 2 vt. Kauppa- ja teollisuusministeriön ammattikasvatusosaston osastopäällikkö, ylijohtaja (31. 5. -54 asti). Helsingin yliopiston dosentti. Valtioneuvoston asettaman ammatinvalinnan ohjauskomitean puheenjohtaja. Valtioneuvoston asettaman oppisopimuslain uudistamiskomitean puheenjohtaja. Valtioneuvoston asettaman siviili- ja sotilasammattikoulutuskomitean puheenjohtaja. Valtioneuvoston asettaman opetuselokuvatoimikunnan puheenjohtaja. Kauppa- ja teollisuusministeriön asettaman Keski-Suomen keskusammattikoulun rakennustoimikunnan puheenjohtaja. Kauppa- ja teollisuusministeriön asettaman Kotkan teknillisten ammattioppilaitosten uudisrakennuksen rakennustoimikunnan puheenjohtaja. Valtioneuvoston asettaman 7. Pohjoismaisen ammattikoulukokouksen Suomen toimikunnan puheenjohtaja. Ammattikasvatusneuvoston varapuheenjohtaja. Valtioneuvoston asettaman oppikoulun sisäisen uudistamiskomitean jäsen. Valtioneuvoston pysyvän kouluasiain toimikunnan jäsen. Helsingin kaupungin ammattioppilaitosten johtokunnan varapuheenjohtaja. Helsingin kaupungin poikain ammattikoulun uudisrakennustoimikunnan jäsen. Helsingin kaupungin ammattiopetustoimen uudistamiskomitean jäsen. Valtion edustaja Riihimäen ammattikoulun säätiön hallituksessa. Valtion edustaja kellosepäntaidon edistämissäätiön valtuuskunnassa. Valtion edustaja Otaniemen Urheilusäätiön valtuuskunnassa. Valtion varaedustaja VTT:n valtuuskunnassa. Petter Forströmin ammattikoulusäätiön hallituksen jäsen. Invaliidisäätiön ammattikoulun johtokunnan varapuheenjohtaja. Suomen Siviili- ja Asevelvollisuusinvalidien Liiton Järvenpään huoltolaitoksen johtokunnan jäsen. Suomalaisen Tiedeakatemian varajäsen. STS:n jäsen ja sanastolautakunnan jäsen. Suomen fyysikkoseuran jäsen (johtokunnan jäsen ja varapuheenjohtaja v. 1953). Julkaissut: An Indirect Method for Determining the Ionisation Potentials of Nonpolar Molecules, 7 s; H:ki; Suomal. Tiedeakat. toim. Sarja A, 119. On Van der Waals' Forces in Liquids, 12 s; Ibid. A 121.

Niini, Eino Markus, teollisuustalouden professori. Luennoinut ohjelman mukaisesti teollisuustalouden tuotannollisen (2 vt.) ja kaupallisen (2 vt.) jatkokurssin sekä lisäksi yleisen teollisuustalouden kurssin, ohjannut myös näihin kuuluvat harjoitus- ja tutkintotehtävät. Johtanut insinöörien teollisuustaloudellisia jatko- ja erikoisopintoja 12 kk. kestäväillä kursseilla, jolloin kurssilaiset ovat noin kolmen kuukauden väliajoin kokoontuneet Helsinkiin opintojen ohjausta ja tulosten tarkastamista varten 2—3 päiväksi kerrallaan. Teknillisen korkeakoulun stipendilautakunnan puheenjohtaja. Julkaisut: »Investointilaskelmain luonteesta», 5 s., Tehostaja N:o 6/1953; »Esimerkkejä investointilaskelmista», 5 s., Tehostaja N:o 7/1953; »Koneiden optimaalinen pitoaika», 4 s., Tehostaja N:o 8/1953; »Laadunvalvonta ja valmistusprosessi», 3 s., Tehostaja N:o 9/1953; »Ajatuksia rakentavan viraston organisaatiosta», 16 s., Tie- ja vesirakennushallinnon diplomi-insinöörien yhdistyksen vuosikirja 1953, Helsinki 1954.

Noponen, Veikko Kalervo, talousoikeuden professori. Luennoinut ohjelman mukaisesti: talousoikeus I, II, IV, ja V (851, 852, 854 ja 855). Suomen lakimiesliiton, Suomen lainopillisen yhdistyksen, Maanmittaustieteiden seuran y.m. jäsen. Suomen Leijonan ritarikunnan komentajamerkki. Varttuneiden tieteenharjoittajain apuraha.

Nyström, Evert Johannes, professori (sovellettu matematiikka). 011, 012, 013, 014. Kielitutkintolautakunnan jäsen ja puheenjohtaja. Luennoinut dosenttina Helsingin yliopistossa. Valittu Suomen Tiedeseuran varapuheenjohtajaksi. Kutsuttu esitelmöimään Länsi-Berlinin Teknillisessä yliopistossa. Avustanut aikakauskirjoja Arkhimedes, Nordisk Matematisk Tidskrift ja Zentralblatt für Mathematik.

Näsänen, Reino Olavi, fysikaalisen kemian ja sähkökemian professori. Luennoinut ohjelman mukaisesti. Helsingin yliopiston dosentti. Suomalaisen Tiedekatemian, C. I. T. C. E:n ja eräiden muiden koti- ja ulkolaisten tieteellisten seurojen jäsen. Toiminut Tukholmassa elok. 1953 pidetyn XIIIth International Congress of Pure and Applied Chemistry puheenjohtajistossa. Pitänyt kutsuttuna esitelmän Koordinaatiokemian symposiumissa Kööpenhaminassa elok. 1953. Julkaisut: Calcium Chelates of 7-iodo-8-quinolinol-5-sulphonic acid (& A. Ekman), 6 s., Acta Chem. Scand. 7 (1953). Stability of some metal chelates of 8-quinolinol-5-sulphonic acid (& E. Uusitalo), 7 s., Ibid. 8(1954). Om 7-jodo-8-kinolin-5-sulfon syrans kalciumföreningar (& A. Ekman). Esitelmä pohj. kemistikokouksessa Oslossa 1953 (esitti A. Ekman). VII, pohj. kemistikokouksen pöytäkirjat.

Oksala, Ohto Antero Kaarle, työpsykologian ja työnjohto-opin professori. Luennoinut ja pitänyt harjoitukset ohjelman mukaisesti. Ohjelman ulkopuolella järjestänyt pitkän kurssin opiskelijoille taipumuksiin ja harrastussuuntiin kohdistuvan psykologisen testauksen. Studia generalia-toimikunnan jäsen. Teknillisen korkeakoulun opettaja- ja virkamiesyhdistyksen puheenjohtaja v:sta 1954. Työterveyslaitoksen psykologisen osaston johtaja (osapäivätyö). Luennoinut Jyväskylän kasvatustieteiden korkeakoulussa kesälukukaudella luentosarjat työpsykologiasta ja oppimisen psykologiasta. Valtioneuvoston asettaman »Sairaanhoitohenkilöstön koulutus- ja työnjakokomitean» jäsen. Valtioneuvoston asettaman »Ammatinvalinnanohjauskomitean» jäsen. Antanut asiantuntijalausannon täytettäessä Jyväskylän kasvatustieteiden korkeakoulun psykologian professorinvirkaa. Suomalaisen kirjallisuuden edistämisvarojen valtuuskunnan jäsen. Suomalaisen teknikkojen seuran jäsen. Työntutkijain killan kiltavaari. Filosofian yhdistyksen hallituksen jäsen. Suomen psykologisen seuran jäsen. Suomen teollisuuslääketieteellisen yhdistyksen jäsen. American Psychological Association'in foreign affiliate. Julkaisut artikkelin »Mikä ratkaisu ammatinvalinnan ohjauksen ongelmaan» (Käsityö ja teollisuus n:o 6, 1954).

Paavola, Martti Johannes, sähkölaitosten professori. Luennoinut sähkölaitosten suunnittelua. Vararehtori, kirjastotoimikunnan puheenjohtaja, opintohuoltotoiminnan valvoja, korkeakoulun edustaja Suomen Sähkölaitosyhdistyksen Tutkimusosaston neuvottelukunnassa, Ylioppilaitten opintolainarahston hallituksessa ja Ammattien-edistämislaitoksen hallituksessa, rehtorin varamies Tekniikan Edistämisseuran ja Otaniemen urheilusäätiön hallituksessa. Kauppa- ja teollisuusministeriön määräämä jäsen Sähkötarkastuslaitoksen hallituksessa ja työvaliokunnassa, Kauppa- ja teollisuusministeriön asettaman sähkölautakunnan puheenjohtaja, Kauppa- ja teollisuusministeriön määräämä puheenjohtaja teknillisten oppilaitosten oppilaiden harjoittelupaikkojen välitystä hoitavan toimiston (HAKTO) johtokunnassa, Valtion Teknillisen Tutkimuslaitoksen sähköteknillisen laboratorion johtaja, Helsingin Puhelinyhdistyksen edustajiston jäsen, Walter Ahlströmin säätiön hallituksen jäsen, Sähköinsinöörikillan oltermanni. Suomalaisen teknikkojen seuran, Suomen Sähköinsinööriiliiton, Suomen Fyysikkoseuran ja kansainvälisen suurjännitejärjestön Cigrén jäsen, Suomen Valoteknillisen Seuran puheenjohtaja sekä Yleisen Insinööriyhdistyksen kunniajäsen. Valoteknillisten järjestöjen Svenska Belysningssällskapet (Ruotsi), Selskapet för Lyskultur (Norja) ja Lysteknisk Selskab (Tanska) kirjeenvaihtajajäsen. Osallistunut Braunschweigin teknillisen korkeakoulun sähköteknillisten laitosten 25-vuotisjuhlaan touku-kuussa 1954. Julkaissut: Die Stromversorgung Finnlands. Praktische Energiekunde, 17 sivua, Karlsruhe, Heft 5/1952—53. Toiminut Imatran Voima Oy:n toimintaa tutkimaan asetetun tutkijakunnan teknillisenä asiantuntijajäsenenä.

Pekkarinen, Aino, analyyttisen kemian lehtori. Luennoinut syyslukukaudella epä-organista kemia I 4 vt ja kevätlukukaudella analyyttistä kemia I 1 vt ja pitänyt kevätlukukaudella harjoituksia 3 vt. Suomalaisen kemistien seuran ja limnologisen yhdistyksen jäsen. Emil Aaltosen apuraha.

Pellinen, Heikki Tapio, paperiteknologian professori. Pitänyt ohjelman mukaiset luennot, johtanut harjoitus- ja diplomitöitä. Kutsuttu Suomen Paperi-insinöörien Yhdistyksen kunniajäseneksi 23/4. -54.

Pernaja, Veli Antero, rakennusopin professori. Luentoja ja harjoituksia opetusohjelman mukaisesti. Otaniemen hoitokunnan, Korkeakoulun pääarakennuksen, hienomekaanisen pajan ja sahalaiteksen rakennustoimikuntien jäsen. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen ja Otaniemen Urheilusäätiön hallitusten jäsen, Helsingin kaupungin kiinteän omaisuuden tarkastaja, Geologisen tutkimuslaitoksen, Etelä-Hämeen keskusammattikoulun, Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (Kaivokadun liiketalo), Palopäällystökoulun, Suomen Pankin setelipainon rakennustoimikuntien jäsen. Suomen Arkkitehtiliiton luottamusneuvoston sekä eräiden ammatillisten yhdistysten jäsen. Opintomatka Espanjaan. Suunniteltuja uutisrakennuksia: Postisäästöpankin hallinto-rakennus, Hyvinkään ja Loimaan kauppalaan sekä Hyvinkään maalaiskunnan keskuskansakoulut, Helsingin kaupungin Snellmanin kansakoulun lisärakennus sekä eräitä vähäisempiä töitä. Edellä mainituista osa valmistumassa, osa rakenteilla.

Pesonen, Uuno, geodesian dosentti. Tasoituslasku, 2 vt. syys- ja kevätlukukaudella. Päävirka Geodeettisen laitoksen vanhempi valtionegeodeetti (vt. johtaja).

Pyökäri, Tauno Olavi, sähkötekniikan professori (opetusala sähkökoneet). Luennoinut opetusohjelman mukaisesti sähkökoneopin peruskurssin (Sähkökoneet I) ja täydennyskurssin (Sähkökoneet II). Sähköosaston stipenditoimikunnan puheenjohtaja. Määrätty korkeakoulun puolesta hoitamaan Otaniemen alueen sähköistys- ja kaukolämmitys suunnitelmia. Diplomi-insinöörien jatkokoulutuskomitean sihteeri.

Toiminut osastonjohtajan sijaisena hänen ollessaan estettynä. Valtioneuvoston asettaman Arava-neuvottelukunnan varajäsen. Aravakiinteistöliitto ry:n puheenjohtaja. Suomen Sähköinsinööriliitto ry:n varapuheenjohtaja. Insinöörilehden toimitusvaliokunnan puheenjohtaja. Suomalaisen Teknikkojen Seuran, Yleinen Insinööriyhdistys r.y:n, Reserviupseeriliitto ry:n, American Institute of El. engineerin y.m. jäsen. Varttuneiden tutkijain stipendi vv. 1954—1956. Osallistunut pohjoismaisten korkeakoulujen vahvavirta-aineiden professorien neuvottelupäiviin Tukholmassa joulukuussa 1953. Opintomatkoja Englantiin toukokuussa 1954. Uusittu painos monisteesta »Sähkökoneet I» 1. osa 128 s. Helsinki 1953. Julkaistu moniste »Sähkökoneet I» 3. osa 76 s. Helsinki 1953. Pienoismootteoreita koskevia tutkimuksia.

Rahola, Jaakko Juhani, laivanrakennusopin professori. Luennoinut oppiaineen laivanrakennus I, II ja III opetusohjelman mukaisesti. Koneinsinööriosaston johtaja. Tekniikan Ylioppilaat-osakunnan inspehtori. Teknillisen korkeakoulun rakennustoimikunnan ja kirjastotoimikunnan jäsen. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallituksen, Merenkulun säätiön hallituksen ja työvaliokunnan, Otaniemen urheilsäätiön valtuuskunnan sekä Tekniikan edistämissäätiön hallituksen jäsen. Suomen laivastoliiton valtuuskunnan jäsen ja saman liiton hallituksen puheenjohtaja. Kulosaaren seurakunnan kirkkovaltuuston ja Kulosaaren yhteiskoulun johtokunnan jäsen. Valtion vientitakuuvälimiehistön pysyvä jäsen, alustarkastustoimikunnan puheenjohtaja, laiva-alan standardisoimiskomitean puheenjohtaja, valtion lisenssiviraston alustoimikunnan jäsen. Sen nelimiehisen työkomitean (Scandinavian Management Committee) jäsen, joka hoitaa ja vastaa konferenssin Seventh International Conference on Ship Hydrodynamics käytännöllisestä järjestämisestä Oslossa, Göteborgissa ja Kööpenhaminassa elokuussa 1954. Asiantuntijana täytettäessä teoreettisen laivanrakennuksen professuuria Chalmers'in teknillisessä korkeakoulussa Göteborgissa. »International Shipbuilding Progress»-lehden toimituskunnan jäsen. Suomalaisen teknikkojen seuran ja Sotatieteellisen seuran jäsen. Asiantuntija eduskunnan määräämässä n.s. Tannerin komiteassa Valmet OY:n asioita käsiteltäessä. Asiantuntija jäänmurtaja Voimaa vastaanotettaessa valtiolle. Esitelmiä. Matkoja Kööpenhaminaan (marrask. 1953) ja Oslon (maalisk. 1954) yllämainitun kansainvälisen konferenssin asioissa, Hampuriin (marrask. 1953) laivastandardisoimisneuvottelussa sekä Göteborgiin (tammik. 1954) asiantuntijana. Julkaissut: Jäänmurtaja Voima ja sen 4 potkuria, Suomen Laivasto N:o 2, 1954.

Roschier, Rolf Helmer, puukemian ja puun kemiallisen teknologian professori. Luennoinut puukemiaa 2 vt. syyslukukaudella, puun kemiallista teknologiaa 2 vt. syyslukukaudella ja 4 vt. kevätlukukaudella. Puunjalostusosaston johtaja, puukemian laboratorion johtaja. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallituksen jäsen. Valtion luonnontieteellisen toimikunnan asiantuntijavaliokunnan jäsen, Lääkintöhallituksen tieteellisen neuvoston jäsen. Raf. Haarlan säätiön puheenjohtaja. Walter Ahlströmin säätiön jäsen, Suomen Luonnonvarain tutkimussäätiön hallituksen varajäsen. Suomalaisen tiedeakatemian jäsen. Suomen Paperi-insinöörien yhdistyksen, Svenska Pappers- och Cellulosaingeniörsföreningenin ja Papirindustriens tekniske föreningenin kunniajäsen. Jäsen seuraavissa yhdistyksissä: Suomalaisen kemistien seura, Suomalaisen teknikkojen seura, Kansantaloudellinen yhdistys, Suomen liikemiesyhdistys. Nauttinut Suomen Akatemian stipendijä varttuneita tieteenharjoittajia varten 31. 12. 1953 saakka. Suomen luonnonvarain tutkimussäätiön stipendi 1. 5. 1954. Julkaissut »On hydroxoamonic Compounds of Cellulose» osa III (& Kai Eskola), Paperi ja Puu N:o 2. 1954. »Opiskelu Teknillisen korkeakoulun puunjalostusosastossa ja

puuntutkimuslaitoksen tarve», Paperi ja Puu N:o 3, 1954. Yhdessä E. Aaltion kanssa »Ligniinin kemiallinen sitoutuminen haapapuussa puskuroitujen butanolivesikeittojen valossa», Paperi ja Puu N:o 4 a, 1954.

Saraoja, Eero Kustaa, dosentti, sähköteknillinen osasto. Ei pidetty luentoja. Diplomi- ja liseniaattitöiden ohjausta. Päätoimi Suomen Sähkölaitosyhdistyksen tutkimusosastolla. Varmuusmääräyksiä uusivan komitean suurjännitejaoston puheenjohtaja, Maaseudun Sähköyhtymien Liiton asettama kosketussuojauskomitean jäsen, Suomen Sähköteknillisen Standardisoimiskomitean kupari-, teräs- ja teräsalumini-lankajaostojen puheenjohtaja, Suomen Sähköteknillisen Standardisoimiskomitean eris-tinjaoston sihteeri, Suomen IEC-toimikunnan suurjännitejaoston jäsen, Suomen IEC-toimikunnan sihteeri, Helsingin kaupungin teknillisten laitosten lautakunnan asetta-man sähkö-kaasu-komitean jäsen, Suomalaisten teknikkojen seuran, Suomen Sähkö-insinööriliiton, Suomen Vesivoimayhdistyksen, Suomen Lahosuojausyhdistyksen jäsen. Osallistunut Nordiska Elverksmötet'iin Ruotsissa 11.—17. 5. 53. Julkaissut: »Sähkö-koneiden ylijännitesuojaus ja muuntajien läpi siirtyneet ylijännitteet», Voima ja Valo 1953 n:o 12 ss. 273—277.

Solitander, Henrik Probus, vesirakennusopin professori. Pitänyt ohjelman mukai-sesti keskimäärin 4 luento- ja 4 harjoitustuntia viikossa. Kuulunut kevätlukukaudella kielilautakuntaan. Ottanut osaa Teknillisen Aikakauslehden toimitukseen. Suoma-laisten teknikkojen seuran, Vesivoimayhdistyksen, Tieyhdistyksen ja Pohjola-Norden-yhdistyksen jäsen. Vakinainen jäsen yhdistyksessä International Association for Hydraulic Research. Saanut 4/XII -53 valtion virkakuntoisuusmerkin 40 vuoden nuhteettomasta palveluksesta.

Stenij, Sten Einar, mekaniikan professori. Luennoinut ohjelman mukaisesti. Ylei-sen osaston johtaja 1. 7. 54 alkaen. Valittu korkeakoulun kielilautakunnan jäseneksi. Valittu sen komitean puheenjohtajaksi, jonka tehtävänä on suorittaa väitöskirjaksi aijottujen käsikirjoitusten alustava tarkastus 31. 5. 54 lukien. Kulosaaren seurakun-nan kirkkohallintokunnan puheenjohtaja. Määrätty jäseneksi Kauppa- ja teollisuus-ministeriön asettamaan toimikuntaan, jonka tulee tehdä ehdotus merentutkimuslaitok-sen johtajanviran täyttämiseksi. Osallistuu Suomen mekaniikankomitean edustajana kansainvälisen teor. ja sovell.mekaniikan unionin yleiskokoukseen Brysselissä. Saanut apurahoja Suomen Kulttuurirahastolta ja Tekniikan edistämissätiöltä episyklisiä pyörästäjiä koskevaa tutkimus- ja konstruktioyötä varten.

Ståhlberg, Kaarlo, kemian koneopin professori. Kemian koneoppi I, II, III. Kemian osaston v.t. osaston johtaja ja laboratorion prefekti 14. 3.—15. 4. 54. Suomen Keittokattilatoimikunnan asiamies. Laatinut pyynnöstä asiantuntijalausunnon Nor-ges tekniska högskola'lle dosentin viran hakijan pätevyydestä aineeseen kemiteknik 10. 5. 54. Valtion Luonnontieteellisen Toimikunnan apuraha 22. 4. 54. »Haihtuvan aineosan kvantitatiivisesta tislauksesta», Suom. Kemistilehti 1953, 105—108.

Tikkanen, Matti Haakon August, metallurgian professori. 651, 652, 653. VTT:n metallurgisen laboratorion johtaja. Jäsenenä seuraavissa yhdistyksissä ja seuroissa: STS, TFiF, Vuorimiesyhdistys, Suomen Valimomiesyhdistys, Suomal. kemistien seura, Svenska Metallografförbundet, Svenska Pulvermetallurgiska Föreningen, AIME (USA), ACS (USA). Suomen Alatemian stipendi, Suomen Luonnonvarain Tutkimussäätiön apuraha, Suomen Luonnontieteellisen Lautakunnan apuraha. Opintomatkoja Skan-dinaviaan, Ranskaan ja Saksaan. »Vedynpoisto alumiinisulatteesta kaasunpuhalluk-sen avulla», Suomen Valimomies N:o 2/1953, s. 13—16 yhdessä E. Erkon kanssa.

»Tarkkuusvalu», Konepajamies 1/1954 6 s. Natriumsulfaatin ja vanadiinipentoksidin välisen reaktion kinetiikan selvitys. Kiisipasutteen käsittely happoliuotuksella autoklaavissa. Kuprijonin saostus metallisena kuparina vetykaasulla.

Wuolijoki, Jaakko Robert, koneenrakennusopin professori. Pitänyt kone-elimien luennot ja harjoitukset ohjelman mukaisesti. Nauttinut virkavapautta kaksi viikkoa lokakuussa 1953 opintomatkaa varten. Suomalaisten Teknikkojen Seuran, Suomen Konepajainsinööriyhdistyksen ja Suomen Kirjallisuuspalvelun Seuran jäsen. Teknillisen Aikakauslehden päätoimittaja. Osallistunut V Kansainväliseen Konepajateollisuuskongressiin Torinossa 15.—22. 10. 53. Opintomatka eräisiin Länsi-Saksan teknilisiin korkeakouluihin Teknillisen korkeakoulun matka-apurahalla. Julkaissut »Ajan-kohtaista koneenrakennuksen liitosmenetelmistä», Teknillinen Aikakauslehti 44 (1954), 12—13. Asiantuntijatehtäviä kone-elimien standardisoimistyössä.

Vähäkallio, Toivo Reijo, huoneenrakennustekniikan professori. Huoneenrakennustekniikan yleiskurssi: luentoja 4 t. syys- ja 4 t. kevätlukukaudella, harjoituksia 4 t. kevätlukukaudella. Huoneenrakennustekniikan erikoiskurssi: luentoja 2 t. syys- ja 1 t. kevätlukukaudella, harjoituksia 4 t. syys- ja 2 t. kevätlukukaudella. Syyslukukauden aikana on pidetty 2. vt. ylim. harjoituksia sellaisia yleiskurssia seuraavia ylioppilaita varten, jotka eivät edellisen kevätlukukauden aikana ole saaneet harjoitustöitään valmiiksi. Suomalaisten teknikkojen seuran, Rakennusinsinöörien Kerhon, Rakennusinsinööriyhdistyksen, Betoniseuran, Internationale Vereinigung für Brücken und Hochbau'n Suomen neuvottelevien insinöörien liiton, Suomen geoteknillisen yhdistyksen jäsen. Toiminut neuvottelevana rakennusinsinöörinä.

Väisälä, Kalle, matematiikan professori. Luennoinut ohjelman mukaisesti. Helsingin yliopiston matematiikan dosentti. Valtion oppikoulukomitean jäsen. Suomalaisen Tiedeakatemian jäsen. »Determinanttikäsité kehitettynä lineaarisesta yhtälöryhmästä», 6 s., Arkhimedes n:o 1 1953. »Matematiikan, fysiikan ja kemian aseman korjaamisesta lukiossa ja ylioppilaskirjoituksissa», 4 s., Matem. aineiden aikakirja 1953.

Väyrynen, Heikki Allan, mineralogian ja geologian professori. Luennoinut syyslukukaudella geologiaa 2 vt ja malmimaantiedettä 2 vt sekä kevätlukukaudella mineralogaa 2 vt ja geologiaa 2 vt. Dosenttina Helsingin yliopistossa. »Pneumatolyysistä malmien muodostuksessa», Vuoriteollisuus-Bergshantteringen N:o 2, 1953; »Maankuoren vahventumismuutoksesta», Geologi 10, 1953.

von Zweybergk, Svante Gustav Adolf, sähkötekniikan professori (vaihtuva ruotsinkielinen professorinvirka). Luennoinut: N:o 302 sähkötekniikka (ruotsinkielinen), N:o 317 yleinen sähkötekniikka (ruotsinkielinen), N:o 326 valittuja kohtia sähkökoneiden teoriasta (ruotsinkielinen). Sähkökoneiden opettaja Läroverket i Helsingfors'issa. Tekniska föreningen i Finland'in, Suomalaisten teknikkojen seuran, Suomalaisen fyysikkoseuran ja Suomen sähköinsinööriiliiton jäsen. Valittu jäseneksi yhdistykseen »Svenska tekniska vetenskapsakademien i Finland». Suunnitellut ja rakentanut uuden vedenalaisen sähkömoottorin.

Helsingissä marraskuun 20 päivänä 1954.

Martti Levón
rehtori.

Heikki Ailio
sihteeri

